

1

ANUL XXVIII
(1230)
4 IANUARIE
1979

Flacăra

SĂPTĂMINAL
EDITAT
DE FRONTUL
UNITĂȚII
SOCIALISTE

Fie ca noul an să aducă noi și mari succese în
înflorirea României socialiste, în realizarea Programului
partidului ce corespunde celor mai înalte năzuințe de
prosperitate ale întregului nostru popor !

Fie ca anul 1979 să aducă tuturor popoarelor noi
victorii în dezvoltarea lor liberă și independentă, în lupta
pentru pace, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai
drepte pe planeta noastră !

Vă urez, tuturor, dragi compatrioți, succese tot mai
mari în întreaga activitate consacrată propășirii patriei,
împlinirea tuturor dorințelor și aspirațiilor de mai bine,
multă sănătate și fericire !

Din adincul inimii vă adresez tradiționala urare :

„LA MULȚI ANI !”

Din **MESAJUL TOVARĂȘULUI
NICOLAE CEAUȘESCU**

adresat întregului nostru popor,
la posturile de radio și televiziune,
cu prilejul Anului nou

An nou

Rosit în termenii limpezi și fermi proprii președintelui României, tradiționalul mesaj către popor din noaptea Anului nou, reflectând realizările dobândite în anul 1978 în opera de construcție socialistă de către oamenii muncii din toate ramurile economiei naționale, înfățișează însuflețitor și veridic tabloul dinamic al unui an rodnic, poate cel mai rodnic din marea epopee a anilor de reconstrucție, modernizare și avânt creator. „Toate aceste realizări, spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, oglindesc forța creatoare a poporului nostru liber și stăpîn pe destinele sale, hotărîrea sa de a înfăptui neabătut Programul elaborat de Congresul al XI-lea, unitatea de granit a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în jurul partidului comunist — conducătorul încercat al întregii națiuni — pe calea socialismului, bunăstării și fericirii.”

Pe temelia acestor realizări începe anul 1979, an pe care mesajul îl numește „o nouă treaptă în ascensiunea rapidă a României pe drumul civilizației și progresului.” Pe această treaptă deci a evoluției noastre demne și rigurose științifice programate, sarcina centrală este ridicarea la un nivel tot mai înalt a activității economico-sociale, realizarea unei calități noi, superioare, în întreaga operă de construcție socialistă. Mijloacele sînt cele pe care secretarul general al partidului le numește de fiecare dată, reamintindu-ni-le statornic : valorificarea tot mai eficientă a potențialului material și uman de care dispunem, promovarea cu fermitate a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice în toate domeniile.

În anul ce vine, îndeamnă mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu, să continuăm cu și mai multă intensitate lupta pentru

(Continuare în pagina 3)

Un gând de bine

Corabie de este țara
Ce-nfruntă marea val de val,
Fiți inima de lingă cirna
Destinului național.

Nu-i misiune mai aleasă
Și avanpost mai îndrăzneț,
Pentru-o femeie a României,
Decît acel ce îl aveți.

Vegheați ca nimeni, niciodată,
Să nu-l rănească pe acel
Ce poartă zestrea unei patrii
Și demnitatea ei, în el.

Să-i fie totdeauna bine,
Să aibă forță-n gînd și-n braț,
Spre gloria acestei patrii ;
În contra dramelor, vegheați !

La întrebările cumplite
Ce vin în fiecare zi
Eroul va putea răspunde,
Cu liniștea ce-l însoți.

Coboară țara-n dumneavoastră
Ca feminin la feminin,
Ca să vă dea, chiar ea, porunca
Să fiți de veghe la destin.

În jurul lui să fie pace,
La masa lui lumini să stea,
Să omeniți cu omenie
Curata omenie-a sa.

Noi știm că-nții de toate țara
E oameni și, apoi, idei,
Aveți răspunderea grozavă
De-a fi cu Primul dintre ei.

De felul cum se odihnește
Depinde soarta unei țări,
Vă mulțumim că, pînă astăzi,
Stăm demni pe valul asprei mări.

În glorie și sănătate
Să vă petreceți anii toți,
Luptînd să fie bună piinea
Cinstițiilor compatrioți.

Știința patriei să crească
Mai curajos, mai generos,
Să credem în savanții care
Slujesc nevoile de jos.

Mai mult să dăm pentru cultură
Că rodul ei e fără preț,
Ruini să nu se mai găsească
La Putna și la Voroneț.

Știți foarte bine dumneavoastră
Și v-ați convins de-atîtea ori
Că oamenii cinstiți și simpli
Sînt cei mai drepti judecători.

Ei sînt aceia ce pe umeri
Duc patria din veac în veac,
Lor să le-ntoarcem omenia
Chiar dacă, uneori, mai tac.

Lor li se par obositoare
Dosarele ce vin prea des,
Lor li-s urîți cei mari ce-și uită
Credința pentru interes.

Eu v-am văzut mereu atentă
La necăjiți, la nevoiași,
V-aduc omagiul simplității
Că nu-i răbdați pe cei trufași.

Să dăm, noi toți, puterea sfîntă
Contemporanului Viteaz,
Să-nfrunte drama și dictatul,
Să fie miine, ca și azi.

Corabie de este țara
Ce-nfruntă marea val de val,
Fiți inima de lingă cirna
Destinului național.

ADRIAN PAUNESCU ■

„Ecuția păcii”

În istoria omenirii sînt puțini conducători care să nu-și fi declarat solemn atașamentul la cauza păcii. Oamenii mai puțin dispuși să accepte simple declarații de intenții se întrebă însă de ce, dacă toți vor pace, nu se ajunge odată la această „fata morgana” a umanității.

Orice program de politică externă este alcătuit, sau ar trebui să fie, nu numai din aspirații, ci și din mijloace pentru înfăptuirea lor, din răspunsuri convingătoare, logic înălțuite, la problemele majore ale contemporaneității.

Tratarea în strînsă unitate a problemelor păcii, destinderii, dezarmării și dezvoltării, cu respectarea raporturilor firești de cauzalitate, conferă politicii noastre un caracter coerent, capacitatea de a se confrunta cu succes cu realitățile tot mai complexe ale lumii de azi.

Progresele pe calea destinderii, respectiv normalizarea și dezvoltarea relațiilor dintre state în spiritul coexistenței pașnice, nu pot să aibă drept consecință firească decît îmbunătățirea climatului general de pace, diminuarea în măsură corespunzătoare a pericolului de război și, ca atare, întărirea sentimentului de securitate al fiecărui popor. De

(Continuare în pag. 3)

MIRCEA ANGELESCU ■

IUBITULUI CONDOCĂTOR AL ȚĂRII, PĂRINTE DRAG, TOȚI COPIII DIN ROMÂNIA ÎI UREAZĂ, PLINI DE RECUNOȘȚINȚĂ, ANI MULȚI CU SĂNĂTATE ȘI FERICIRE PENTRU VIITORUL LOR ȘI AL PATRIEI

Aproape cumpăna anilor. Dimineață limpede, fără zăpadă. Sunetele clopoțelilor, pocnetele de bici și mormăitul buhaielor însoțesc glasurile colindătorilor, umplind de tinerețe și bucurie Piața Republicii. Puștii de-o șchioapă, soimi ai patriei, pionieri și uteciști, copiii noștri, copiii țării, au poposit după datina străbună acum, la sfârșit de an, în fața Comitetului Central al partidului să ureze din inimă „Mulți ani” de viață lungă, sănătate și fericire tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți tovarăși din conducerea partidului și statului.

„Venim din toate unghiurile zării
Ca să urăm pe-al patriei țării
Pentru Partidul Comunist Român
Pentru eroul care-i este în frunte
Cum peste munți, stă-nțiuul virf de
Om între oameni, fiu al mindrei țări
Cu faimă dreaptă peste zări și mări
Sosim cu datina din țara omeniei
Spre fiul cel mai drag al României”.

Au venit colindătorii, după obiceiul strămoșesc, au venit la sfârșit de an îmbelșugat să cînte împlinirile, să vestească nou an. Piața Republicii vibrează de cîntul flăcărilor și al dubașilor, vin unii după alții, „căiuții” și „vorniceii”. Splendidele culorile pitoreștilor costume populare reprezintă toate zonele folclorice ale țării încîntă privirile, spectacolul distinge și du-se printr-o mare risipă de frumusețe. Sînt cîntate prin cîntec și vers, prin algorii coreografice, realizările oamenilor acestui pămînt. Obiceiurile străbune se îmbină armonios cu imagini sugestive privind viața nouă a țării, munca plină de dăruire a tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — pentru înfăptuirea destinului socialist și comunist al României. Versurile „Plugușorului” relevă cu măiestrie gîndurile și preocupările tinerei generații, în școli, pe ogoare și șantiere de construcții, în facultăți și în întreprinderi.

„Noi, generații tinere-ale țării,
Să dăm răspuns partidului, chemării,
Înfăptuind prin cînte, echitate, omenie,
Prin muncă înfrățită, hărnicie
Programul comunist ales
La cel de-al unsprezecelea Congres”.

Angajamentul tinerei generații, adevărată profesiune de credință, reflectă sentimentul de profund patriotism de care sînt animați tinerii țării, înalta cotă a responsabilității asumate.

„Cu tinerescul inimii tumult,
La anul o să facem și mai mult,
În bătălia pentru calitate,
Vom da, prin munca noastră, noi carate”.

În versuri inspirate, de un patriotism fierbinte, colindătorii evocă importanțele evenimentelor aniversate în anul care s-a încheiat, manifestîndu-și înalta prețuire față de lupta neîncetată a înaintașilor, pentru realizarea aspirațiilor lor de libertate și dreptate, de independență, unitate națională și progres, idealuri care și-au găsit deplină împlinire prin lupta și sub conducerea partidului :

„Unirea noastră, trainică și dreaptă
Abia în August două's trei, o treaptă
Adevărată a-nălțat, măreață
Și numai socialismul a dat viață
Unirii ca-n stejar aceleași ramuri —
Români, maghiari, germani și alte
neamuri”.

Tinăra generație își exprimă recunoștința adîncă față de eroica noastră clasă muncitoare, care își îndeplinește cu cînte misiunea sa istorică de clasă conducătoare în patria noastră, colindătorii aducînd un însuflețitor omagiu glorioșului Partid Comunist Român.

Urmează apoi înălțătorul moment cînd, prin glasul tinerilor colindători, întreaga țară aduce prinosul ei de iubire și recunoștință presedintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru activitatea neobosită pe care o consacră prosperității patriei, binelui și fericirii poporului, creșterii prestigiului internațional al României socialiste.

„În fruntea noastră este azi bărbatul țării
Voință comunistă, dirză și-nțeleaptă,
Stejar al păcii-n tot cuprinsul zării
Pentru o nouă lume, mai bună și mai
dreaptă”.

Pionieri și tineri adresează o fierbinte urare de Anul nou conducătorului iubit, bărbatul care s-a „ridicat prin lupte, / Călit și dirz, în anii fărîi grei“.

„Din piepturi tinere, inflăcărâte,
Vă urăm, tovarășe Nicolae Ceaușescu,
multă sănătate.

Iubit tovarăș, drag părinte,
Ani mulți vă spunem
Cu sănătate și-mpănă
Ani mulți și multă, multă fericire
Spre-al patriei progres și propășire“.

Un omagiu sincer, cald, o urare pentru depline împliniri adresează în continuare micii colindători tovarășei de viață și de ideal a președintelui țării, tovarășa Elena Ceaușescu :

„Omagiul cald, urarea strămoșească
Tovarășei Elena Ceaușescu i-adresăm
Și noi succese în știința românească
Depline împliniri ca activist, ca om“.

Și la această întâlnire de Anul nou cu mesagerii „Plugusorului“, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare întîmpinată cu numeroase urale și îndelungi aplauze. Mulțumind pentru urarea adresată Comitetului Central al partidului, întregului partid, poporului, secretarul general a arătat printre altele : „Tot ceea ce înfăptuim evidențiază cu putere umanismul societății noastre socialiste, faptul că poporul, fiii patriei, tineretul, copiii țării se pot bucura din plin de întreaga bogăție socială și spirituală a țării, că fiecare poate participa activ la elaborarea politicii interne și externe a partidului și statului“.

Urînd întregului tineret, tuturor copiilor ca noul an să le aducă bucurii tot mai mari, împlinirea năzuințelor, succese la învățătură, președintele țării sublinia că România va întări colaborarea cu toate popoarele lumii în lupta pentru dezarmarea și în primul rînd pentru dezarmarea nucleară — pentru ca „toți copiii României, începînd cu cel din leagăn, cu șoimii și pionierii, întregul nostru tineret să crească în adăpost de grijă că miine ar putea cădea asupra lor bomba atomică, că miine ar putea fi victima ucigătoarelor arme chimice, a bombelor cu neutroni, a celorlalte îngrozitoare mijloace de distrugere în masă“.

Cuvintele calde și emotionante rostite cu acest prilej de secretarul general al partidului, cuvinte subliniate în repetate rînduri cu aplauze și urale de către micii colindători, de către sutele de cetățeni ai Capitalei prezenți la emisionul „Plugusor“ al copiilor, constituie încă o dovadă a dragostei și prieteniei pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le nutrește față de tineretul patriei, față de viața sa, de idealurile, de viitorul său.

Într-o atmosferă de entuziasm, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu se fotografiază în mijlocul colindătorilor, copiii fiind apoi invitați în sediul Comitetului Central unde li se oferă tradiționalele daruri de Anul nou.

RAZVAN BARBULESCU ■

FELICITĂRI ADRESATE DE CORPUL DIPLOMATIC

În ziua de sîmbătă, 30 decembrie, președintele Nicolae Ceaușescu a primit pe soții misiunilor diplomatice, pe reprezentanți ai unor organizații internaționale acreditați în țara noastră, care au prezentat felicitări cu prilejul Anului nou și al celei de-a XXXI-a aniversări a proclamării Republicii. Luînd cu acest prilej cuvîntul, decanul corpului diplomatic, ambasadorul Uniunii Sovietice, Vasili Ivanovici Drozdenco, a subliniat : „Imi face o mare plăcere să vă felicit din toată inima, în numele corpului diplomatic din București, pe dumneavoastră, și în persoana dumneavoastră — întreg poporul român, cu prilejul acestei date importante și să vă transmit felicitările noastre călduroase cu prilejul Anului nou, împreună cu urările noastre cele mai bune“. Subliniind ascensiunea împetărită a României în cei 31 de ani de la proclamarea Republicii pe calea progresului economic, social și cultural, arătînd că „în întreaga ei istorie multiseclară România nu a cunoscut o perioadă mai rodnică“, decanul corpului diplomatic a relevat succesele poporului român în anul care s-a încheiat, legînd aceste succese și de năzuința tot mai pronunțată în 1978 a popoarelor de a trăi în pace și prietenie. În această succesiune logică de argumente și eforturi, V. I. Drozdenco a făcut următoarea remarcă : „Sînt incredincînt că voi exprima părerea unanimă a colegilor mei dacă voi spune că în înfăptuirea politicii de pace și colaborare inter-

națională, noi, cu toții, dăm o înaltă apreciere eforturilor Republicii Socialiste România și eforturilor dumneavoastră personale, stimate tovarășe președinte“.

Mulțumind pentru felicitările și bunele urări adresate, seful statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a rostit apoi o cuvîntare urmărită cu deosebită atenție și viu aplaudată de cei prezenți. Evocînd tradiționalul obicei bun, ca de Anul nou, oamenii să-și ureze cele mai bune lucruri pentru viitor, președintele nostru a relevat rezultatele bune cu care anul încheiat a contribuit la dezvoltarea economico-socială a țării și, cu exigență caracteristică, a subliniat că „mai sînt încă multe de făcut pentru a realiza tot ceea ce ne-am propus în vederea dezvoltării patriei noastre“.

„Sîntem constienți — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — că succesele pe care le-am obținut se datorează politicii partidului și guvernului, muncii eroice a poporului nostru, și colaborării internaționale largi pe care o realizăm atît pe plan economic, tehnico-științific și cultural, cît și pe plan politic“.

Obiectivele pentru anul 1979 sînt deosebit de importante în cadrul programului general de dezvoltare economică a țării noastre și de ridicare a bunăstării poporului român, de aceea înfăptuirea lor reprezintă o sarcină de deosebită importanță. O atenție egală activității pentru înfăptuirea programului de înaintare a țării pe calea socialismului

este acordată politicii de colaborare și pace cu toate popoarele lumii, cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială. Evenimentele anului care s-a încheiat au scos în evidență hotărîrea popoarelor de a face totul pentru a pune capăt politicii imperialiste, colonialiste, de dominație și asupra, pentru promovarea unei politici noi, de egalitate deplină între toate națiunile lumii, de respect al independenței și suveranității, de neamestec în treburile interne, de renunțare la forță și la amenințarea cu forța în soluționarea problemelor complexe ale vieții internaționale. Subliniînd cu pregnanță această realitate de maximă importanță pentru evoluția viitoare a lumii în care trăim, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit pe larg asupra unor aspecte de deosebită actualitate ale contemporaneității și a subliniat cu deosebită tărie hotărîrea guvernului nostru, a Partidului Comunist Român, a conducerii sate de a face totul pentru a contribui la promovarea în lume a unei politici de dezarmare, la oprirea cursei înarmărilor, pentru a asigura mijloacele necesare ridicării bunăstării poporului, a fericirii copiilor patriei.

Președintele Nicolae Ceaușescu s-a întretinut apoi, într-o atmosferă cordială, cu soții misiunilor diplomatice, a ciocnit cu diplomații prezenți o cupă de sampanie, adresîndu-le urări de sănătate, fericire, succes, precum și tradiționalul „La mulți ani!“.

An nou

(Urmare din pagina 1)

gospodăria rațională a tuturor mijloacelor, împotriva risipei, pentru ridicarea spiritului de răspundere al tuturor colectivelor în buna gospodărie a avutului socialist, înfăptuind cu fermitate principiile autoconducerii muncitorești și autogestivității întreprinderilor, întreg cadrul de participare a oamenilor muncii la conducerea diferitelor compartimente ale societății. Să lărgim sfera acțiunilor întreprinse pentru introducerea principiilor eticii și echității

în toate domeniile, pentru exprimarea cât mai largă a personalității umane în toate sectoarele vieții, pentru îmbogățirea continuă a orizontului de cultură și ridicarea conștiinței socialiste, realizînd în viața politică partidului, al cărui tot suprem este omul, făurirea unei vieți bune, demne și fericite pentru toți fiii patriei.

Anul 1979 este anul celui de-al XII-lea Congres al partidului, care va trasa obiectivele continuării operei de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării României spre comunism. „Să întîmpinăm, dragi tovarășii și prieteni, a spus președintele țării, cu succese tot mai

însemnate mărețul eveniment politic ce va avea loc anul viitor“.

Bogat în evenimente și plin de semnificații pentru prestigiul României socialiste, anul 1978 a adus noi și grîitoare dovezi ale justei politicii externe românești. Referindu-se la activitatea internațională a României, în cadrul unei profunde și concise analize a desfășurării evenimentelor pe arena mondială, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat această activitate ca una „în slujba idealurilor de libertate, independență și progres social ale popoarelor, pentru promovarea unei politici noi în lume, de colaborare pașnică între toate

națiunile, de destindere și colaborare, politică pe care România o va promova și în 1979, consecvență principiilor supreme ale Programului său care asază la baza relațiilor cu celelalte țări și popoare deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, al dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc, nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța, militînd permanent pentru generalizarea acestor principii în întreaga viață internațională.

Anul 1979 a început sub auspiciile clarității, fermității, optimismului și încrederii !

Ecuția păcii

(Urmare din pagina 1)

aceea, este cu totul exclusă existența concomitentă pe arena internațională a două procese de sens opus, pe de o parte consolidarea destinderii și, pe de alta, creșterea pericolului de război.

Un raport mai complex există între destindere, pace și dezarmare. Avînd întîietatea cronologică, destinderea s-a putut afirma, pentru început, ca un proces autonom, concretizat în reducerea tensiunii internaționale în plan politic. Continuarea acestui proces, extinderea sa în toate zonele geografice, deplina sa afirmare și transformarea într-un fapt definitiv s-au lovit însă în scurtă

vreime de inexistența vreunei evoluții cit de cit pozitive în sfera militară. Viața nu a vrut să valideze ipoteza că la baza dezarmării stă destinderea politică, pentru că nu este de închipuit cum ar fi posibile relații tot mai cordiale între state care nu încetează să se înarmeze unele contra altora.

La fel stau lucrurile în ceea ce privește legătura dintre destindere, pace și dezvoltare. Istoria amenințării ne spune că între bogății și săraci nu au fost niciodată raporturi tocmai amicale, mai ales cînd o mare parte din belșugul celor dinții s-a clădit, în virtutea politicii imperialiste și colonialiste, pe seama celor din urmă. Menținerea și chiar adîncirea marilor decalaje economice, perpetuarea subdezvoltării, dramatice pe o mare parte a planetei, nu

pot să nu ducă la stagnarea procesului spre destindere, la ascuțirea contradicțiilor și chiar la potențiale surse de conflict.

Cît despre binomul dezarmare-dezvoltare, el a fost demult epuizat ca abordare teoretică, dar în fapt puțini au fost cei care au înțeles să-i dea și o expresie concretă, așa cum a procedat recent conducerea noastră cu jumătate de miliard „deturnată“ din bugetul militar spre folosințe pașnice. Continuarea cursei înarmărilor și lichidarea subdezvoltării se exclud reciproc, pentru că își dispută același suport material, bunurile create de munca oamenilor.

Articularea componentelor esențiale ale vieții internaționale conduce, în virtutea bunului-simț, la concluzia că întărirea și asigurarea

păcii nu pot fi decît rezultatul evoluției pozitive concomitente a destinderii, dezarmării și dezvoltării, ceea ce evidențiază cît se poate de limpede imposibilitatea tratării lor dialectice, a problemelor lumii contemporane.

Ceea ce caracterizează gîndirea politică a șefului statului român este tocmai calitatea excepțională de a putea cuprinde și dezvolta într-o viziune unitară toate elementele cheie ale cursului pașnic spre o nouă ordine politică și economică mondială.

Politica externă a României socialiste datorează acestui fapt forța sa neobișnuită de a pătrunde în miezul fenomenelor, de a oferi soluții durabile care să deschidă ireversibil calea spre pace.

Mulți ani, mult iubitei și stimatei tovarășe Elena Ceaușescu!

**militant de frunte al partidului nostru comunist,
minunat exemplu de abnegație și pasiune
revoluționară pentru binele patriei și poporului**

La 7 ianuarie este ziua de naștere a tovarășei Elena Ceaușescu.

Numele tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, tovarăsa de viață, de luptă, de muncă a cirmaciului destinelor României, personalitate proeminentă a vieții noastre politice, eminentă reprezentantă a științei, dind seamă lumii despre spiritualitatea noastră și despre valorile ei de primă mărime, militantă neobosită în apărarea păcii și a civilizației umane, este demult intrat în conștiința noastră. Este demult așezat acolo unde — așa cum noi, românii, știm s-o facem, cu dragoste, cu căldură, dar și cu luciditate, cu luciditate ce ține dreptă, de cind ne știm, cum-păna judecării noastre asupra oamenilor — îi așezăm pe bărbații și pe femeile care ne reprezintă, care spun cine sintem, ce vrem, ce putem, înălțându-ne demnitatea, sporindu-ne încrederea în virtuțile noastre.

Puține imagini reliefează mai clar, mai puternic, în ochii noștri și în ochii celor ce ne privesc, ce înseamnă România acestor zile, ce înseamnă democrația noastră, ce înseamnă unitatea moral-politică a unui popor devenit o singură ființă cu creația și cu munca sa, ca imaginile — atât de familiare, atât de scumpe inimilor, atât de profund integrate conștiinței țării — ale amplului dialog pe care partidul, conducerea sa, îl poartă cu națiunea, cu masele largi, cu oameni ai muncii din întreprinderi, de pe ogoare, din instituții. Sint imagini în care — alături de secretarul general al partidului, președintele republicii, omul care intruchipează, în modul cel mai înalt, însuși geniul creator al neamului, omul care, veșnic la datorie, e, prin activitatea și prin exemplul său, un vast generator de energie națională, ridicat la prestigiul unui simbol — întilnim chipul luminos al tovarășei Elena Ceaușescu. E o înaltă semnificare a contribuției de majoră însemnătate, a participării nemijlocite, de apăsătoare eficiență, a tovarășei Ceaușescu la evenimentele cruciale din viața țării, la elaborarea politicii partidului și a statului, și, nu în ultimul rind, o înaltă semnificare a rolului pe care-l are, în societatea noastră, femeia, de a cărei dreptă și

ageră judecată, de a cărei putere de muncă și sacrificiu, de a cărei caldă umanitate avem atita nevoie.

Noi, românii, am avut multe și strălucite femei, cu care istoria, nația se mindresc. Umanismul lor — căci umanismul, încă de la maicile noastre, cele din capul vremii, a însemnat trăsătura simbolică, noblețea și frumusețea femeii române — a fost și a rămas un umanism al identificării cu o realitate inconfundabilă, țara, văzută ca o mare familie, rinduită și înflorită de miștile harnice ale mamei, soției, fiicei. Umanismul femeii care, astăzi, împărtășește, alături de bărbatul din fruntea țării, din fruntea marii familii a României socialiste, marile griji și răspunderi pentru prezentul și viitorul nostru, pentru edificarea noii civilizații a patriei, cea mai bogată din cite ne-a dat o întreagă istorie, este un umanism de o altfel de calitate, nouă în peisajul sufletesc al neamului. Umanismul ei este comunist. Ea a slujit și slujește acest nou umanism, această nouă credință, cu atita neoboseală, cu atita ardoare, cu atita nobilă dăruire, încît, așa cum se petrece cu fervenții marilor credințe, aceasta i-a modificat structura umană, conferindu-i o calitate nouă, inedită, revoluționară, impresionantă ca un pisc greu accesibil, dar model și exemplu viu pentru toate fiicele acestui pămînt.

„Activitatea dumneavoastră ca membru al conducerii partidului și, totodată, ca strălucit om de știință — stă scris într-una din telegramele adresate tovarășei Elena Ceaușescu, în anul pe care l-am încheiat, de Consiliul Național al Femeilor — reprezintă pentru masele de femei, ca de altfel pentru toți cetățenii țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități, un puternic imbold în munca de înfăptuire neobătată a politicii partidului și statului, de traducere în viață a hotărîrilor Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale ale P.C.R.

E o militantă neobosită pentru o demnă, o cit mai demnă, o cit mai înfloritoare condiție a patriei și poporului, a marii familii unite care e România socialistă. Comunistul său are o patrie, ca toate ideile

mari, care, adoptate și slujite fervent, au oriunde un trup și o țărină. Și, tocmai de aceea, tovarăsa Elena Ceaușescu este, în inima noastră, o româncă, o mare româncă, o conștiință a acestei țări, o strălucită reprezentantă a calităților ce ne definesc. Modestia și sensibilitatea sa sint modestia și sensibilitatea unei lumi, cea a țărănilor, din care provine, lume ce stă la temelia istoriei și a existenței noastre; pasiunea, ardoarea, tenacitatea muncii și luptei dăruite poporului și socialismului, ca și forța gândirii clare, clarvăzătoare, a autodiscipliniei, a nestrămutării în urmărirea țelurilor, sint chintesența calităților unei clase, cea a muncitorimii, în rindurile căreia a trudit, s-a călit, și-a cucerit componentele vii și durabile ale personalității sale; inteligența și competența, nutrite de o solidă cultură, afirmate atât de strălucitor în opera sa științifică, sint ale intelectualului creator de valori, deschis spre nou, legindu-și numele de promovarea și de progresul noului. Și, peste toate, tovarăsa Elena Ceaușescu, fiică de țărani, muncitoare și intelectuală de aleasă ținută, este o personalitate politică marcantă, o membră a conducerii superioare a partidului, o prezență activă, dinamică în viața țării, participind, alături de ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului, la conceperea și înfăptuirea programelor dezvoltării noastre, a direcțiilor de acțiune și de conștiință pe care poporul nostru înaintează spre viitor. Membră a Biroului Permanent al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., calitate în care îndeplinește funcția de președinte al Comisiei C.C. al P.C.R. pentru problemele de cadre de partid și de stat, deputat în Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România, tovarăsa Elena Ceaușescu, Erou al Muncii Socialiste, este unul din conducătorii de seamă ai națiunii noastre, incununînd, prin înaltele sale răspunderi de astăzi, o îndelungă, nobilă, eroică și prodigioasă activitate în slujba ideilor comunismului, ale libertății și demnității acestei țări.

Foarte tinărară, abia o adolescentă, tovarăsa Elena Ceaușescu (pe atunci,

Elena Petrescu) a îndeplinit, în rindurile Uniunii Tineretului Comunist și în sindicate, sarcini de mare răspundere, înfruntînd primejdii, înfruntînd riscul morții, înfruntînd teroarea burghezo-moșierească, cu curajul pe care oamenii îl au doar în clipele supremelor încercări. Membră a Partidului Comunist Român încă din 1937, de la vîrsta de 18 ani, ea și-a făcut din încercările supreme, dedicate partidului și poporului, un mod permanent de viață, iar din luptă o profesie. O emoționantă fotografie, aflată între documentele Muzeului de istorie al partidului comunist, al mișcării revoluționare și democratice din România, ne-o înfățișează, în 1936, la vîrsta de 17 ani, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în vîrstă de 18, în momentul în care, împreună cu un grup numeros de tineri, porneau la o acțiune organizată în favoarea deținuților comunisti. Doi tineri muncitori, doi uteciști, aflați în primele rinduri ale marilor bătălii revoluționare, dăruiti, de la cea mai fragedă vîrstă, idealurilor care au luminat destinul ulterior al patriei, doi tineri care, generosi și deschiși la frămîntările epocii, vibrînd la suferințele celor mulți nu din conformarea la nu știu care poruncă din decalog, ci în numele sacru al ideilor libertății, ale dreptății, ale progresului, și-au închinat existențele înfăptuirii acestor idei. O altă fotografie evocă eroicul, tumultuosul 1 Mai 1939, cînd, între organizatorii marii demonstrații din Piața Palatului, la care au luat parte 20 000 de muncitori, se afla foarte tinărar, dar energic conducător comunist Nicolae Ceaușescu. La serbarea cîmpenească ce a urmat demonstrației, muncitorii au ales-o pe tovarăsa Elena Ceaușescu „Regina Muncii”. Iată-i din nou alături în primele zile ale Eliberării, într-o fotografie din 31 august 1944, la tribuna unui mare miting din Piața Universității, organizat de P.C.R. pentru celebrarea victoriei asupra fascismului. Cu o zi înainte, ne informează ziarul epocii, „tinerii Nicolae Ceaușescu și Elena Petrescu au vorbit în numele uteciștilor la un mare miting, organizat la Colentina”.

Minunat exemplu de luptă, de abnega-

ție, de devotare unei nobile și superioare cauze — cauza poporului, cauza socialismului și comunismului — și, în același timp, minunat exemplu de om, soție și mamă. Eminent om politic, eminent om de știință, profund implicată în toate evenimentele mari ale neamului, în ceasuri istorice ale devenirii lui, desfășurând o muncă neobosită pentru triumful mai binelui într-o familie care e o țară, tovarăsa Elena Ceaușescu a știut, în același timp, ca și cealaltă Elena, doamna lui Cuza, să rânduiască în jurul marelui om din fruntea noastră, cu miini harnice de femeie, o casă cu armonie și cu copii. I-a fost alături la bine ca și la greu, îi e alături, aducând, lângă știința demersului creator în multiple, complexe probleme politice și de stat, și știința de a străluci, de a veghea.

Prezență mereu dinamică, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de ceilalți tovarăși cu munci de răspundere în partid și stat, la cele mai înalte forumuri de conducere, la cele mai înalte tribune, în țară și dincolo de hotare, oaspete dragă la marile sărbători populare, participând activă la vizitele de lucru ale secretarului general, la manifestări culturale-științifice, la tot ceea ce viața politică, economică, socială afirmă ca puncte de major interes, ca focare de idee și faptă ale devenirii noastre, tovarăsa Elena Ceaușescu — femeie, soție și mamă — acordă o deosebită atenție întăririi familiei, creșterii rolului femeilor în societatea noastră, îmbunătățirii condițiilor lor de muncă și viață, educării copiilor și tinerilor în spiritul eticii și echității socialiste, cu un cuvânt, problemelor omului, problemelor vieții lui, problemelor împlinirii personalității lui. Într-o trăsătură ce compun personalitatea tovarăsei Elena Ceaușescu, omenia ni s-a revelat cu o deosebită pregnanță, prin gesturi care nu se uită, cum a fost cel al ajutorării familiilor sinistrate în urma cutremurului. Omenia inițială, funciară, structurală, omenia moștenită de la părinți, omenia româncei dintotdeauna, devenită, grație calității umane noi, care o definește pe comunistă, un țel de viață, o programă de luptă.

Anul care s-a încheiat i-a adus tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu multiple onoruri și satisfacții pentru activitatea științifică pe care o desfășoară. Institutul Central de Chimie, pe care-l conduce, instituit încoronat cu titlul de Erou al Muncii Socialiste, a cucerit, pentru a noua oară succesiv, locul I în întrecerea socialistă. Prin prestigioasele sale lucrări științifice, devenite opere de referință ale domeniului, încununate cu elogiile unor renumiți savanți, ca și prin activitatea practică de director general al institutului, for de idei, de cercetări și de inițiative de o mare valoare practică, adică resimțită de industria noastră chimică, tovarăsa Elena Ceaușescu și-a legat numele de înflorirea nouă a chimiei românești în ultimul deceniu. Sub conducerea tovarăsei Elena Ceaușescu, în luna septembrie a anului pe care l-am încheiat, s-au desfășurat, de asemenea, lucrările Congresului național de chimie, manifestare științifică de înalt ecou în cercurile oamenilor de știință, ale specialiștilor din țară și de peste hotare.

În același an, în timpul vizitei întreprinse împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu în Statele Unite ale Americii, tovarăsa Elena Ceaușescu, strălucită ambasadoare a școlii științifice românești, a primit omagiul unor savanți de renume universal, între care mai mulți laureați ai Premiului Nobel, înmînându-i-se, cu acest prilej, Diploma de Membru de Onoare al Academiei de științe a statului Illinois. Un moment plin de semnificație l-au constituit, de asemenea, manifestările de înaltă apreciere cu care au înconjurat-o savanții britanici, cu ocazia vizitei făcute în Anglia împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, manifestări în cadrul cărora, într-o atmosferă de înaltă solemnitate, tovarăsei Elena Ceaușescu i-au fost conferite titlul de Membru de Onoare al Institutului regal de chimie și titlul de „Profesor Honoris Causa” al Institutului politehnic din Londra Centrală — titlu decernat pentru prima oară unei personalități din străinătate.

Aceste prestigioase distincții se adaugă unei bogate suite de titluri științifice, mărturisind recunoașterea internațională și

prețuirea profundă de care se bucură activitatea tovarăsei Elena Ceaușescu. Astfel, acad. dr. ing. Elena Ceaușescu este membră de onoare a Societății internaționale pentru industria chimică, membră activă a Academiei științelor din New York, membră de onoare a Institutului american al chimiștilor din Washington, a Asociației chimiștilor și inginerilor chimiști din Costa Rica, a Consiliului Universității Centrale a Ecuadorului, membră corespondentă a Academiei din Atena, Doctor Honoris Causa al Universității din Teheran, precum și al altor importante foruri științifice din Peru, Mexic, Argentina, Filipine, Ghana.

Profesia de credință a savantului este profesia de credință a omului care, animat de idealurile majore ale lumii și timpului, le afirmă, deopotrivă, pe arena vieții politice ca și la amvonul științei, într-o fierbinte, nobilă pledoarie pentru construcția, inclusiv prin efortul oamenilor de știință, a unei lumi mai bune, mai drepte, în care independența și libertatea, concordia și colaborarea, securitatea și pacea popoarelor să constituie pietrele de temelie.

„**Avem datoria — spunea tovarăsa Elena Ceaușescu — să acționăm ca pretutindeni știința, cuceririle geniului uman să servească omului, bunăstării și fericirii sale, să servească păcii și progresului întregii umanități. Aceasta este astăzi cea mai înaltă și mai nobilă îndatorire și răspundere a oamenilor de știință de pretutindeni.**”

Omagiul pe care îl adresăm eminentului om politic, savantului strălucit, militantei de înalt prestigiu pe tărîmul internațional, soției și mamei, în acest ceas sărbătoresc al vieții sale, este — firesc — omagiul inimilor noastre, care cu greu încap în cuvinte.

Cuvîntul **Mulțumim** l e, poate, singurul, e, poate, cel mai de preț și cel mai încăpător, cel mai clar din cite ne dăruiește, în transparențele ei de luceafăr, limba română.

Vă rugăm, tovarăsa Elena Ceaușescu, să-l primiți.

ILIE PURCARU ■

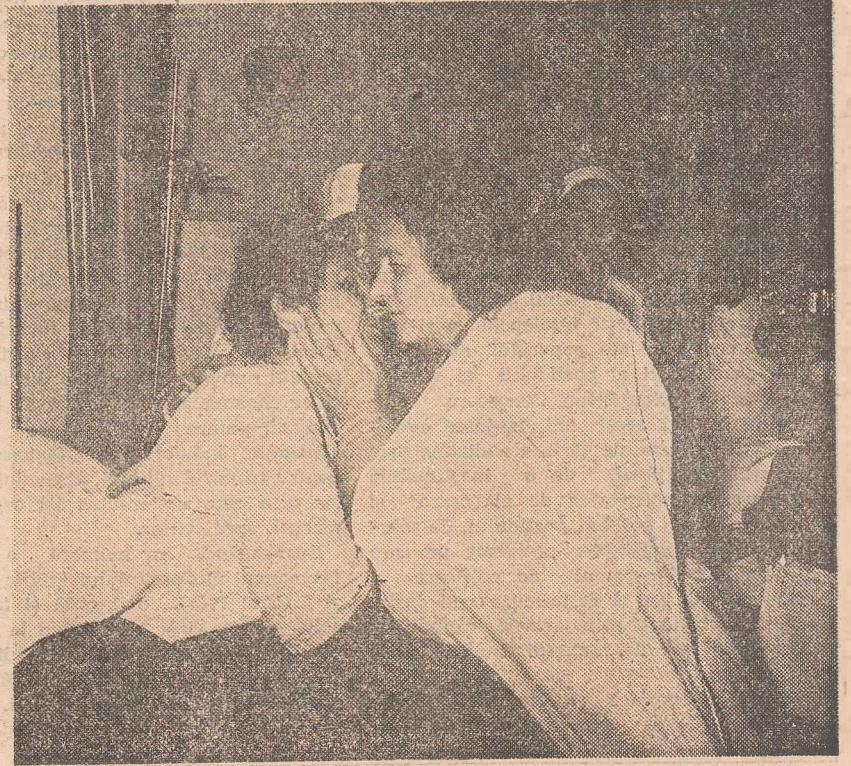
Gînd de recunoștință pentru omenia și bunătatea dumneavoastră

Pentru mine, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu, acești oameni minunați din fruntea partidului și a poporului, înseamnă întruchiparea celei mai calde, a celei mai înalte omenii. Le datoriez chiar viața, pentru că, datorită muncii lor neobosite și îmbărbătarilor adresate întregului popor, atît de greu încercat în seismul de la 4 martie 1977, am fost salvată, aproape miraculos, de sub dărîmături, la 12 martie. În ungherul acela de sub ruine, în care zăceam de zile întregi, după ce clădirea în care fusesem se prăbușise, simțeam sub coastă ca o piatră. Cînd am reușit să duc mina la ceea ce credeam că este o piatră, s-o îndepărtez, am deschis, fără să-mi dau seama, tranzistorul. Asta era, de fapt, „piatra”. Primele cuvinte auzite la radio spuneau că tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu se află pe strada Sahia, la nr. 1—3, unde se desfășurau lucrări intense de căutare a supraviețuitorilor. Atunci am fost sigură că nu voi muri, am fost convinsă că nu mi se va mai întîmpla nimic rău, am nutrit această convingere cu întreaga-mi ființă, simțindu-mă cum mă simțeam cînd, copil fiind, îmi știam pe-aproape părinții. Mă aflam chiar acolo, pe strada Sahia, la nr. 58. Și, într-adevăr, au ajuns și la mine și m-au salvat. Au urmat spitalizarea și îngrijirile extraordinare ale unor doctori de rară omenie și de înaltă profesionalitate. Fie-mi îngăduit să amintesc aceste nume: dr. Alexandra Catană, dr. Elena Iordache, dr. Traian Băndilă, colonel dr. Cornel Teodorescu și general dr. Bogdan Marinescu.

Acolo, în Spitalul Militar Central, au venit la patul meu să mă vadă, să se intereseze de mine, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu. Fotografia aceluia moment — dăruită mie de cineva care a avut grijă de asta — o păstrez în casă înrămată, ca pe mărturia celei mai minunate clipe din viața mea. Cînd i-am văzut că vin acolo, la patul meu, am izbucnit în nestăpînite lacrimi de bucurie. Tovarășul Nicolae Ceaușescu m-a îmbrățișat ca un frate. **Esti o fată bună, mi-a spus. Fii curajoasă! Te vei face bine. Vom avea grijă. Și, într-adevăr, au avut. N-am să uit niciodată acele clipe, n-am să uit niciodată încrederea pe care mi-a dat-o tovarăsa Elena Ceaușescu, care și-a ținut obrazul lipit de obrazul meu ca să mă mîngîie și ca să-mi audă șoapta, să mă asigure că totul va fi bine, că o să ne mai vedem. Și știam că așa se va întîmpla. Știam, cum știu toate femeile, cum știu toți oamenii acestei țări, că tovarăsa Elena Ceaușescu este omul faptei, al promisiunilor îndeplinite întotdeauna prin faptă vie.**

Știu că nu numai eu o iubesc pe această femeie minunată care este tovarăsa Elena Ceaușescu, pe această extraordinară militantă comunistă, luptătoare din fragedă tinerețe pentru binele țării și al oamenilor. Ocupată cu problemele mari ale partidului, ale țării, ocupată cu știința, în care s-a ilustrat ca o personalitate deosebită, tovarăsa de viață a marelui nostru conducător și mamă de copii care-i fac cinste, ca și-a găsit și își găsește timp pentru noi toți. Dar fiindcă mă simt legată sufletește pentru totdeauna de dînsa, prin cea mai adîncă dragoste, prin recunoștința greu de redat în vorbe pe care o port, o rog să primească, din partea mea, a unei bătrîne profesoare, căreia i-a redat viața și o casă în care să poată trăi demn, o urare pe care vreau s-o alătur urărilor țării noastre întregi. Vreau să-i urez tovarăsei Elena Ceaușescu, cu ocazia zilei de naștere, mulți ani fericiti, sănătate și putere de muncă pentru binele poporului nostru, care o iubeste ca pe o mamă bună. Îi mulțumesc încă o dată, din adîncul inimii, pentru tot ce a făcut pentru mine.

Profesoară pensionară ELENA ENACHE ■

Savant de înalt prestigiu internațional, al cercetării științifice puse în slujba omului,

„Sint convinsă că oamenii de știință și cercetătorii în domeniul chimiei, împreună cu toți lucrătorii pe tărîmul științei din România, vor face totul pentru a-și aduce întreaga lor contribuție la realizarea marilor sarcini pe care le avem în acest cincinal, la îndeplinirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multi-lateral dezvoltate și înaintare spre comunism, la întreaga politică internă și externă a României, de pace și colaborare între națiuni.”

(Din cuvîntul tovarăsei ELENA CEAUȘESCU la deschiderea Congresului național al chimiei)

„Reuniunea de astăzi ne oferă o ocazie deosebit de plăcută. Politehnica Londrei centrale urmează să acorde investitura primului său profesor de onoare din afara Regatului Unit. Se cuvine ca o asemenea primă ocazie să aibă o semnificație deosebită, să fie marcată în mod corespunzător și să evoce nu numai realizări personale, ci și relațiile noastre speciale.”

(Din cuvîntul rectorului Colin Adamson, la conferirea titlului de „Profesor Honoris Causa” al Institutului politehnic din Londra centrală.)

În decizia Comitetului universitar pentru conferirea de titluri onorifice de a acorda prestigiosul titlu de „Doctor Honoris Causa” al Universității Feminine din Manila tovarăsei Elena Ceaușescu s-a apreciat în cel mai înalt grad „dăruirea și talentul cu care coordonează munca de cercetare și eforturile de dezvoltare în țara sa, în direcția unei maxime utilizări a tehnologiilor avansate, în calitatea sa de director general al Institutului central de cercetări chimice din București”.

Pentru întreaga suflare a României, pentru toți cei care trudesc cu brațele și mintea pentru prezentul și viitorul patriei noastre socialiste, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu reprezintă simbolul viu al celor mai nobile trăsături ale femeilor națiunii noastre: hărnicia neobosită, spiritul bunului gospodar, forța gândirii, puterea de a pătrunde în cele mai noi teritorii ale cunoașterii, sensibilitatea adâncă, dragostea nefermuită pentru destinul poporului nostru. Alături de secretarul general al partidului nostru, președintele Republicii, omul care întru-chipează atât de plin înțelepciunea și virtuțile creatoare ale poporului, alături de alți conducători ai partidului și statului nostru, tovarășa Elena Ceaușescu, prezentă, în toți acești ani, la toate evenimentele majore ale țării, s-a distins prin aportul nemijlocit, de o inestimabilă valoare, în activitatea de elaborare și direcționare a politicii partidului, de soluționare a complexelor probleme pe care le impune Programul de edificare a României de azi și de mâine, a unui destin făurit conștient prin armele rațiunii și practicii sociale, angrenând un întreg popor.

Viața exemplară a tovarăsei Elena

Ceaușescu, intrupată din sentimentul fierbinte al dragostei de țară și popor, din ideile luminoase ale socialismului și comunismului, constituie pentru noi toți un nesecat izvor de înțelepciune, de pilde și îndemnuri călăuzitoare. Prezentă din tinerețe, împreună cu marele fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în mișcarea revoluționară și democratică a țării, activînd în organizația revoluționară a tineretului român, în sindicate și apoi în rândurile Partidului Comunist Român, înfruntînd cu curaj, în condițiile grele ale luptei ilegale, teroarea și opresiunea regimului burghezo-moșieresc, tovarășa Elena Ceaușescu reprezintă, în conștiința poporului român, emoționantă dovadă a ceea ce se cheamă, în grai universal, iubire de oameni, putere de sacrificiu, spirit de abnegație, îndatorire cetățenească, luptă pentru triumful rațiunii, al noului, al idealilor prin care umanitatea își organizează marșul spre viitor.

Desfășurînd, ca membră a Biroului Permanent al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., o intensă și fructuoasă activitate politică, participînd la nenumărate activități și acțiuni de ordin social, decisive pentru înaintarea României spre culmile civilizației și progresului, tovarășa

academician doctor inginer Elena Ceaușescu desfășoară, cu pasiune și competență, o susținută și prestigioasă activitate în domeniul științei. Institutul Central de Chimie, al cărui director general este tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, e o instituție de mare prestigiu științific și de mare eficiență practică, binecunoscută atât în țară, cât și peste hotare. Sint pilduitoare pentru toate domeniile cercetării științifice realizările ICECHIM-ului, care sub conducerea academicianului doctor inginer Elena Ceaușescu a devenit un înalt for al ideilor novatoare, cu ample propulsări în toate domeniile industriei chimice, cu un rol capital pe linia modernizării acestei viguroase ramuri a industriei naționale, prin legarea indisolubilă a cercetării științifice de dezvoltarea tehnologică. Savant de renume mondial, membră activă și de onoare a unor foruri științifice din diverse țări ale lumii, Doctor Honoris Causa a mai multor universități, academii și institute de înalt prestigiu, omagiată de savanți de renume, tovarășa Elena Ceaușescu este, la ora actuală, unul dintre cei mai activi, mai reprezentativi mesageri ai muncii și al gândirii științifice românești. Deosebit de cunoscute și

apreciate în cercurile științifice mondiale sint lucrările tovarăsei Elena Ceaușescu în domeniul chimiei organice, lucrări care acoperă o bogată tematică de cercetare, de un mare interes bucurîndu-se cercetările consacrate dezvoltării metodologiei de investigare a polimerilor și sintezei cauciucului polizoprenic. Îmbogățind patrimoniul științific național și mondial cu lucrări originale de o inestimabilă valoare, organizînd și îndrumînd activitatea unui important compartiment al gândirii și practicii științifice, luptînd pentru biruința noului, pentru cunoaștere și neprețutat progres în știință, tovarășa Elena Ceaușescu demonstrează, o dată mai mult, că activitatea de cercetare științifică este, în esența ei, un act politic.

Pentru oamenii de știință români, pentru întregul nostru popor, opera tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu reprezintă un înalt, pilduitor îndemn, un îndemn pentru angajarea întregii noastre vieți și activități pe traiectoria progresului neîntrerupt al noului, pus în slujba socialismului și comunismului, a propășirii țării, a viitorului de aur al națiunii.

prof. dr. doc. FLOREA DUDIȚĂ
rectorul Universității din Brașov

strălucit promotor al noului, a progresului umanității

„Decernarea acestei distincții, prima, de altfel, acordată de Academia din Illinois unei personalități de peste hotare, reprezintă expresia recunoașterii de către membrii Consiliului de conducere a contribuției dumneavoastră deosebite la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul chimiei“.

(Din cuvântul profesorului Emanuel Merdinger, la înmînarea Diplomei de Membru de Onoare al Academiei de științe a statului Illinois)

„Această vizită de o importanță națională, pe care poporul grec o apreciază la justa sa valoare, ne prilejuește fericita ocazie de a mulțumi nu numai primei doamne a României, dar și eminentului academician, de a fi binevoit să accepte să onoreze cu vizita sa și, de asemenea, de a ne adresa cuvîntul său pentru a lua și noi cunoștință de răsunătoarea dezvoltare tehnologică românească și, îndeosebi, de prestigioasele lucrări ale doamnei Elena Ceaușescu în domeniul chimiei“.

(Din cuvîntarea președintelui Academiei din Atena, Nicolaos Louros, la decernarea titlului de membru corespondent al Academiei din Atena)

Tovarășei Elena Ceaușescu i s-a acordat titlul de „Doctor Honoris Causa“ în științe al Universității din Teheran pentru remarcabila sa contribuție la cercetările științifice în domeniul chimiei organice, precum și pentru vasta activitate pe care o desfășoară în dezvoltarea și extinderea activităților științifice.

„Pe plan internațional sînt binecunoscute neobositele dumneavoastră căutări în domeniul sintezei compușilor macromoleculari, în cîmpul polimerilor și cauciucului — cercetări care au adus importante contribuții în aceste dificile domenii“.

(Din cuvîntarea ambasadorului Juan Huslar Pietri, la înmînarea Ordinului „Andres Bello“, clasa I — cu eșarfă de onoare, al Republicii Venezuela)

În semn de aleasă prețuire a activității științifice, conferirea titlului de membru de onoare al Consiliului universitar și al Consiliului de conducere al Universității Centrale din Ecuador

GALERIA
PERSONALITATILOR
MUNCII

„Pe noi ne preocupă să le asigurăm acestor doi oameni mai mult timp de gândire. Fiindcă mintea lor iscoditoare ne poate dăruia foarte mult”

pretios: acela de a apela totdeauna la cei de la care pot lua ceva.

Ion Grigore este un om înalt, brunet, cu părul numai cirlionți și cu ochi albaștri, construit din contraste: statura lui degajă forță, privirile sale visare, neîndeminatic la vorbă, plin de idei și inventiv la bancul de lucru. Predestinat creației tehnice, acest om de 47 de ani, fără un fir alb în păr, construisese la 12 ani o batoză de treierat, cu abur, inspirat de locomotivele pe care le admira la gară unde se ducea anume pentru a înțelege cum se mișcă pistoanele, cum se transformă energia vaporilor? Când „locomobila” sa a explodat (de unde să fi luat acest copil din Cotarca Buzăului manometre?) și tatăl său, speriat de ce s-ar fi putut întâmpla, l-a îndrumat spre cu totul altă profesie. Ion i s-a rugat în genunchi cerându-i să-i dea orice pedeapsă dar să-l lase să devină strungar. Dacă meseria aceasta i se pare preponderentă, față de altele?

— Pentru început da, însă policalificarea trebuie să reprezinte ideea care să-l anime pe un muncitor în zilele noastre, așa cum ne și indică, în ultimii ani, mai ales, documentele de partid. Primii ani de școală profesională, la Brașov, contactul cu zecile de tipuri de mașini-unelte văzute și studiate acolo, scurta trecere prin fostele ateliere bucureștene „Leonida” și, mai apoi, din 1955 prezenta sa la secția de reparații auto a Uzinelor „Grivița roșie” l-au format pe „savantul” de azi. Mi se spune așa de când, poate ca o răzburare împotriva celor care ne ziceau celor de la reparații că sintem de la S.M.T., din cauza noroaielor prin care înotam și a mijloacelor meșteșugărești de care dispuneam, am adus la uzină un motoras făcut de mine și care cântărea cam 150 de grame dar mergea strună. Florică Brătianu, un tovarăș de muncă, le-a zis celor de la Grivița: „Veniți, mă, să vedeți un meseriaș adevărat savant, nu alta, care a făcut un motor să-l ții în

portantă realizare datorată lui Ion Grigore mi-a fost greu să scot ceva de la el. Nu dintr-o falsă modestie, însă lista devenise foarte lungă, așa încât a trebuit să apelez la „arbitrajul” inginerului Ștefan Lech, directorul unității, care s-a oprit doar la citeva.

— Rolele de filetat i s-au datorat „savantului” nostru, iar rezolvarea tehnică pe care a găsit-o a fost de o mare originalitate și eficientă. A folosit un strung vechi, dat la casare, i-a schimbat turația, i-a făcut un agregat pneumatic chiar și pentru acționarea electrică și a exclus munca omului care o pornește la 6 dimineață și la orele 14 se duce să vadă ce-a „lucrat”. De atunci, în loc să le cerem altora, le livrăm astfel de role. Și la Craiova, și la Suceava, și la Grivița roșie. Cu rolele de filetat executăm buloanele de la bielă, pentru locomotive, pentru a da doar un exemplu. Cuțitele pentru danturări, aduse din import și la preturi mari, ca să nu mai vorbesc despre întârzierile la livrare, ne dădeau dureri de cap. Ion Grigore, împreună cu tinerii ingineri Radu Vaida și Mihai Aldea, care au executat desenele tehnice, au rezolvat și această problemă. De anul trecut lucrăm exclusiv cu cuțite produse aici. Un set de 24 de bucăți ne costa și peste 30 de mii de lei. Întreprinderile românești care fabrică asemenea cuțite nu le vind. „Misterul” piesei erau calitatea oțelului, tratamentele termice ale acestuia dar și mașina de fabricat. Noi le realizăm pe cele de detașon, ceea ce înseamnă că trebuia creată o sculă pe dispozitivul pe care urma să fie montat cuțitul. Acum, 10 zile pe lună, fabricăm în serie cuțite pentru danturat. Dealtfel întreaga producție a întreprinderii s-a diversificat mult; producem: freze, pinioane pentru cutii de viteze, grupuri conice pentru diferențiale, planetare etc. Sintem în curs de asimilare a

sov și l-am întrebat pe un tovarăș, unde-i mașina de rulat? Și mi-a zis: ce-i aia? Dar mașina se afla la 5 m de el, că mai avem și din ăstia, tovarășe”, se prezintă ca un spirit independent, optimist și contagios, deloc aservit tehnicii consacrate pe plan mondial („când am lucrat în R.F.G., pentru specializare, un an și jumătate, nu m-a impresionat nimic altceva decât organizarea. Alte „minuni” n-am văzut. Treaba mea era să fac inele sincron. Norma îmi dădea 12 minute pentru fiecare. Schimbam 7 cuțite pe rând. Fiecare avea cam 5 kg. Abia îl mișcam din loc. Le-am zis să facem un singur cuțit fazon dar ei mi-au răspuns că au încercat dar n-au reușit. Ba au rupt și mașina. Am stat după program și am făcut eu unul într-o lună de zile. A doua zi l-am montat și în 2 minute îl stringeam, și-i dădeam drumul. Totul era să „simți” unghiurile, că la meseria asta totul e să simți, să știi să palpezi. Desenul e bun, dar nu suficient. Nu m-au mai lăsat să lucrez la normă și m-au trecut la remedieri... Nu mai spun că strungul pe care lucram era de-o seamă cu mine. Să tot fi avut vreo 37 de ani!”

Prin ce s-a distins Man Enache în întreprindere?

Prin multe idei concretizate, dintre care proiectarea și construirea gabaritelor pentru autobuze a însemnat un succes moral și material pentru întregul colectiv. Aici veneau autocamioane cu motor și sasiuri care deveneau... autobuze. Cite 40 pe lună, în medie. Uzina nu mai primea I.M.S.-uri la reparații. Oamenii nu aveau ce lucra. Man Enache, construind gabaritele amintite, a dat posibilitate întreprinderii să facă autobuze. Acestea erau de un fel anume, adică permiteau, grație concepției sale, realizarea părților laterale și a acoperisului autobuzelor. Planșeta gabaritelor constituie proba de foc în construcția unor astfel de mașini. Anvergura de 8 m lungime, de 2,5 m lățime nu lasă loc aproximațiilor, ci obligă la precizii fine, care să asigure rezistența. De obicei, se fac două gabarite, dar — folosind sistemul hidraulic — Man Enache a dat posibilitatea întrebunătății multiple a aceluiași gabarit pentru toate operațiile. Totul a durat 3 luni de zile, concepție și execuție. Multe din autobuzele purtând însemnele I.T.B., I.R.T.A. și altele au fost construite la I.R.A. Grivița. Dar, pentru a nu vorbi numai despre fapte trecute, Man Enache își povestește și despre presa de 150 tone forță de la secția boghiuri destinate tramvaielor, presă care nu exista în țară și trebuia adusă din import. Formalitățile durau un an de zile și bucureștenii nu puteau aștepta atât. Proiectul și execuția bazate pe ideile și munca maestrului Man Enache, au durat 2 luni de zile. Presa lucrează și azi. Am văzut-o! Se discută despre marile posibilități ale hidraulicii. Despre roata motoare, realizată la Brăila.

— Is date naibii, zice Man Enache. Și eu folosesc o „minune” de-astea, un dispozitiv de extras bucele de cilindru din motorul „RABA”, care se face la Brașov, și pe care-l reparăm noi aici. Il repară și I.T.B.-ul, și Cimpina, dar scot bucele cu ranga, ca pe vremuri, sau la o presă greoaie.

Mergem să vedem „dispozitivul”. Este o masă... industrială pe care se așază motorul și pe care toate operațiile se fac automatizat, omul supraveghind doar diferitele operațiuni.

— Avem oameni minunați, îmi spune în final directorul general Vasile Horvath. Uneori ni se întâmplă ca în schitele umoristice de la televizor: trimitem inginerii peste hotare și se întorc cu mina goală. Nu vreau să jignesc pe nimeni, dar acești muncitori știu ce să vadă și cum să prelucrez cele văzute. Și cum ei nu se dau în lături de a-i învăța și pe alții ceea ce știu, ne preocupă posibilitatea de a le crea, deocamdată acestor doi oameni, timpul necesar gândirii tehnice. Trei-patru zile să se gândească ce s-ar mai putea face. Nu știu dacă vom reuși, pentru că ei sint interesați să muncească practic, la mașini, pentru a câștiga mai bine. Dar nu vom renunța la intenția noastră. Nu pot să uit că Man Enache a adaptat un grup diferențial de la un ARO și mi l-a făcut recutor, iar o semicuplă tubulară, de la boghiuri de tramvai, a fost folosită drept axă, ceea ce a eliminat „necesitatea” unui import și ne-a dat de lucru efectiv. Mărturisesc că fără acești oameni, cu greu am fi putut răspunde ritmului intens căruia trebuie să-i facem față. Îmi amintesc ce greșală a făcut, fără să vrea, un inginer de la noi când s-a pus problema realizării primelor boghiuri pentru tramvaie, afirmând în sedință că „n-avem specialiști”. Oamenii au răspuns, supărați: „Dar noi ce sintem?” Și s-au ambiționat. La 1 Mai, în acel an, am turnat șampanie peste primul boghiu. Atunci am învățat foarte multe despre oameni și știu că li se poate cere orice, pentru că totul stă în felul în care știi să le vorbești, în modul prin care îi stimulezi să se întrecă pe ei însși.

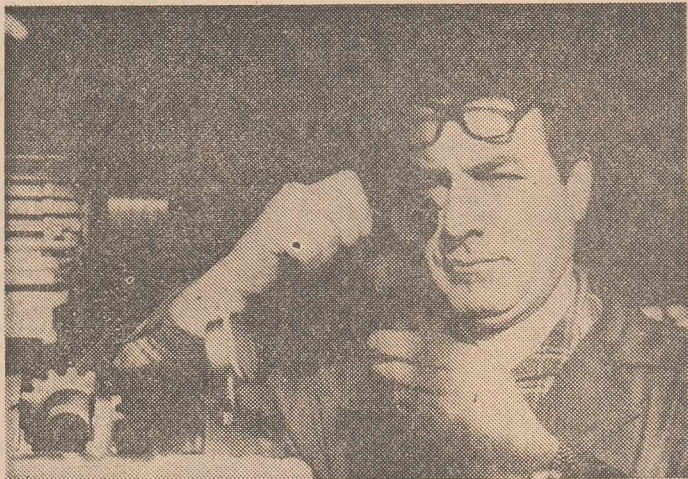
EMIL LEONARD ■

Practica profesională m-a învățat, printre altele, că în orice loc de muncă, oricât de neînsemnat ar părea acesta, se pot întîlni noutăți și idei dintre cele mai îndrăznețe și utile. Cu toate acestea, nu am păsît cu un prea mare entuziasm pragul Întreprinderii de reparații auto, din strada Clăbucet, nr. 68 și fac această precizare cu un sincer sentiment autocritic, acum, după ce luasem un nemijlocit contact cu problemele respectivei unități, dar mai ales cu citiva dintre oamenii care muncesc sub cele trei bine-cunoscute inițiale: I.R.A. În fond, o întreprindere de reparații auto, îmi ziceam inițial, se ocupă cu punerea la punct a unor mijloace de transport mai mult ori mai puțin deteriorate de exploatarea lor, adeseori nemiloasă, intensă, idee care nu mai lăsa prea mult loc curiozității, entuziasmului și speranței de a descoperi acel senzational cotidian și tocmai de aceea trecut, pe nedrept, în rîndul faptelor diverse.

Directorul general al Centralei de transport auto, inginerul Vasile Horvath, autorul de fapt al acestui reportaj, îmi recomandase, în special doi oameni: pe Ion Grigore și pe Man Enache, primul de la secția sculărie, iar celălalt de la atelierul de autototare.

— De ce tocmai pe aceștia doi, din cei peste 20 de mii citi muncesc în diversele unități ale centralei?

— Pentru că, în ultima vreme, o între-

Ion Grigore (stînga) și Man Enache, doi muncitori capabili să rezolve orice problemă tehnică pe care o ridică producția.

prindere de acest gen nu se mai limitează la reparații curente, ideea pusă în practică fiind aceea de a se schimba agregatele deteriorate cu altele noi. Asta pe de o parte. Pe de alta, pentru că în întreg sectorul de reparații al industriei noastre, problema centrală este aceea a asigurării sculelor trebuitoare în vederea unei cit mai înalte tehnificări a producției și a eliminării implicite a oricăror metode artizanale. În aceste condiții, oameni ca Ion Grigore și Man Enache se pun în valoare. Iată, pot spune, cu mina pe inimă, că cei doi sint capabili să rezolve orice problemă tehnică pe care o ridică producția noastră, fiindcă acum putem vorbi în mod real despre producția de piese de schimb, în cadrul tuturor unităților centralei.

— Și numai pentru atât?

— Nu vi se pare suficient? Convingător? Atunci să mai adug ceva. Întreprinderea noastră era în situația de a cere, tot timpul, scule de prin alte părți: de la Brașov, de la Risnov, de la Colibași. Așa nu mai putea merge treaba. Ne-am hotărît să ni le facem singuri, dar n-am reușit pentru că era ceva foarte nou pentru noi, pentru că inginerii, deși bine pregătiți, erau foarte tineri, pentru că — poate — ne lipsea și curajul, pe lângă altele. În consfățuirile avute cu colective largi reiesiseră unele soluții dar toate erau condiționate de un întreg cortegiu de necesități care nu mai depindeau de noi. Cel puțin așa gîndeam atunci. Știindu-l pe Ion Grigore, „savantul” cum i se spune în întreprindere, și avînd o mare încredere în capacitatea lui de a gîndi tehnic, l-am chemat separat la mine în birou, după una din acele consfățuiri colective și l-am întrebat direct ce i-ar trebui pentru a face sculele trebuitoare. Mi-a răspuns, la fel de direct: „Să-mi spună cineva să le fac”. Nu mă așteptasem la un asemenea răspuns care depășea, prin frumusețe și forță morală, chiar marea mea încredere în posibilitățile lui Ion Grigore. Și i-am spus: „Fă-le!” Le-am avut într-o lună de zile. Atunci am prins curaj și am mers mai departe pe această linie, punînd în practică un principiu pe care-l scot foarte

palma”. Acum și tovarășul ministru tot de „savantul” mă stie.

Ion Grigore este șef de echipă și are 24 de oameni de care răspunde. La el „a răspunde” înseamnă, în primul rînd, felul în care ceilalți acceptă modul său de a lucra. Se știe că leneșii, comozii, chiu-langii ori măcar indiferenții nu pot rezista. „Savantul” este foarte exigent. El nu trece pe lângă o mașină dintr-o secție oarecare, pe lângă un dispozitiv, pe lângă un sistem de prindere fără să se întrebă dacă nu există o soluție mai bună. De aici reies niște sarcini noi pentru echipa sa. Poate că, la început, Ion Grigore obișnuia să gîndească și să acționeze de unul singur. Cel care spun asta nu știu dacă era vorba despre egoism ori despre o altă „meteahnă”, cum s-au și exprimat unii, cert este însă că, în ultima vreme, în echipa „savantului” au crescut meseriași destoinici, oameni care pot rezolva acum, în condiții la fel de bune ca și profesorul lor, numeroase probleme ridicate de producție: Radu C. Marin și Dan F. Ion sint mesterii cuțitelor Fellow, Constantin Dona, Georget Dragomir și Ion Ionescu execută frezele melc vitale pentru întreprindere. Cit despre cea mai im-

cuțitelor „Gleason”, necesare grupului conic al mașinilor M.A.N. Eficiența economică a crescut simțitor. De la zeci de mii de lei cit plăteam pentru cuțitele amintite, am ajuns la citeva sute de lei. Man Enache, de pildă, a avut sarcina să rezolve realizarea mansoanelor de cuplare pentru cutia de viteze, uități cum arată o astfel de piesă. Am comandat-o la Brașov. Prețul solicitat: un milion și jumătate de lei. Enache a scos-o la 50 de mii și cu un an mai devreme.

Cine este acest al doilea „savant” al Întreprinderii de reparații auto, din strada Clăbucet, nr. 68?

Un cu totul altfel de tip de om decît Ion Grigore, firav dar mai vioi, bun vorbitor, obișnuit cu interviurile (este Maestrul al sportului la aeromodulism), umblat prin Europa, mai tînăr (abia trecut de 40 de ani), bucureștean get-beget, trecut prin mai multe meserii, printre care cea de strungar și lăcătuș mecanic, care, după cum mă asigură, fac totul, lucrează tot de 25 de ani în întreprindere, fiind, din acest punct de vedere, egal cu Ion Grigore, stie să-și susțină opiniile cu argumente uneori caustice („am fost la Bra-

Iată și primul amănunt pe care îl notăm cu o reală emoție, deoarece amănuntul respectiv face parte din istoria afectivă a noii oțelării: cu o lună în urmă, vineri, 1 decembrie, cind întregul nostru popor sărbătorea împlinirea celor 60 de ani de la istorica unire a Transilvaniei cu România, pe platforma Oțelăriei electrice numărul 2 din Hunedoara s-a aprins focul primei șarje. A se aprinde focul este, desigur, o metaforă, intrucit într-o oțelărie electrică nu se aprinde focul, ci se declanșează orbitorul arc voltaic al electrozilor introdusi în cuptor. Explicația tehnică de rigoare și amănuntul respectiv, înscris cu litere fierbinți în conștiința oțelărilor de pe această platformă, ne-au fost furnizate de maestrul principal Nicolae Avramescu. „Au trecut de atunci, iată, patru săptămâni încheiate și oțelăria, mai exact spus primul cuptor intrat pe producție, a livrat economiei naționale 3 520 de tone oțel, îndeplinind cu 10 zile mai devreme sarcinile prevăzute pe această primă lună de funcționare. Concomitent, pe platformă, în stînga cuptorului numărul 1 se montează și cel de-al doilea cuptor de aceeași capacitate, ca și primul, de 100 de tone. Intrarea sa în probe tehnologice și apoi în producție este prevăzută spre sfîrșitul primului trimestru al acestui an 1979”.

Alte date privind noul obiectiv al siderurgiei hunedorene ni le oferă inginerul Ilie Marinescu, șeful secției: „Deși sintem încă la început de drum, putem afirma că noua oțelărie electrică a Hunedoarei este o realizare de prestigiu a cercetării românești. Se știe că utilajul, în proporție de 90 la sută, este de proveniență românească, iar procesul tehnologic este caracterizat de câteva importante elemente novatoare. Spre deosebire de celelalte oțelării electrice din țară, cuptorul nostru permite o încărcare la capacitatea maximă protectată, iar tehnologia de elaborare cu o singură zgură contribuie la un consum scăzut de energie electrică și de electrozi. Dincolo de aceste prime amănunte, mai mult sau mai puțin semnificative, nu știu ce altceva aș mai putea spune. Dar, dacă aș fi eu în locul unui reporter și aș vrea să scriu despre oamenii oțelăriei electrice numărul 2 și,

evident, despre munca lor, aș consulta mai întii și-nții fișa de laborator a ultimei șarje, apoi aș urca pe platformă și i-aș cunoaște pe cei care fac oțelul”.

Asadar, urmînd sfatul inginerului Ilie Marinescu, în laboratorul secției am notat din fișa de analiză rapidă a ultimei șarje: Fișa nr. 42, număr de șarjă: 42, marca oțelului: OL-60-1 K, ora analizei finale: 13.12. Corespunde. Autorul fișei: laborant Liviu Herban.

Pe platformă, un moment de acalmie. Se face încărcarea pentru șarja cu numărul 43. Maistrul principal Nicolae Avramescu îl urmărește cu atenție pe topitorul Ioan Lupșan care, cu gesturi amintind

benă se descarcă și gura cuptorului se umple de un fum negru-gălbui. „Cuptorul e încins, ne spune Ioan Lupșan, de la șarja din urmă. Fumul vine de la grăsimile de pe fierul vechi”. Într-un timp benă a ieșit din cuptor și ne este dat să constatăm că, desfăcută, ea seamănă cu un coif urias, fundul benei fiind alcătuit din niște zale care, ca niște plete, flutură în aer. „Momentul cel mai dificil, ne spune topitorul Ioan Lupșan, abia acum urmează. Macaragistul trebuie să lase benă pentru a fi reincărcată, apoi va trebui să monteze în inelul portelectrodului un nou electrod”. Și dacă pînă în clipa aceea constatașerăm o oarecare relaxare, ei

costă cam 25 000 de lei. O mică atingere și, gata, l-a rupt. Încă nu s-a întimplat așa ceva, dar trebuie să ne luăm toate măsurile, motiv pentru care am să-i spun să mai exerseze.” Convinsi fiind că sus, în cușca sa, macaragistul Mihai Stoian a trăit destule emoții, ne îndreptăm spre cabina de acționări electrice, unde facem cunoștință cu Doina Gherghescu și Mirela Luca, oțelărițe, sau, mai tehnic spus, oțelări manevranți. „De aici, din cabină, acționăm electric toate, dar absolut toate mișcările elementelor care compun cuptorul — ne declară Doina Gherghescu. Sintem, zicem noi, primele oțelărițe din țară. Mai sint încă patru kolege de-al noastre, ele lucrează pe celelalte schimburi. Meseria nu e deloc grea, am învățat-o, sintem absolvente ale Liceului industrial din Hunedoara”. Și în timp ce notam cuvintele de mai sus, Mirela Luca, la semnul maestrului Avramescu, apasă pe o manetă și toată platforma este cuprinsă de o trepidație care face să se cutremure uriașele și masivele coloane de fier ale halei. Oricît de puternic ar răni un om, nu și-ar auzi nici măcar propria sa voce. Trei trimbe de fum, înconjurînd cei trei electrozi, se reped spre tavanul înalt al halei. Gura cuptorului e plină de flăcări și jerbe de scintei, de parcă am fi pe marginea unui crater vulcanic. Nimeni, dar chiar nimeni, nu ne mai bagă în seamă, fiecare om își vede de-ale lui, există un anumit ritual pe care îl urmăm cu atenție.

Ceea ce ne-am străduit să consemnăm cu obișnuita emoție a primului reportaj se petrece pe platforma Oțelăriei electrice numărul doi, zilnic, obișnuit, iar personajele acestui fascinant spectacol sint doar o parte dintre oamenii al căror nume l-am consemnat. Vor mai urca pe platforma oțelăriei electrice, desigur, și alți reportari, așa cum am făcut-o și noi, și vor fi martorii aceluiași spectacol, iar oamenii, pentru multă vreme de-acum încolo, vor fi aceiași. În ceea ce ne privește, ne exprimăm convingerea că am făcut-o, pentru prima dată, în cuprinsul acestui reportaj, de la începutul unui nou an de muncă.

VICTOR NIȚA ■

Pe platforma celei mai tinere oțelării hunedorene

Foc nestins spre o calitate superioară

dialogul dintre docheri și macaragiștii de pe un oarecare cheu, conduce benă încărcată ochi cu fier vechi spre cuptorul încins. Deasupra cuptorului, doi electrozi cu virfurile la aceeași înălțime. Benă cîntărește exact 70 de tone și urmează a fi introdusă în cuptor unde, ajunsă chiar pe vatră, se va desface și va așeza cu grijă toată încărcătura. De sus, din înaltul halei, macaragistul Mihai Stoian privește încordat la maximum balansul benei. Totul se desfășoară într-un ritm extrem de lent, de parcă am asista la un ciudat balet filmat cu încetinitorul. În cabina de acționări electrice, la pupitrul de comandă, două fete între 18—20 de ani, privesc cu relaxare. În fața cuptorului, topitorii Teodor Mercaș și Nicolae Botez îl urmăresc la rîndul lor, ca și maestrul Avramescu, pe Ioan Lupșan. Nimeni nu scoate nici o vorbă. Ajunsă cu bine în cuptor,

bine, putem spune că peste toată platforma se așternuse o liniște incredibilă. Precuț, de parcă ar fi urmat să transporte un ou, macaragistul a luat electrodul înalt de 5—6 metri și, într-un balans urmărit de toți cu sufletul la gură, l-a dus deasupra cuptorului și, încet-încet dar sigur l-a introdus în inel, astfel încît toate virfurile să fie, față de vatră, la aceeași distanță. Toată această operație s-a desfășurat sub indicațiile directe ale maestrului Avramescu pe a cărui față citeam o oarecare nemulțumire. „Un macaragist de clasă, avea să ne declare, așa cum îl vreau eu, trebuie să poată să ia un băț de chibrit și să-l așeze într-o cutie de chibrituri, sau, dacă vrei, să ia o floare și să poată să mi-o prindă la butonieră. Stoian așa, băiatul de sus, nu are încă mina prea sigură. Clatină prea mult și prea periculos un electrod care

— O navă, zice inginerul Mihai Teodorescu, este un ansamblu de piese, o navă consumă, mai zice el, mult metal (table, profile navale, țevărie de toate felurile) și e necesar ca acest consum să fie cit mai rațional.

Și ca vorba lui să nu rămînă „vorbă în vînt”, inginerul Mihai Teodorescu, 49 ani, născut la Botoșani, dar venit nu știu prin ce împrejurare a sorții să construiască nave maritime la Galați, îmi arată un album, nu de familie, ci de „pelicule”, adică un album cu schițe de croire, prin a căror imbinare cit mai rațională pe suprafața metalului se ajunge la o economie importantă de metal: „Dacă prima navă de 7 500 tdw o realizăm cu un consum de metal de 4 092 tone, zice inginerul Mihai Teodorescu, ultima navă livrată anul acesta, de același tonaj, am construit-o numai cu 3 347 tone de metal, adică mai puțin cu 745 tone”. La patru nave, după un calcul făcut în fața noastră pe hirtie, înseamnă că mai rămîne metal pentru încă o navă de același tonaj. Aceasta este evoluția metodei de croire pe bază de „pelicule”, în 14 ani de zile! Metoda nu e statică, ea mai poate evolua încă, sint de părere specialiștii de la secția de proiectare tehnologică a Șantierului naval din Galați.

Și ca să ne convingem de aceasta, îl căutăm pe maestrul Aurel Spanache, șeful atelierului de confecționat, la secția I A. De ce îl caut pe Spanache? Pentru că acum doi ani, a adus la conducerea șantierului două studii mari privitoare la economisirea de metal în construcția de nave:

— Unul, zice maestrul Aurel Spanache, se referă la reproiectarea documentației de croire a tablelor la cargoul de 55 000 tdw, prin separarea pieselor (în timpul debitării lor la mașina cu flacără oxiacetică) prin separarea pieselor cu o singură linie de debitare, față de două linii cum prevedea soluția clasică de debitare la tablele și piesele cu contur rectiliniu.

Primul studiu al maestrului A. Spanache a fost aplicat în practică de curînd și a condus, după cum reiese din documentația pe care ne-o desfășoară pe masă acum, la următoarele economii: 82 tone metal la un singur cargou de 55 000 tdw, 510 mc acetilenă, 1 720 mc oxigen, 2 900 kW/oră energie electrică și la 2 000 ore manoperă, în total valoarea economiilor se ridică la suma de 304 270 lei la fiecare cargou. Au mai colaborat la realizarea și aplicarea lui în practică inginerul Gheorghe Mandu, șeful secției I A, trasatorul optic Stelian Rezmeriță, Gheorghe Iordan și au fost sprijiniți de inginerul șef al șantierului, Vasile Lăcătușu.

Cel de al doilea studiu al maestrului Spanache, aplicat tot la cargoul de 55 000 tdw, se referă la optimizarea tipodimensiunilor, adică a formatelor de table care se pot livra, în cadrul staturilor, de către furnizor, Combinatul siderurgic Galați. S-a convenit, adică, să se livreze table la dimensiuni cit mai apropiate nevoilor de consum, pentru a nu mai rămîne resturi multe, materialul fiind folosit astfel mult mai rațional: la cargoul trei

din serie s-a realizat, în urma aplicării acestui studiu, o reducere a consumului de metal de 176 tone.

În fond toate aceste acțiuni și altele de care vom mai vorbi, vin să dovedească un fapt: la Șantierul naval din Galați, ca dealtfel în multe întreprinderi din țară, muncitorii, specialiștii, toți acei care contribuie la realizarea producției materiale au acum o altă atitudine față de actul muncii lor, și-au asumat o mai mare responsabilitate, vor să producă mai economic, vor să înlăture risipa pe cit posibil, convinși fiind că numai astfel pot așeza la temelie activității lor principiul autogestiei, al rentabilității fiecărei activități, al rentabilității fiecărei întreprinderi. Că la Șantierul naval din Galați se gîndește astfel o dovedește încă un fapt: oricît de bine s-ar face încadrarea reperelor pe foaia de tablă,

Printre oamenii de bază ai acestei brigăzi se numără, aflăm, soții Veronica și Pavel Neacșu, amîndoi elevi la liceul seral, Valeriu Stoica, unul dintre cei mai vechi oameni, pe care Jumbocean îl pregătește să-l lase în loc după ce va merge în pensie, Domnica Gheorghită, Gheorghe Drăgan, cum și Nicolae Lupu, de la mașina de debitat cu flacără oxiacetică, și care acum taie niște grinzi metalice, cu patru guri de foc: „două în babord, zice Lupu, și două în tribord”.

Ceea ce se poate remarca în plus aici, la secția construcții I A, este spiritul gospodăresc față de metal: resturile care rămîn din prelucrare sint strînse și depozitate în cupe de sortare, un fel de containere, pe un fel de paleți și în rafturi, iar șabloanele nu mai reazimă pereții halelor, ci sint depozitate în rastele speciale. Toate acestea dau o notă de ordine,

Șantierul naval Galați

Din prima zi, grijă sporită pentru fiecare gram de metal

la debitare rămîn totuși niște resturi. Pînă nu de mult, acestea asediau șantierul, altele, în cantități mici, erau folosite la piese mai mici. Acum, au fost întocmite albume de resturi pentru fiecare tip de navă în parte, se știe exact cit material rămîne, se face un fel de inventar al resturilor, în care se trec toate dimensiunile, și aceste albume cu evidența metalelor se dau la tehnologii care emit tehnologii: aceștia, cînd dau în lucru repera cu dimensiuni mai mici, și acestea sint acum cu miile, nu mai primesc table întregi, ci le confecționează din aceste resturi. Și dacă și după această folosire mai rămîn alte resturi, atunci acestea se folosesc la terți.

Ne aflăm acum la brigada condusă de Zareh Jumbocean, 56 ani, născut în Galați, în total vreo 25 de oameni.

— Ce acțiuni ați întreprins dv. pentru reducerea consumului de metal? întreb.

— Ne preocupăm în mod deosebit pentru respectarea disciplinei tehnologice, a documentației de croire, iar acolo unde apar posibilități pentru îmbunătățirea acestei documentații, facem propuneri în acest sens.

— Ați găsit asemenea posibilități?

— Brigada noastră și-a adus o contribuție însemnată la îmbunătățirea documentației de croire, prin coordonarea mai bună a lucrărilor în procesul de producție. Noi lucrăm în special pentru suprastructurile navelor și putem folosi, la confecționarea unor repera mai mici, multe dintre aceste resturi.

de disciplină a muncii în întreaga hală.

— Vorbeați de un fel de colaborare cu terții, pentru aceste resturi de metal; la ce vă refereați mai precis? îl întreb pe subinginerul Sava Olteanu care a avut amabilitatea să mă conducă prin șantier.

— Am încheiat convenții cu o serie de întreprinderi, printre care Laminorul de tablă subțire Galați, întreprinderea de mecanică hidraulică, cărora le livrăm aceste resturi metalice pentru a fabrica din ele tablă subțire (Laminorul) sau alte piese mai mici. Dacă pe ansamblul economiei s-ar lua o astfel de măsură, să se livreze toate resturile metalice, întreprinderilor care au nevoie de ele, atunci, cred eu, am putea să realizăm o economie de metal și mai mare.

Ne aflăm la atelierul de tubulatură, șef atelier tehnicianul Alecu Popa, locul unde se confecționează tubulatură pentru instalația de santină, de balast, de ambarcat combustibil, instalația de răcire, în total vreo 17 instalații la o singură navă. La un cargou obișnuit intră cam 5 000 metri de țevă, iar la un cargou de 55 000 tdw se consumă cam 8 000 metri liniari de tubulatură. Ținînd cont de consumul mare care se face aici, ne putem da seama și de economiile care s-ar putea, credem noi, face încă: „Înainte, zice șeful atelierului, Alecu Popa, lucrăm după o metodă clasică, metodă care consta în luarea tuturor dimensiunilor și a formelor țevilor la fața locului, pe navă. Mergeam cu o sirmă pe navă, pe care o îndolam după forma pe care urma să o aibă țea-

va și se numea șablon. Era greoaie, presupunea toleranțe mari și, se înțelege, consum mare de țevă. Acum lucrăm după album de croire și fasonare cu cote exacte și forme exacte. Metoda se numește „Saturare navală”, adică „SAN”.

Autorii sint constructorii de nave gălățeni, iar metoda, pe lângă o economie substanțială de manoperă, aduce și economii însemnate de metal, de țevă, de coeficient de utilizare a țevilor ajungînd acum de la 92 la sută la 98 la sută!

— Chiar și resturile care rezultă din acest coeficient de doi la sută, ne spune Costică Popa, secretarul comitetului de partid pe secție, sint folosite la unele piese mai mici, la mufe de legătură, la manșoane de trecere.

Cîteva oameni, printre care Octavian Toma, brigadier la platoul de asamblare, Nicolae Stanciu, șef echipă, Viorel Pipos, Dumitrache Munteanu, Constantin Ursu, ne mărturiseau că lucrînd după această metodă se constată o îmbunătățire substanțială a calității lucrărilor: „Nu se mai lucrează în navă, înghesuit, în condiții improprii, ziceau ei, ci în atelier”. Și, deci, a crescut graful de tehnicitate al lucrărilor, dar a crescut și productivitatea muncii.

Ne-am adresat, în finalul acestei anchete, inginerului Nicolae Pestrea, șeful serviciului tehnic din cadrul Centralei industriale navale Galați, care ne spunea că în anul 1979, o acțiune importantă este trecerea de la debitarea tablelor de pe sistemul mașinilor cu comandă optică, pe mașini cu comandă numerică.

— Ne propunem să realizăm aceste măsuri în scopul reducerii consumului de metal cu cel puțin 5 la sută. Se realizează, totodată, o calitate mai bună. Acest sistem l-am experimentat la Șantierul naval Constanța și anul acesta îl aducem la Galați. O altă măsură, realizată tot de oamenii șantierului dar în colaborare cu specialiștii ICEPRONAV, este utilizarea, în construcția navelor, a oțelurilor cu rezistență sporită, fapt care duce la micșorarea grosimii tablelor și în final la reducerea consumului de metal. Tot la Galați, am abordat metoda înlocuirii unor lucrări, a unor piese, cum sint ușile, tocurile de la ferestre și hublouri, din metal, cu aceleași piese dar confecționate din material plastic, vom înlocui chiar și cabinetele sanitare din metal cu cabinete din material plastic.

Această măsură este cu atît mai meritorie cu cit elementele din material plastic, altele din fibră de sticlă, se realizează de către meșteșugarii Cooperativei „Mobila” din Galați, președinte Dumitru Corjos, oameni care au avut curajul să încerce, dar să și reușească înlocuirea multor repera metalice cu altele din material plastic. Toate aceste măsuri, metode, procedee se vor generaliza, avem să aflăm, la toate șantierele navale din țară, ele conducînd la realizarea unor însemnate economii de metal, la transpunerea în practică a unor sarcini de mare însemnătate pentru economia noastră națională.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

— Tovarășe doctor Constantin Preda, știm că arheologia este, între altele, o repetată probă de răbdare, și mai știm că pe teritoriul ei faptele spectaculoase sînt mai degrabă rare și puține, fiind nevoie de multă muncă și de multă strădanie spre a face un pas înainte, cit de mic. Cu toate acestea, adresîndu-ne prezidintelui consiliului științific al Institutului de arheologie din București, îi propunem să încerce un bilanț al preocupărilor și realizărilor arheologiei românești în 1978, legîndu-le, firește, de planurile viitorului imediat. Ce ziceți?

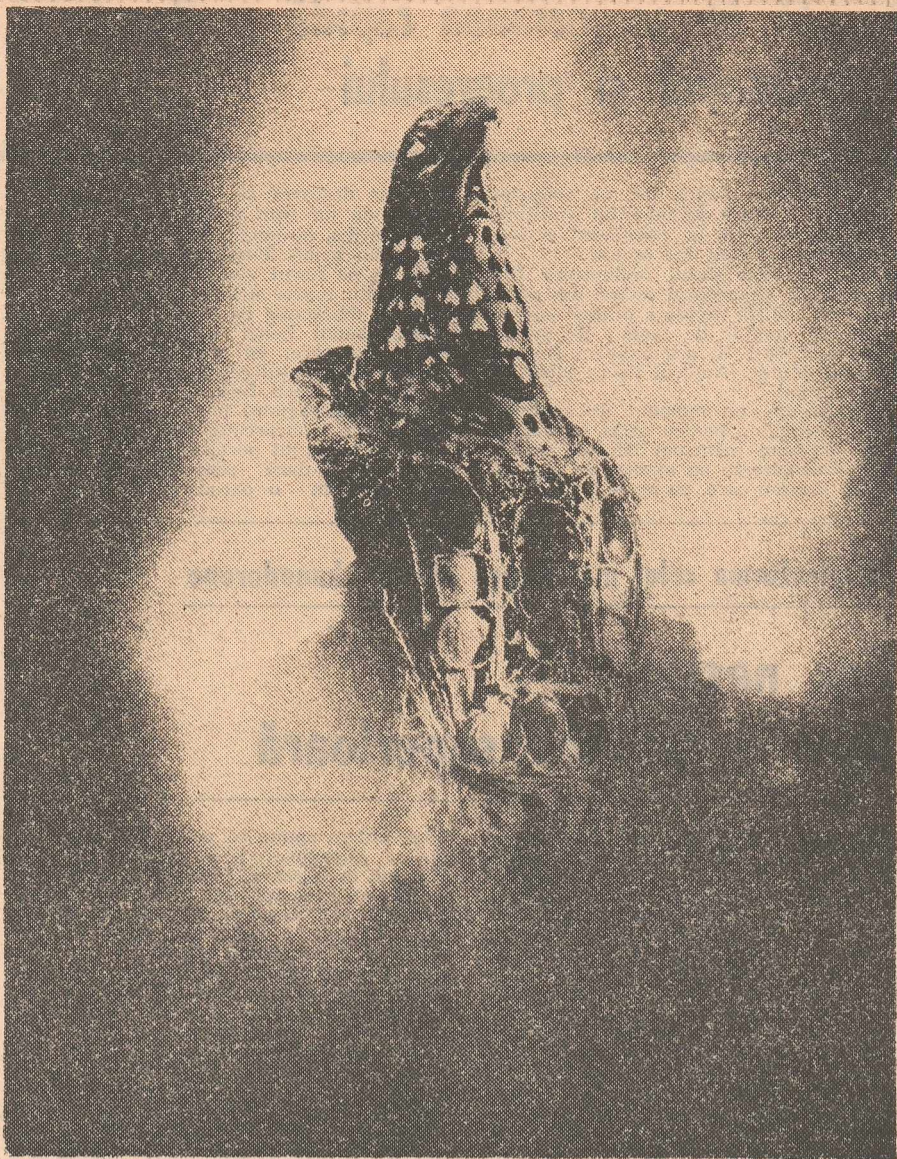
— Vă asigur că nu va fi ușor, dată fiind vastitatea subiectului.

— Nici nu ne indoim! Vă ascultăm.

— Pe baza unui plan unitar de săpături, întocmit de comisia de specialitate a Academiei de științe sociale și politice și de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, arheologia noastră s-a ocupat, și în 1978, de unele teme generale, în cadrul cărora a căutat să îmbogățească arheologia europeană cu noi descoperiri și puncte de vedere, precum și de o sumedenie de teme prioritare, izvorite din documentele de partid. În anul care abia s-a încheiat, arheologii români au operat în peste 250 de centre, unele cercetate mai demult, altele recent inaugurate, căuțînd să cuprindă întreg teritoriul țării și întreaga istorie a oamenilor de pe aceste meleaguri, de la primele începuturi pînă la voi limita în timp oarecum arbitrar, epoca de constituire a formațiunilor statale românești. Dacă mi-e permis să apreciez, 1978 a fost, din punct de vedere arheologic, un an bun, în care s-a muncit cu aplicație și tenacitate, ajungîndu-se la scelerate în înălțimi a unor importante mărturii, fie prin continuarea activității în săntiere mai vechi, unele chiar tradiționale, fie prin deschiderea săpăturilor în noi puncte.

— Notînd opinia dumneavoastră, la care credem că avem toate motivele să subscriem, din cele ce cunoaștem, vă rugăm să continuați. Intrucît timpul și nici spațiul tipografic nu ne permit să dezbătem pe larg toate problemele legate de cercetarea arheologică a anului 1978, vă sugerăm să treceți direct cu expunerea la studiile referitoare la civilizația geto-dacică, sărînd peste cele ce au vizat epoci istorice mai vechi. De acord?

— Cum doriți. În perioada despre care cereți amănunte s-a pus un accent deosebit pe cercetarea statului lui Burebista

noi și tulburătoare, ne-au întărit convingerea că întreg intervalul de timp de la părăsirea Daciei de către romani, sfîrșitul secolului III, pînă în secolul X, cînd poporul român și limba română erau pe deplin încheiate, a cunoscut prezența neîntreruptă a unor comunități de aceeași etnie și aceeași limbă. Astfel, continuitatea dacică, daco-romană și românească e demonstrată, fără putință de tăgădă, pe tot teritoriul, o simplă enumerare de săntiere arheologice fiind cîoventă în acest sens.

— Anume?

— Așezarea și necropola de la Locușeni, Dolj, unde George Popilian din Craiova a scos, nu demult, la iveală importante elemente de cultură geto-dacică și, în paralel, urme romane, ceramica, obiecte, monede, probînd, pe de o parte, prezența populației autohtone în timpul stăpînirii romane și, pe de altă, pătrunderea influenței culturii romane în rîndul localnicilor, datează din secolele II-III ale erei noastre; castrul de la Pietroasele la care a lucrat și continuă să lucreze doctorul Gheorghe Diaconu de la Institutul de arheologie din București, reluînd cercetări mai vechi, e din secolul IV; de la Cireșanu ne provin informații din secolul V; Șirna, despre care am amintit, e din secolul V-VII; Dulceanca, din VI; Obirșia, din VII-IX și așa mai departe. O continuitate clară, fundamentată pe dovezi științifice inatacabile.

— Vă propunem, spre a întregi demonstrația, să vă opriți la una dintre cercetări. De pildă, la cea de la Pietroasele, care rămîne pentru mulți dintre noi legată mai ales de celebrul tezaur Cloșca cu puși de aur. Se poate?

— Desigur. Castrul de acolo a fost, cu siguranță, gîndit de arhitecții romani, dar construirea lui s-a datorat populației băștinașe, care a asigurat forța de muncă. Romanii au ales amplasarea, un pînten de deal la poalele Istriței, au pregătit mortarul, operație necunoscută localnicilor, au ars piatra de var și au adus apa din munte pe conducte de olană. Dar operațiunile mai puțin pretentioase, cărarea pietrei și a lemnului, munca propriu-zisă, au căzut în sarcina dacilor. În plus, numeroasele obiecte de ceramică tradițională descoperite în incinta fostului castru atestă prezența populației dacice.

— Tovarășe Preda, eu sau fără voia noastră, interviul acesta se apropie de sfîrșit. Mulți sînt preocupări arheologice

Deslușind tainele pămîntului și ale istoriei, arheologia românească a avut un an bun în 1978, pe măsura hărniciei sale

și Decebal, arheologii studiînd atent acele așezări întarite numite „davac”. Deși nu s-ar cădea să încep cu activitatea mea, voi spune totuși că, împreună cu Mihai Butoi, directorul Muzeului de istorie din Slatina, am întreprins, în 1978, săpături în localitatea Sprincenata, județul Olt, scoțînd la iveală vestigii grăitoare. Astfel, săpînd pe terasa stîngă a Oltului, pe care straturile de locuire ajung pînă la adîncimea de 2 metri, am descoperit, între altele, multe gropi pentru cereale și numeroase oase de animale, domestice și sălbatice, dovezi atestînd că agricultura, în principal, și creșterea vitelor erau principalele indelctniciri ale populației locale. În plus, scoțînd la lumina zilei un tezaur de monede romane republicane de argint, am ajuns la concluzia că așezarea respectivă, cea mai de vest, cercetată pînă acum, întreținea raporturi strînse cu lumea romană în secolul I înainte erei noastre. Judecînd după ceramica și obiectele găsite la Sprincenata, putem afirma că localnicii aveau relații nu numai cu romanii, ci și cu geții de pe malurile Arge-

sului, ba chiar cu civilizația elenistică tirzie, prezentă aici prin monede de bronz histriene. Am mai făcut recent o descoperire remarcabilă, găsînd, la 4 metri adîncime, un mormînt de inhumatie, aparținînd probabil unui șef local, mormînt care reprezintă o raritate, știut fiind faptul că geto-dacii, de regulă, nu-și inhumau morții, ci îi incinerau. Referitor la aceeași perioadă, aș dori să subliniez că la Ocnița, în județul Vilcea, unde profesorul Dumitru Berciu, unul dintre arheologii noștri de elită, a localizat vechea Buridava, s-a găsit în decursul anului 1978 o inscripție ceramică pe baza căreia a putut fi reconstituit numele precis al unui conducător get, Thiamarkos. În Transilvania, la Cugir, în incinta unui săntier inaugurat cu puțină vreme în urmă, un colectiv condus de doctorul Ion Horățiu Crișan din Cluj-Napoca a identificat, există unele indicii în acest sens, cetatea Rannistorum, în care știm, din surse verificate, că a fost cantonată suita împăratului Traian. Se înaintează astfel o nouă și îndrăzneță ipoteză, dat fiind

faptul că pînă acum se credea că Rannistorum s-ar plasa în comuna Piatra Craivii de lîngă Alba Iulia. Toate aceste descoperiri, ca și cele de la Albești, 15 kilometri la vest de bătrînul Callatis, unde a condus săpăturile la o cetate apărută cu ziduri de piatră directorul Muzeului de arheologie din Constanța, doctorul Adrian Rădulescu, probează nivelul înalt de dezvoltare a societății geto-dacice, strîns legată economic cu lumi aflate pe o treaptă superioară de civilizație, cu romanii și grecii.

— Să trecem mai departe, la perioada în care s-au format poporul și limba română. Planul săpăturilor arheologice a prevăzută și, mai mult ca sigur, a realizat cercetări în numeroase puncte, la Adamclisi, Histria, Sacidava și Jurilovca în Dobrogea, la Sucidava în Olt, vechiul Celei, la Pietroasele în Buzău, la Sarmizegetusa romană, renumita Ulpia Traiana, la Locușeni în Dolj, la Cireșanu în Prahova, la Dulceanca în Teleorman etc. etc. Înainte de a vă opri, după voia dumneavoastră, la unul sau altul dintre amintitele săntiere, sau poate la cele ce-au scăpat enumerării noastre, v-am ruga să faceți, tovarășe doctor Preda, o caracterizare de ansamblu a dovezilor arheologice găsite în aria lor. Ce demonstrează ele?

— Nu încapă nici o îndoială, mărturiile pămîntului sînt complet edificatoare în acest sens, înlăturînd fie și un minimum de dubiu, că ele pledează în favoarea originii noastre daco-romane, a prezenței noastre, ca popor și ca limbă, pe teritoriul carpato-dunărean din cele mai vechi timpuri, demonstrînd continuitatea neîntreruptă și permanenta ascensiune spre civilizație a strămoșilor noștri. Dovezi? Cîte doriți! Poate că voi încălca cronologia, dar m-aș opri, înainte de toate, la descoperirea făcută chiar în această vară de colegul meu doctor Ștefan Olteanu pe săntierul de la Șirna, din Prahova, pe care l-ați omis. Într-o așezare datată din secolele V-VII s-au pus în evidență citeva cuptoare de reducere a minereurilor de fier, ceea ce atestă existența unei populații autohtone active, căci nu-i greu de socotit că eventualii nou-veniți, slavii, ajunși pe aceste meleaguri în secolul al VI-lea, n-ar fi avut de unde să știe, după o perioadă scurtă de timp, unde se găseau rezervele locale de minereu de fier! Ca să nu mai punem la socoteală că, prin tradiție, slavii se îndeletniceau mai ales cu agricultura. O serie întregă de alte mărturii arheologice,

au urmărit în 1978 lumina și întregirea epocii medievale, fiind minuțios cercetate, ca și rezumăm, Curtea domnească de la Tirgoviște, satul românesc al epocii de pe valea Șomuzului Mare, în județul Suceava, alte puncte. O discuție despre ele lăsăm, poate, pentru altă dată. Înainte de a încheia, v-am ruga să ne vorbiți, pe scurt, despre una din cele mai spectaculoase, fie-ne iertat termenul, descoperiri arheologice ale anului de care abia ne-am despărțit, descoperire despre care „Flacăra” a scris, în premieră, la timpul respectiv, ea aparținînd unui tînar și dotat cercetător elujean, Nicolae Gudea. Cu siguranță că știți despre ce e vorba.

— Știu. Nu intră aici în dezbateri o descoperire de dată recentă, cit o nouă interpretare a unei descoperiri mai vechi, fapt care probează, o dată în plus, că arheologia rămîne, cum ziceați, un teritoriu al răbdării. Găsit mai demult și, din cîte știu, de către niște pionieri, vasul de lut la care vă referiți, de fapt, un fragment de fund, apt să permită reconstituirea întregului obiect, a stat vreme îndelungată fără să fie talmăcit. În vara trecută, el a intrat pe minile unui arheolog tînar care a pus în evidență o inscripție latină cu caracter creștin. N-am să repet cele ce s-au mai spus în revistă, dar am să subliniez importanța deosebită a descrierii fragmentului. Ea indică, primul aspect, continuitatea dacică într-un centru roman, la Porolissum, în cel mai nordic centru roman cunoscut pînă azi, și, al doilea aspect, contribuția răspîndirii creștinismului în procesul de romanizare. E, fără îndoială, o descoperire demnă de toată atenția.

— Ultima întrebare. Ce speră arheologia românească de la anul 1979?

— Greu de răspuns! În orice caz, prin grija partidului și a statului, arheologia noastră dispune de excelente condiții de manifestare și, răsplătînd cadul în care își desfășoară activitatea, ea face, cu fiecare an, noi pași înainte, contribuind la elucidarea unor chestiuni legate de istoria îndelungată și mîndră a poporului român, din cele mai vechi timpuri. Rele-vînd, fără tîhnă, noi și noi dovezi ale perenității noastre pe aceste meleaguri, arheologia va continua și în 1979 să-și facă datoria, hărnică și perseverentă.

— Vă mulțumim.

— OVIDIU IOANIȚOIA ■

Acum cinci ani, la una din ședințele biroului executiv al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie în care se discuta problema valorificării complexe, deci inclusiv energetice, a apelor termale subterane din țara noastră, prim-vicepreședintele Consiliului popular județean Bihor, Nicolae Fintină, a apărut, în mod cu totul neașteptat, cu un enorm buchet de garoafe roșii. Nu era ziua onomastică a nimănui, și apoi, oricum, se aflau acolo numai bărbați reușiți într-o ședință de lucru și preocupați exclusiv de cifre, randamente și procedee tehnice. Pe ordinea de zi nu figura nici un buchet. Și totuși...

— Iată dragi tovarăși — a exclamat tovarășul Fintină — aceste garoafe au înflorit la căldura apelor geotermale din țara noastră de la Oradea. Priviți-le, sint minunate!

A fost, probabil, unicul caz din istoria energeticii mondiale în care florile au servit drept argument științific.

Preocupările pentru folosirea energiei apelor geotermale sint de dată foarte recentă la noi, dar grație unei viziuni largi și coordonării eforturilor pe un front interdisciplinar, imbinat cu inițiative locale, rezultatele devin vizibile.

În 1974 a fost aprobat de către conducerea superioară de partid și de stat un cuprinzător Program pentru gospodărirea și dezvoltarea resurselor energetice ale țării, elaborat de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie în colaborare cu diverse ministere, consilii populare județene și alte organe interesate. Un subprogram viza, în acest context, valorificarea complexă a apelor geotermale. Coordona-torul subprogramului este Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, iar la înfăptuirea lui concură Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Turismului, Ministerul Sănătății, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, Ministerul Educației și Învățămîntului și consilii populare județene. S-a creat, asadar, un cadru favorabil, cu răspunderi destul de precis delimitate. Ceea ce, după cum se va vedea, nu determină implicit soluții corespunzătoare la toate problemele. Ne aflăm, cumva, la începutul începutului. În defini-tiv, aceasta este soarta oricărei idei noi: să se afle și ea odată la începutul începu-tului.

Pentru a contura perspectivele și unele propuneri am apelat la trei specialiști din domeniul diferite, direct implicați, pe plan profesional și afectiv, în bătălia pentru energia geotermică: inginerii Aurelian Manișci de la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, Alexandru Florescu, șef de colectiv la ICEMENERG, și Mihai Jingoiu de la Trustul de sere București. În cadrul unui interviu colectiv le-am pus întrebări, am aflat răspunsuri, unele surprinzătoare, constatînd însă că și ei, la rîndul lor, își pun întrebări la care nu au aflat încă răspunsuri.

LIPSURILE NOASTRE ȘI LIPSURILE NATURII

— Care sint rezervele de ape termale exploatabile identificate pînă în prezent în țara noastră?

— Destul de importante, ele încorporînd o economie potențială de peste 1.000.000 t combustibil convențional anual. Ce înseamnă aceasta? Că în cazul pur ipotetic că s-ar exploata integral această energie subterană, s-ar putea încălzi cu ea anual circa 500.000 apartamente convenționale. Subliniem că aceste cifre sint aproximative, ele indicînd mai mult un ordin de mărime. Din ele nu trebuie dedus că în viitorul apropiat apele geotermale ar putea modifica spectaculos balanța energetică a țării. Totuși, pot juca un rol important.

— Din economia de combustibil potențială, fie și teoretică, spuneți-ne cit se realizează în prezent?

— Cam a 30-a parte.
— Puțin. De ce?

— Unele motive țin de condițiile naturale, fizice, altele depind de noi.

— Să începem cu Maica Natură. Care sint dificultățile?

— Prin definiție, resursele geotermale sint dispersate în teritoriu, iar posibilitățile de transport la beneficiar sint limitate, nu depășesc cîteva kilometri. Pe distanțe mai mari, apa s-ar răci, nu o poți căra la sute de kilometri precum păcura sau cărbunele. Iată deci o primă limitare naturală. În al doilea rînd, apele geotermale din țara noastră sint puternic mineralizate, ceea ce avantajează balneoterapia, dar îngreunează utilizarea în scopuri industriale și menajere: se corodează conductele etc.

— Acestea sint „lipsurile” naturii. Dar cu ale noastre cum stăm?

— Nu dispunem de suficiente instalații de foraj. De aceea, apele geotermale se extrag la noi din forajele inițiale, de explorare, nu din cele de exploatare, care ar avea un debit mai mare. Ar fi necesare sute de foraje, dar Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei își are prioritățile sale, pe care le înțelegem: pe

primul plan vin petrolul și cărbunele. O altă deficiență: numărul mic de pompe submersibile rezistente la temperaturi ridicate. Cu aceste pompe extragerea și exploatarea apelor geotermale s-ar intensifica. Lucrurile se petrec oarecum ca la o sondă petroliferă, unde în loc să te bazezi pe presiunea naturală a stratului, accele-rezi extracția prin diverse tehnici de pompare. Devin deci presante studiarea și asimilarea unor utilaje corelate cu specificul zăcămintelor și cu caracteristicile apelor geotermale din țara noastră. De asemenea, nu am realizat încă activitățile de service pentru exploatarea și întreținerea instalațiilor de extracție și transport.

Ni s-au relatat, în acest context, și situații cu iz anecdotice. Lingă o cooperativă agricolă de producție, dintr-un foraj închis țîșnea printr-o fisură apă caldă. Nimeni nu o folosea. Se felicitau doar rațele satului, care se bălăceau fericite că a dat norocul peste ele și au apucat să se bucare la bătrînețe de binefacerea civilizației, de apă caldă la domiciliu.

UN IMENS CALORIFER SUBTERAN ÎN APUSENI?

— Ce s-a realizat concret în cei cinci ani scurși de la aprobarea subprogramului la care vă refereați la început?

— O realizare majoră constă în identificarea și evaluarea rezervelor de ape geotermale. Județele Bihor, Satu Mare, Arad și Timiș par a fi cele mai favorizate. Îndeosebi Bihorul, poate pentru că acolo, datorită interesului și inițiativei organelor locale, cercetările s-au desfășurat mai intens și densitatea lucrărilor geologice a fost mai mare. Acțiunea continuă în mai multe regiuni din țară, se efectuează prospectări de suprafață și explorări geologice, datele se corelează și se interpretează la Institutul de geologie și geofizică, întreprinderi de prospectări și explorări ale Ministerului Minelor, Petrolului și

termale există. Cum sint utilizate în prezent? Revista noastră a scris în mai multe rânduri despre asemenea aplicații, dar acum am dori de la dv. o privire de ansamblu.

— Să le luăm la rînd. În primul rînd serele. Întreprinderea de sere din Oradea a dat în folosință în 1977 și 1978 2 ha de sere încălzite cu ape geotermale în trepte. Aceasta este noutatea. Pînă acum, apa caldă din seră se vărsa în cîmp, de unde se vedea uneori înălțîndu-se, inutil, aburul în atmosferă. Astfel e cazul pe cîmpul de lingă aeroportul din Oradea. Dar această apă mai avea totuși temperatura de 60 de grade. Mai precis, ea se „preluea” din pămînt la 90 de grade și se arunca la 60 de grade. În prezent, datorită unei tehnologii puse la punct de Trustul de sere București împreună cu Institutul de cercetări al Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei de la Cîmpina, se extrage căldura pînă ce apa se răcește la 25 de grade. Se intenționează ca în continuare chiar și acest reziduu de căldură să fie folosit într-o seră legumicolă alăturată: grație acestui surplus de căldură obținut din exploatarea în trepte vom cultiva roșii timpurii, vom „cîștiga” o lună, vom dobîndi căldură din apa geotermală pînă ce ea va ajunge practic la temperatura mediului ambiant. Iată avantajele exploatarei în trepte! În acest sistem mult mai eficient, proiectat de inginerul Mihai Jingoiu și specialiști de la Institutul de proiectări Bihor, se vor construi pînă în 1980 sere la Secueni, Borș și Ciurmeșiu, Bihor, și Acis, Satu Mare. După 1980, se vor extinde și în județele Arad și Timiș.

— Ce noutăți pentru încălzirea locuințelor?

— Iată ultimele cifre privind ansamblul de locuințe din strada Nufărul din Oradea: este furnizată apă caldă menajeră și pentru baie, la 50 de grade, pentru 1.148 apartamente cu două camere, 379 apartamente cu trei camere, 75 apartamente cu

subsol, la minus zece grade Celsius. De pe țevi atîrnau țurțuri de gheață, iar ei făceau, cu miinile înghețate, mecanică de precizie! O a doua pompă se va instala la Boghiș-Sălaj, în 1979 cu o economie anfeiscalată de 60 t combustibil convențional pe an.

— Ce alte folosințe ale apelor geotermale s-ar putea cita?

— Menționăm utilizarea industrială a apelor geotermale la topitoriile de in și cîneapă de la Palota, Bihor, și Sinnicolau, Timiș; încălzirea unor clădiri urbane și zootehnice, utilizări în piscicultură și băi publice în județul Bihor. La Boghiș, Sălaj, s-a creat un adevărat complex de tratament balnear, cu bazin acoperit, cabine pentru variate proceduri, spații de cazare. Grație dărniceii pămîntului și receptivității organelor locale, Tovarășii de la consiliul popular s-au zbatut, au făcut rost de echipament, au solicitat cooperări cu diverse întreprinderi. Nu au așteptat totul de la centru și, mai cu seamă, nu s-au speriat de nou.

DE CE, PENTRU MOMENT, APELE GEOTERMALE NU NE PREA ȚIN DE CALD

În concluzie, se pare că în ciuda demarării problemei — și aici meritul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie este incontestabil — și în ciuda unor laudabile inițiative locale, în special în Bihor, apele geotermale... nu ne prea țin de cald. Nu uităm timpul relativ scurt care ne desparte de start, totuși utilizările apar prea modeste. Ce ar trebui întreprins pentru a depăși procentajul citat la începutul articolului? Iată cîteva propuneri ale interlocutorilor noștri.

● Mai multă inițiativă locală. În timp ce Bihorul a efectuat singur, de mai multă vreme, studiul de oportunitate și a

„ACESTE GAROAFE AU ÎNFLORIT LA CĂLDURA APELOR GEOTERMALE!” DAR CU O GAROAFĂ NU SE FACE PRIMĂVARĂ

patru camere și o creșă. Economie de combustibil convențional: 1.500 t pe an.

POMPE DE CĂLDURĂ

— Se vorbește, în ultima vreme, despre pompele de căldură. Au o denumire promițătoare. Mai ales în iarna aceasta.

— Este o premieră națională. Există pompe similare în străinătate, dar neaplicate la apele geotermale. Un colectiv de la ICEMENERG în colaborare cu Institutul de cercetări și proiectări de echipamente pentru industria alimentară și frigorifică din Cluj-Napoca a pus la punct o asemenea instalație, care procură energie calorică din căldură-deșeu. La Băile Felix, bunăoară, după tratamentele aplicate bolnavilor, apa geotermală se evacua, la 30 de grade. Acest rest de căldură se irosea. Cu ajutorul unei pompe de căldură, cu un consum mic de energie electrică, temperatura se ridică de la 30 de grade la 50 de grade. Căldura astfel obținută este cedată apei proaspete, folosită în scopuri sanitare și menajere în hotelurile din Băile Felix.

— Totuși, se consumă energie electrică!

— Dar cu un foarte înalt randament: cu o unitate de energie electrică se obțin zece unități de căldură utilă, întrucît „grosul” căldurii canalizate de pompă provine din energia geotermică recuperată. Cu alte cuvinte, cu un minim de energie electrică se împiedică pierderi importante de căldură. Dealtfel, pompele de acest gen își pot găsi o folosință mai largă, imobilizînd pe baza aceluiași principiu căldura-deșeu din industrie și chiar sursele de căldură practic inepuizabile ale mediului ambiant: aerul, apele fluviale, solul etc. Dar să nu ne depărtăm de subiectul nostru: apele geotermale.

— Reținem deci că unica pompă de căldură din țară avînd ca „materie primă” apa geotermală se exploatează la Băile Felix.

— Să nu credeți că a fost ușor. Montorii de la Cluj-Napoca împreună cu proiectanții au instalat pompa iarna, într-un

detaliat programe locale, alte județe cam întirzite. Dacă pentru ștranduri și băi sau în scop de agrement, față de apele geotermale se manifestă mai multă receptivitate, de îndată ce se pun probleme mai complicate, dar și mai interesante pentru economia națională, de pildă, introducerea lor în circuitul producției industriale, apar reticențe, doar în parte explicabile. Dar iată că Bihorul dispune de un colectiv experimentat în proiectări pentru valorificarea complexă a apelor geotermale. De ce să nu apeleze la el, în caz de nevoie, județe ca Maramureș, Satu Mare, Timiș și altele?

● Ar trebui studiată posibilitatea de valorificare integrală a apelor geotermale în cadrul unui proces circular activ. S-ar valorifica deci toate componentele utile, pe cit posibil pe aceeași platformă, într-o unitate complexă, vizînd producția de electricitate, încălzirea serele, balneoterapia, extragerea de săruri minerale etc.

● Pentru zonele cu resurse geotermale utilizabile, organele de resort, înainte de a acorda avize pentru procurarea de combustibil, să ceară de la beneficiarii documentații privind și posibilitatea folosirii apelor geotermale locale.

● Pînă acum, progresele realizate au fost rodul colaborării directe dintre unități de cercetare, proiectare și execuție. Ar fi necesar ca și la nivelul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini să devină o preocupare livrarea instalațiilor necesare pentru executarea forajelor de exploatare a apelor geotermale. Să se includă în programele de asimilare ale ministerului echipamente ca pompe submersibile, pompe de căldură, degazoare. Am văzut că rezultate există, cercetări românești există, pompe de căldură nu prea există.

● Ar trebui să se aplice prestări de service pentru forajele geotermale. În prezent, se întîmplă cam așa: după ce s-a terminat forarea și apa caldă țîșnește din pămînt, specialiștii respectivi pleacă, își văd mai departe de ale lor, de planul de foraje, iar unele sonde se degradează, nefiind întreținute de oameni calificați. Lipsesc o unitate de producție, gestionare și gospodărire a apelor geotermale.

Desigur, pentru a fi realiști, nu trebuie așteptat prea mult de la această formă naturală de energie, dar nu încapă îndoială că mine ea poate și trebuie să dea țării mai mult decît dă azi. Însăși existența programului sus-menționat asigură premisele unui progres mai rapid. Sperăm că nu peste multă vreme și alte ședințe ale energeticienilor vor fi improspătate, la propriu și la figurat, de buchete de garoafe rodite de căldura pămîntului și de inventivitatea oamenilor.

LIONEL NIȚESCU ■

Pămîntul e rotund?

Care este forma Pămîntului? Iată una din primele întrebări pe care și le-a pus omul din momentul cînd a început să privească lumea înconjurătoare ca fiindă rațională. Nici azi, oricît de curios ar părea, această întrebare nu și-a găsit un răspuns exhaustiv. Că „e rotund”, aceasta, firește, o știe fiecare, dar teoria figurii Pămîntului, cu numeroasele ei ramificații și măsurătorile de maximă precizie pe care le implică, preocupă un mare număr de

specialiști geodezi și geofizicieni din toate țările lumii. Dificultățile întîmpinate țin, între altele, atît de faptul că nici cu mijloacele științei și tehnicii actuale (sateliți artificiali, calculatoare electronice etc.), nu este chiar atît de ușor să „măsoară” globul, cit și de faptul că scoarța terestră se află în continuă mișcare: anual sint detectate deplasări orizontale și verticale perfect normale, de ordinul milimetrilor, continentele ineseși se deplasează, așa că, pe drept cuvînt, specialiștii vorbesc despre „neastîmpăratul glob terestru”. Problemele geodezilor, în afara înte-

resului teoretic intrinsec, prezintă un pronunțat caracter aplicativ, după cum o dovedește și „Teoria figurii Pămîntului”, de general maior inginer Vasile Dragomir, conferențiar universitar doctor inginer Dumitru Ghițău, locotenent colonel doctor inginer Mihai Mihăilescu și locotenent colonel doctor inginer Mihai Moraru, apărută recent în Editura tehnică.

Prestigioasa editură de limbă engleză „Elsevier Scientific Publishing Company” din Amsterdam a comandat la Editura tehnică versiunea engleză a lucrării.

Se întorc acasă motii

Abrudul are străzi înguste. Astăzi par mai mult niște alei printre case. Amănuntul, până de curând, n-a prea deranjat pe nimeni. Acum, când sînt necesare căi de acces mai largi, motii își spun liniștiți că și le vor face. Primarul Ștefan David, încercat de grijile dezvoltării orașului, nu pare deloc supărat de această sarcină în plus pe care o implică inexistențele — deocamdată — drumuri moderne ale localității. Străzile foarte strimte au rămas cum au fost croite de romani în Dacia Felix. În glasul celor care îți dau, în treacăt, această explicație, simți mindria. Pentru că motii au fost și au rămas mindri. Fără ostentație. Calmi, liniștiți, ca înălțimile domoale ale Apusenilor. Mindria lor este din zona firescului cum mai poate fi numai mindria stîncilor sărace ocrotitoare de aur.

Abrudul are deocamdată doar cîteva ateliere, în care lucrează o parte din localnici. Bine, mobilă țărănească, sirmă împletită — în valoare de treisprezece milioane de lei pe an! — cojoace, siropuri și conserve din fructe de pădure. Desigur, însurirea nu se referă la chiar toate activitățile. Oricum, însă, aceste ateliere explică și ele de ce populația orașului a crescut în ultimii doi ani cu mai bine de două mii cinci sute de locuitori, peste cei cinci mii două sute paisprezece cîți înregistra ultimul recensămînt. Primarul are în vedere, de pe acum, Abrudul anului 1985 care va avea o populație aproape de trei ori mai numeroasă. O filatură de bumbac și fire pieptănate va lucra, deja, peste doi ani. Multe tinere au și fost trimise la alte filaturi din țară, la școli de calificare, unde vor învăța noile meserii. Viitorii maștrii au plecat și ei la școli. Cînd va funcționa la întreaga capacitate, întreprinderea va asigura ocuparea forței de muncă feminine în cea mai mare parte.

Dar cel mai important obiectiv este, fără îndoială, COMBINATUL MINIER AL CUPRULUI ROȘIA-POENI, ce se construiește aici, acasă la motii, lângă Cărpinișul lui Cloșuț — localnicii, în împrejurimile Abrudului, și astăzi îl numesc așa pe martirul de la 1785, ca pe unul dintr-ai lor care nici n-a-mbătrînit, nici nu se tem că nu se-ntoarce din drumurile lui prin țară — iar combinatul a devenit o mare mindrie a abrudenilor, încă înainte de a produce. Pînă nu, prea de mult, pentru că n-aveau unde se încadra la ei în oraș, motii de aici luau tot mai adesea drumul altor localități și zone ale țării, unde se vedeau muncitorii harnici și pe unde își purtau dorul de vatră și de munții lor. Pentru că motii nu ascund niciodată și niciunde măsura tulburătoare în care sînt și rămîn legați sufleteste de munții lor, de priveliștile padinilor natale. Așa se face că noile locuri de muncă, create în ultimii ani, le-au oferit multora prilejul să se întoarcă acasă. Acum revin tot mai mulți la combinatul cuprului. Unii s-au și întors deja, alții s-au interesat de fazele lucrărilor și insistă ca, în momentul creării altor posturi, în care meseriile lor vor avea căutare, să poată reveni și ei acasă. „Avem foarte multe cereri la serviciul personal, spune Ioan Ciulea, șeful serviciului, el însuși moț din satul Mogoș, la vreo douăzeci și doi de kilometri de aici. Deocamdată, prea multe nu le putem oferi. Casă nu le putem da multora. Abia sînt gata vreo sută de apartamente. Sigur, se construiesc blocuri. Vor fi și case. Dar nici nu pun condiții. Poate vi se pare un pic ciudat, dumneavoastră care veniți din

București, să vă spun eu așa ceva, dar oamenii aceștia nu cer să primească întii apartament, pentru că ei primesc și așa un lucru de neprețuit, pe care nu li-l poate da nici un serviciu personal, dar li-l oferă dezvoltarea economică-socială a vetrei lor, așa cum a hotărît conducerea partidului, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu. Intorși de prin țară, acum că au ce munci la ei acasă, într-un Abrud care devine oraș modern, motii noștri, înainte de a primi apartamente, primesc înapoi munții. Se-ntorc de prin orașe mari, în care lumea se luptă să-și facă buletin, unii chiar din Capitală.”

Combinatul minier al cuprului are sediul în centrul orașului, în clădirea unde a fost, încă de pe vremea stăpînirii austro-ungare, judecătoria Abrudului. Niciodată nu li s-a făcut motiilor dreptate între zidurile acestea ca acum cînd aici nu mai este judecătoria. Dealtfel nici procese nu mai sînt azi multe între oamenii locului. Într-adevăr, nu de judecătoria duceau lipsă acești coboritori din aurarii daci, cărora nedreptatea stăpînirilor străine le sublimase jalea și gîndul în acel cutremurător „munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă.”

Oameni ai căror părinți trebuiau să fure lemne din propriii lor codri pentru ciuberele cu care băteau drumurile prin țară după hrană, azi fac orice pentru dezvoltarea modernă a zonei lor. Pe lângă cei cu meserii pe care le pot practica acum aici, simpli țărani de prin sate au venit să lucreze la șantierele constructorului marelui combinat. Se dovedesc stăruitori și deosebit de pricepuți în diverse meserii, chiar cei care n-au fîncus, acesta însemnînd, în graiul localnicilor, țidulă, diplomă, atestat, document, act scris care confirmă o îndreptățire, o situație socială, profesională.

Grupul de șantier are sediul în fostul local al ocolului silvic. Prin tradiție, aici a fost, de sute de ani, casa pădurarilor. În 1784 în acea casă s-a pus la cale, cu pădurarii, vînzarea și prinderea lui Horia. Iar, după ce l-au prins, la 27 decembrie, pe el și pe Cloșuț, povestesc și azi localnicii cu privirea înnoată, convoiului care-l ducea spre închisoarea Bălgradului a ajuns, la 31 decembrie, la Abrud. Cum mai era încă drum lung pînă la Alba Iulia, oamenii stăpînirii au poposit aici. Tot în casa pădurarilor. În pivnița acelei case au stat cei doi, în lanțuri, acea noapte. Și era noaptea de Anul nou a anului 1785. Acum, deasupra acelei pivnițe, în încăperile sediului grupului de șantier, motii vin să ceară de lucru, se oferă simplu să lucreze și ei. Constantin Todea a venit din Bistra și este șef de echipă la șantierul nr. 1 Musca. Lucrează cu oamenii săi la drumurile de acces în obiectiv, nerăbdător să vadă cu ochii lui, acolo în Musca, pe dealul Piciorului, lângă pîrîul Blînda, cum va funcționa, nu peste mult, uzina de prelucrare a minereului. Din același sat, Bistra, sînt și dulgherii Iosif Bîrla și Ioan Marcu. Ca ei au făcut mulți. Zeci, sute de bărbați de prin satele din jur. Lucrează la drumuri, la amenajarea diverselor puncte de lucru ce urcă, mai sus de Roșia Montană, pînă în punctul numit Curmătură, de unde se deschide priviri panorama împrejurimilor. Acolo, într-un peisaj de brazi imbrăcați feeric în lumina zăpezii înghețate, l-am întîlnit pe maistrul Ioan Barbu, electromecanic, specialist în montarea excavatoarelor de mare capacitate. Are 39 de ani, și mai are, pe lângă destoinicia în meserie, recunoscută și respectată de tîți cei din jur, un optimism, o bună dispoziție molipsitoare, luminoasă ca peisajul sculptor și curată ca aerul pădurilor de brazi. E mîndru că s-a-ntors acasă, că este unul din meșterii prețuiți la combinatul cuprului. S-a născut în București, unde îi dusese viața pe părinții săi. Dar ei, părinții, erau din Abrud. Aici îi sînt neamurile, aici și-a petrecut toate vacanțele, mulți dintre prie-

tenii copilăriei și adolescenței sale sînt de aici. A mai lucrat la Turda, a lucrat și la Aleșd. În toamna lui 1978 a venit de la Deva. De ce? Primul lui răspuns este: „De mic mi-au plăcut munții”. Apoi continuă: „Mi-am dorit mult să revin. M-am dus prin multe locuri. Aici mă întorc. Sînt acasă. Mulți prieteni din copilărie, plecați și ei prin alte părți prin țară, mi-au spus că vor face la fel”. A montat, în Curmătură, un excavator EKG de 4,6 metri cubi. A făcut deja pregătirile pentru montarea unui de 8 metri cubi. Desigur, nu singur. Sub conducerea lui au mai lucrat un macaragiu și încă 14 oameni. Fiind aceștia maștrii, subingineri și ingineri. Și toți au lucrat bine. Și toți îl iubesc și-l respectă pe Ioan Barbu, pentru că au ce învăța de la el. „Este un excelent meseriaș și un om de rară omenie”, spune despre Ioan Barbu tovarășul Ioan Ciulea. Și nu este acest moț, Ioan Ciulea, omul care să laude pe cineva degeaba. La cei patruzeci de ani ai săi, Ioan Ciulea are în spate mulți ani de muncă încordată. Stăruitoare. Muncă fizică și muncă intelectuală, cum spune, fiind bune mai ales împreună, după părerea sa. Și nu este o părere oarecare. Omul acesta a fost ani buni minier, apoi maistrul minier, pentru că după aceea s-a făcut, la fără frecvență, Facultatea de științe economice. Cunoaște bine meseria, cum cunoaște și lucrurile cu toate padinile și oamenii pe care-i întîlnim. Îmi arată piscurile domoale de o parte și de alta a Curmăturii, piscuri care vor fi „rase” în curînd. Așa va începe lucrul efectiv de scoatere a minereului. Jos, peste locuri inaccesibile, îmi arată, pe Valea Roșiei, niște ochiuri de apă. Sînt lacuri artificiale, făcute încă de dacia care scormoneau minerele în care căutau metalele munților lor. Brațul întins al acestui minier din Țara Motiilor îmi arată jos Tăul Țarinii, mai sus Tăul Brazilor, apoi Tăul Anghelului și, în sfîrșit, cel mai aproape de noi, Tăul cel Mare. Ne întorcem după ce mai ridicăm o dată privirea, ca să cuprîndem uriașul excavator pe care Ioan Barbu l-a pregătit de lucru. Drumul abia tăiat de constructor și amenajat pentru utilaje grele, prin locuri pe unde, de la începutul lumii, nu s-a umblat decît cu piciorul și cu calul de căpăstru, ne duce înapoi printre oameni care au scos peisajul din liniștea lui milenară cu mașinile și cu forfota lor. Printre povirnișurile de deasupra satului Corna se văd alte tăuri la fel de vechi: jos Tăul Găurilor, apoi Tăul lui Cartuș, și sus Tăul Cornii. Pe dealul Ghergheleului, locul pășunilor tăcute l-a luat freamătul șantierului. Aici lucrează formația condusă de maistrul Viorel Ștefan. E moț din comuna Blăjeni. De ce a venit aici? Păi, n-a venit. Același răspuns: s-a-ntors acasă. La toții lui. Așa li se zice, aici, moților de pe toată Valea Arieșului, spre deosebire de moții crișeni de pe vălele Crișurilor și de moții bihoreni din depresiunea Vascău-Beiuș. „Cu cei de la montaj am 31 de oameni, spune. Vom face treabă bună. E și greu, nimic de zis. Acuma mai e și frig, dar iarna e iarnă, iar treaba noastră e alta. Noi ne facem lucrul. Eu mi-am făcut ucenicia la Barza, pe urmă am fost minier în Apusenii. După ce am făcut școala de maștrii, șase ani am lucrat la Leșu Ursului, dar m-am întors către casă. Mai întii la Zlatna, iar, acum, aici. De unde ne aflăm în clipa asta, e o zvir-litură de piatră pînă la Blăjeni, se și vede un vîrf de munte, ia, acela, se vede l, care ține umbră satului. E drept că nu prea sînt primăverile lungi, dar e frumos la noi, la Blăjeni, și satul e vestit pentru cireșii lui. Nu se supără nimeni că zic cei din satele de mai jos, unde e mai cald, că noi ne facem gardurile în fiecare an din nou, pentru că le ardem vara sub cireși: ca să se coacă mai repede cireșele. Dar să știți că la noi nu sînt numai cireși, sînt și oameni ca lumea. Ce, credeți

că degeaba s-a petrecut acolo una din luptele răsculaților conduși de Crișan, cu oamenii împărăției?...”

Sînt multe în adevăr cuprinse în vorbele acestor oameni care îți spun că se întorc aici pentru că le plac munții. Sînt povești, sînt minereuri, sînt cireși, sînt părinții și moșii și strămoșii lor, este întreg acest Abrud mustind de istorie și de eroism, plin și azi, la tot pasul, de amintirea lui Horia și a tovarășilor săi, de amintirea lui Iancu, parcă trăind încă printre acești munteni sublimi care-și iubesc pînă la jertfă munții, sînt Apusenii, în întregime, cu vraja lor, după cum este și înțelegerea lucidă a nevoii actuale de ridicare, de industrializare, de modernizare a zonei. Toate se cuprind în aceste cîteva vorbe pe lângă care, fără să-i cunoști mai bine pe cei ce le spun, ai putea trece ca un simplu călător.

Aici, pe Ghergheleu, îl găsim și pe inginerul Ioan Borlea. Are 32 de ani, e din Cimpeni, montează excavatoare în formația lui Ioan Barbu și s-a reintors acasă. Se consideră acasă nu numai datorită distanței pînă la Cimpeni, „dar am crescut aici, nu mă pot simți la fel în altă parte”. Are patru copii și ne spune, zîmbind, că numai pe unul poate să-l facă minier. Se vede că așteaptă să-l întărească de ce și nu-l lasă să aștepte. „Păi, zice, el e Ioan, și-l cel mai mic. Și ar mai fi ceva. Ceilalți sînt Oana, Zamfira și Minerva-Ștefania”. Alături de acest tată fericit, zîmbește un tînar cu ochi albaștri. Față de adolescent cu scufie. Nu-ți vine să crezi că are și el 32 de ani. Se numește Constantin David. E unul din cei mai îndrăgiiți muncitori între colegii lui. E din Corna, satul care a dat numele său și unuia din lucrurile amintite. Ce meserie are? „Buldozerist, excavatorist, mecanic, de tate”, răspunde vesel. A fost mereu pe șantiere. Ține să nu uit că a lucrat și la hidrocentralele de pe Valea Someșului. Ce-i place mai mult? „Îmi place să oblesc munții, să-i îmbrud”. În veselia lui și în aceste cuvinte simți ceva din forța, din temeinicia, din optimismul motiilor care fac drumuri mai trainice decît generalii romani. Și căile de acces pentru utilaje grele sînt doar lucrări auxiliare aici.

Drumul pe care continuăm să coborîm e închis. Așteptăm să sune sirena care anunță că se poate merge în siguranță după ce, cit umblasem sus, află că circulația fusese interzîntă după un orar zilnic, pentru puscăturile celor de la Exploatarea minieră Roșia Montană. Treceam pe lângă dealul fostei cetăți de la Roșia, unde se lucrează. La Roșia Montană, un muzeu în aer liber grupează utilaje de minerit și pietre funerare romane, alături de clădirea unui muzeu al mineritului în zonă și alături de intrarea în galeriile romane unde, după ce cobori 157 de trepte abrupt, te afli în labirintul, păstrat încă, al galeriilor săpate cu dalta, în roca dură, din care aurl Daciei lua drumul strălucitorii Rome, la începutul mileniului.

La combinatul cuprului, în Abrud, îi găsim — întorși de la Alba Iulia unde fuseseră chemați pentru treburi grabnice și de unde directorul Agop Agopian a fost chemat direct la București — îi găsim pe Iosif Cioara, președintele C.O.M., și pe directorul adjunct, inginerul doctor Nicolae Zăvoianu. Amîndoi sînt de-ai casei în combinat și-n întregi munții de aici. Amîndoi mineri de meserie. Ca pe atîția alții, vestea construirii combinatului i-a cucerit de la început. Iosif Cioara e chiar din Abrud. Aflu că oamenii asemenea celor cu care vorbisem la punctele de lucru de sus sînt deja foarte mulți. Ingerul șef mecanic George Călămar a venit din București, pentru că n-a uitat că el este, de fapt, din Brad. „Pe nea Gică — spune doctorul în ingineria mineritului, Nicolae Zăvoianu — îl cunoaștem de 18 ani. Acum locuim în aceeași cameră la bloc. Nu scap de hățșurile mecanicii nici acolo; dar nici el de ale mineritului. Ni se întîmplă, nu o dată, ca o întrebare rostită cu glas tare în puterea nopții să ne alunge somnul la amîndoi. Și, uite-așa, de multe ori asemenea nopți de discuții pe îndelete ne limpezesc diminețile care ne așteaptă cu problemele lor. E un om admirabil nea Gică. Avem însă mulți oameni de ispravă, cred că aș fi nedrept să fac o selecție de nume pentru dumneavoastră”. Președintele C.O.M. ține să spună că, de fapt, toți cei care vin la combinat vin cu o mare dragoste nu numai pentru meseria lor dar și pentru aceste locuri. Și, desigur, motii iubesc locurile copilăriei lor, iar dragostea aceasta îi aduce pe tot mai mulți de pe unde se află. Ca să nu mai vorbim de cei care nu trebuie să se întoarcă de niciunde. La 3 ianuarie 1978 s-au prezentat la muncă patru sute de mineri pensionari gradul trei. Majoritatea fuseseră mineri în subteran. S-au adaptat, au lucrat foarte bine, mulți s-au calificat zidari, dulgheri, fierari-betonisti, unii au cerut să nu mai fie pensionari.

Da, motii fac singuri drumurile pe care nu le aveau, așa cum își fac acest combinat al cuprului care va prelucra în 1982 trei milioane de tone de minereu, iar în 1983 cincisprezece milioane de tone. Mulțimea de cereri de serviciul personal este un amănunt firesc. În clădirea fostei judecătoriai a Abrudului nu mai este judecătoria. Este locul unde capătă expresie adevărata dreptate pe care motii și-o află, ca toți oamenii țării, în politica partidului de dezvoltare a patriei.

DORIN GHERGHINESCU ■

Rare sînt cazurile în care reporterul se încumetă, dintr-un motiv sau altul, să pătrundă adînc în viața celui despre care scrie, el staționînd cel mai adesea în perimetrul activității profesionale a respectivului, ferindu-se pe cit posibil de referirile intime biografice. Ocupîndu-ne în cele ce urmează, nu pentru prima dată în paginile revistei, de doctorul Florea Dinu din Cîmpina, vom proceda altfel, încalcînd în mod deliberat regulile jocului și abordînd subiectul din zona biografiei personalului, stomatolog și inventator de elită, încercînd să-l facem pe cititor pârtaș la o viață plină de tulburătoare simboluri, pe care ne permitem s-o socotim, veți vedea imediat de ce, oglindă fidelă a climatului de muncă, de intrajutorare și cîinste din România socialistă, climat prielnic, prin legile și instituțiile sale, realizării celei mai depline a fiecărui cetățean, indiferent de starea lui socială.

Abandonat în chiar ziua apariției pe lume, Florea Dinu a crescut la o casă de copii din București, pe strada Mihail Moxa. Cel care nu-și va cunoaște mama decît întîmplător și tîrziu, în preajma majoratului, și rîmas în cîmin vreme îndelungată, părăsindu-l abia în anul terminării facultății, în 1961. Dornic, aproape inutil să mai explicăm din ce motive, să-și întemeieze o familie, el s-a căsătorit în același an, cu o proaspătă farmacistă. Elena, iar familia Dinu se va dovedi și va rămîne trainică, întărită repede pe nașterea copiilor, mai întîi Daniela și apoi Adrian. După absolvirea facultății, între frunzașii promoției, tînarul stomatolog a cerut să fie repartizat într-un centru muncitoresc, socotînd gestul său, taxat de unii drept un romantism fără cîpătii, ca pe o primă și, firește, neputincioasă încercare de a întoarce societății o parte, cît de mică, din datorile morale și materiale față de omenia și grija colectivității. După cîțiva ani petrecuți între harnicii petroliști din Moinești, s-au mutat la Cîmpina, oraș în care Florea Dinu va cunoaște satisfacții de tot felul, asupra cărora vom zăbovi mai departe, și, între altele, bucuria de a fi primit, ca răsplată a seriozității și temeiniciei muncii sale, în rîndul comunistilor.

La Cîmpina, urbe care l-a adoptat cu rezeziune, doctorul Dinu a continuat să acorde o atenție deosebită durerii pacienților, dar a căutat și găsit resurse și timp spre a se ocupa, după orele de program, de cercetare, compensînd, mai ales în prima perioadă prin tenacitate și entuziasm, sărăcia condițiilor și puțînătatea mijloacelor. După cîțiva ani de tatonări, din care nu vor lipsi înfrîngerile de moment și, ca să respectăm integral adevărul, nici capcanele de tot felul, întinse de ignoranța sau rea-voiață a unor confrăți, soții Dinu s-au făcut cunoscuți stomatologiei românești prin obținerea celui dintîi brevet de invenție, numit „Medicament opoterapic și procedeu de preparare a lui”. Despre noul produs, intrat în fabricația întreprinderii „Biofarm” sub numele de Efdimogen, s-a mai scris, așa că nu vom insista. Se cade însă să spunem că el reprezintă un extras din pulpă dentară de bovine, fiind întrebunțat, cu rezultate terapeutice remarcabile, în profilaxia cariei, a parodontozelor, în gingivite, în stomatite și, prin extindere, în plăgi și chiar în fracturi. Ba mai mult, s-a constatat și s-a demonstrat că Efdimogenul, preparat într-o anume concentrație, poate inhiba dezvoltarea celulei neoplazice, gama lui de folosință fiind în continuă lărgire.

Devenit un nume de circulație în stomatologia noastră, Florea Dinu nu s-a culcat, cum se zice, pe-o ureche, ci a continuat, în pofida piedicilor, să caute și să iscocească. Ajutat de tehnicianul Ion Misiricof, a pus la punct, peste puțînă vreme, un aparat original, conceput, proiectat și realizat integral cu forțe proprii, menit să înlăture, în forma sa inițială, durerea pacienților în timpul intervențiilor stomatologice. În 1974 l-a brevetat, apoi, observînd că el poate fi folosit într-o serie întreagă de alte afecțiuni, unele socotite incurabile după terapia clasică, l-a diversificat, obținînd, pe baza aceluiași principiu de funcționare, 3 variante, numite Stoma-Dimi, Neuro-Dimi și Antalgie-Dimi.

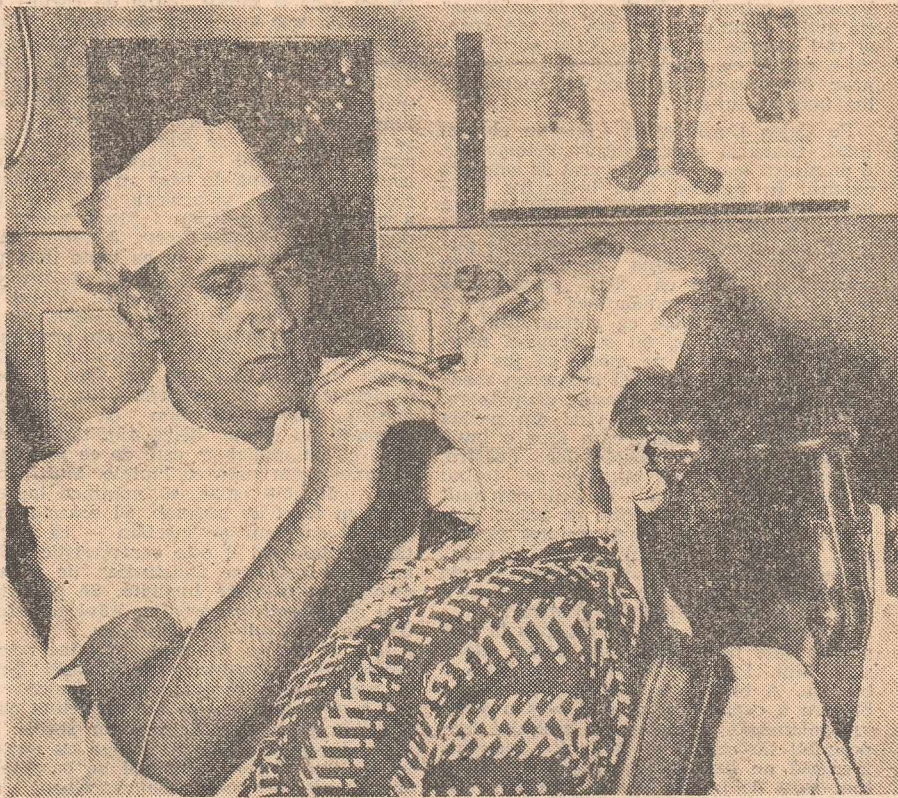
Gîndit pentru tratamentele stomatologice, scoase complet de sub imperiul durerii, complexul de aparate electronice multifuncționale și-a dovedit utilitatea nu numai în nevralgiile de origine dentară, ci și în paralizile și spasmele faciale, în nevralgiile trigeminale, în fracturile maxilare, în sindromul Malbuis, în afecțiunile inflamatorii cronice și acute, în nevrite, în granulome, în fistule, în chirurgia orală benignă și malignă și așa mai departe. Ușor de minuit și cîntărind numai cîteva kilograme, aparatul e prevăzut cu 2 electrozi, unul fiind ținut în mîna de bolnav, celălalt fixîndu-se în regiunea intervenției sau la nivel central, în zona de proiecție. Primul lot de Stoma-Dimi, 15 bucăți, realizat la Fabrica de echipamente electrice și periferice București, sub direcția îndrumare a inventatorului, e gata, el urmînd să fie livrat mai multor clinici universitare de specialitate, care au manifestat un interes deosebit pentru descoperirea doctorului Dinu.

Pentru a încheia acest scurt capitol dedicat aparatelor realizate la Cîmpina, să adăugăm că de serviciile lor s-au bucurat, în ultimii 4 ani, peste 15 mii de pacienți, sosiți din țară și de mai departe, din Grecia, Italia, Israel, Turcia, S.U.A., Austria etc., bolnavi care au avut numai cuvînte de laudă la adresa doctorului Dinu și a colaboratorilor săi, recăpătîndu-și, după ce ani și ani bătuseră la ușile diverselor clinici, dreptul la zîmbet și la optimism. Alte 12 mii de cereri, aprobate de Ministerul Sănătății, își așteaptă rîndul la Centrul de cercetare și asistență în stomatologie de pe Bulevardul Culturii din Cîmpina, deschis la 1 decembrie 1977, prima unitate de acest gen din țară, de statutul

Doctorul Florea Dinu animă un avanpost

al luptei pentru sănătatea omului:

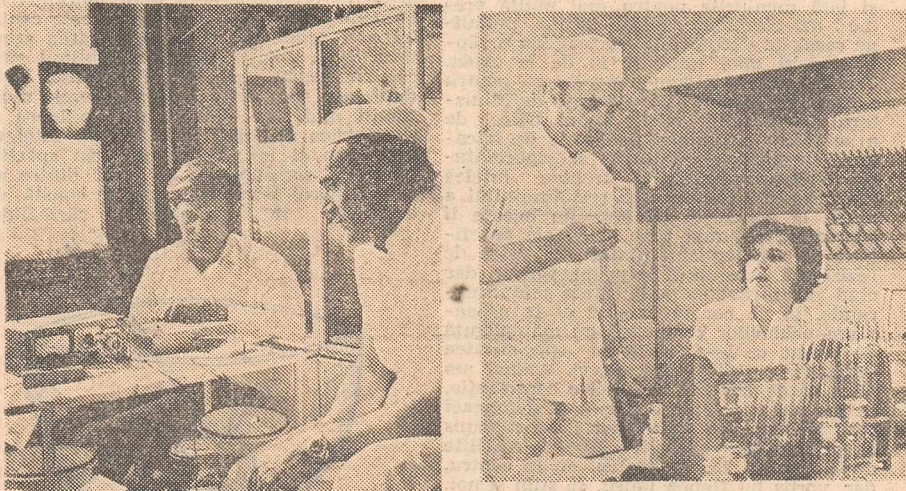
Centrul de cercetare și asistență în stomatologie din Cîmpina

Florea Dinu, stomatolog și inventator de elită, prin strădania căruia mulți oameni și-au recîștigat zîmbetul.

Din dosarul cu dovezi științifice al doctorului Dinu, am obținut, după destule insistențe, imaginile de mai sus. În stînga fiecărei perechi de fotografii, pacientul în clipa începerii tratamentului; în dreapta, pacientul vindecat, cu un fațet normal, după folosirea serviciilor aparatului Neuro-Dimi, gîndit și proiectat la Cîmpina.

Centrul de cercetare și asistență în stomatologie din Cîmpina, un așezămînt medical de avangardă, minunată întru chipare a grijii față de om.

O familie în slujba sănătății oamenilor și a ideilor îndrăznețe: Elena și Florea Dinu.

și activitatea căreia ne vom ocupa mai jos, nu înainte de a scrie cîteva rînduri despre cel de-al treilea brevet de invenție al soților Dinu. Oficializat în 1977, el se numește „Aparat pentru descimentarea lucrărilor fixe” și, judecînd după atenția cu care a fost înconjurat, de specialiști români și străini, la ediția din 1978 a Tîrgului internațional de la București, unde a fost prezentat, se bucură de un

larg interes în perimetrul stomatologiei, permițînd descimentarea automată a lucrărilor dentare, refacerea și montarea lor în condiții de maximă securitate și eficiență terapeutică. Ajuși aici, e de datoria noastră să adăugăm, folosînd informații proaspete primite direct de la sursă, că alte 10 invenții sînt în curs de a fi finalizate la Cîmpina, Elena și Florea Dinu fiind pe cale de a înainta spre brevetare

rezultatul altor noi și temerare cercetări, referitoare, nu intrăm în amănunte din motive lesne de priceput, la sintetizarea smalțului artificial și la realizarea unui preparat medicamentos original, cu efecte puternic regeneratoare pentru celula obișnuită și pentru cea nervoasă. Totodată, soții Dinu parcurg ultima corectură a cărții „Concepții noi în odontostomatologie”, a cărei apariție în librării nu va mai întîrzia mult.

Cum spuneam, apreciînd cum se cuvine activitatea de excepție a medicului Florea Dinu, doctor în științe medicale, inventator și autor a peste 120 de lucrări științifice, tipărite în țară și peste hotare, ministerul de resort a hotărît înființarea la Cîmpina, pe Bulevardul Culturii, la numărul 27, a unui centru stomatologic destinat asistenței și cercetării, nefăcînd altceva decît să apropie, pe linia înțeleptelor documente de partid, latura de cercetare de activitatea practică propriu-zisă. Zilele trecute, la cumpăna dintre ani, am vizitat unitatea respectivă, prima cu acest profil din țară, găsînd, pe de-o parte, o muncă intensă, în cabinete și laboratoare, pe de altă, o afuență neobișnuită din partea pacienților, atrași aici de renumele doctorului Dinu, de priceperea și strădania mai tinerilor săi colaboratori, medicii stomatologi Angela Vișan, Radu Vișan și Ion Manea. Din toate punctele de vedere, de la curățenia unei clădiri la renovarea căreia, dictată cu promptitudine și simț civic, de organele locale, oamenii centrului au pus, alături de zidari și duigheri, mina și sufletul, pînă la mulțumirea pacienților, tratați cu mijloace terapeutice dintre cele mai moderne, unele în premieră științifică absolută, un așezămînt medical de avangardă, minunată întru chipare a grijii arătate de societatea noastră omului, sănătății sale. Omițînd, cu bună știință, activitatea unității pe linie de cercetare, dezvoltată pe baza unor contracte ferme, încheiate cu Academia de Științe Medicale, să notăm că, în 1978, centrul a acordat asistență la peste 20 de mii de bolnavi, el deținînd un excelent indice de eficiență și profilaxie. Spre a nu lungi vorba, să spunem că, în întreg anul 1978 s-au extras aici, după o statistică inatacabilă, exact 8 dinți!!

Nu incapa nici o indoială că, pe temelii rezultatelor mai vechi, doctorul Florea Dinu și colaboratorii săi meritau incredințarea unei asemenea unități, lucru pe care l-au înțeles cu rapiditate și clarviziune organele județene și orașenești de partid și de stat, care au insistat ca centrul respectiv, primul din țară, să fie organizat la Cîmpina și nu, cum s-a vînturat ideea la un moment dat, într-un oraș universitar. Rezultatele înregistrate după 1 decembrie 1977 au confirmat pe deplin justetea acestei alegeri, numai că, din păcate, în unele privințe, lucrurile nu sînt tocmai ceea ce ar trebui să fie și activitatea centrului, îndeobște în domeniul cercetării, suferă. Deși foarte căutat, de pacienți locali și mai ales, de pacienți din alte orașe și județe ale țării, ca să nu mai vorbim de solicitările sosite din străinătate, Centrul de cercetare și asistență în stomatologie de la Cîmpina are un statut ciudat, el funcționînd în prezent pe structura spităului orașenesc, al cărui director economic, Bogdan Popescu, a găsit și continuă să găsească de cuviință să submineze, unde și cît poate, munca și realizările colectivului condus de Florea Dinu, fără ca cineva să-l tragă la răspundere pentru miopia sau lipsa lui de competență. Scriînd că, aici, realitatea a luat-o mult înaintea actelor, nu exagerăm cu nimic, doar punem degetul pe rana cea mai dureroasă a oamenilor centrului, arătînd că, deși el funcționează, cu rezultate excelente, de mai bine de un an, ordinul lui de înființare întîrzie să apară, întîrziere cu nimic justificată, capabilă însă să creeze o serie nesfîrșită de tracasări și înecăcături.

Toate cele de mai sus sînt, firește, aspecte oarecum secundare ale chestiunii, pe care, sîntem siguri, conducerea Ministerului Sănătății le va analiza cu discernămint, luînd măsurile care se impun, șore a permite acestuia deschizător de drumuri pe nume Florea Dinu să-și dedice timpul și energiile căutării noului, valorificării lui cit mai depline, în interesul miilor de oameni ai muncii din această țară. Dincolo de ele, Centrul de cercetare și asistență în stomatologie din Cîmpina există și el funcționează, chiar dacă fără un ordin semnat și parafat, cu toate motoarele în plin, scotînd, zilnic, zeci de bolnavi din durere, redîndu-i sănătoși și optimiști familiilor și locurilor lor de muncă, deși maladiile cu care ajung uneori aici sînt socotite, după toate tratatele de medicină, incurabile.

Om al acestor timpuri, crescut și educat de ele, Florea Dinu încercă, în fiecare gest și în fiecare acțiune, să-și mai achite o parte din datorile față de societate. Avem toate motivele să credem că reușește și că drumul său, garantat de climatul de adevăr și cîinste din România socialistă, e unul drept, care duce la țintă.

TRAIAN IORDACHESCU ■

BUCĂTĂRIA ROMÂNEASCĂ

RESTAURANTE MARI, RESTAURANTE MICI — ACEIAȘI MITITEI

Bucătăria românească și-a căpătat o mare faimă în lumea întreagă. Aproape nu există țară europeană, și nu numai europeană, unde să nu se vorbească, sau să nu se prepare câteva din renumitele bucate românești. În multe țări primele cuvinte pe care le rostesc cei ce ne-au vizitat sunt: mititei, sarmăluțe, mămăligă, plăcinte, saramură. Cunoscutul actor englez Peter Gilmore, alias James O'neidin, care nu demult ne-a vizitat țara avea să declare: „...ador bucătăria românească”.

Fără îndoială că în menținerea și păstrarea nealterată a acestei bogății naționale un rol de seamă îl au unitățile de alimentație publică numite lapidar: restaurante.

Acestea fiind zise, să vizităm, împreună, dragi cititori, câteva unități de alimentație, pentru a verifica la fața locului felul cum se prezintă și cum se recomandă produsele culinare de tradiție.

— Problema e mai complicată decât o vedeți dumneavoastră, intervine șeful de sală. La noi vin foarte mulți turiști și căutăm să alegem din bucătăria românească ce este mai reprezentativ. Nu este deloc ușor deoarece turistul străin nu suportă o mîncare schimbată radical față de bucătăria din țara sa. Apoi, un bemol la cheie ne pun și ghizii care din dorința de a nu avea dureri de cap, merg pe linia minimă rezistențe, adică nimic nou și preparate deja acceptate. Cu toate acestea, am luptat și am reușit să introducem în meniurile pentru străini mămăligă cu brinză, tochitură, sarmale ori renumita tocană.

— Problema ridicată de dumneavoastră am sesizat-o și eu de mai multă vreme, intervine bucătarul șef, dar, după mine, alta e cauza. Nu avem ospătari de ținută, îndrăgostiți de meserie. Degeaba propun eu un produs gustos, hrănitor din bucătăria românească dacă el, ospătarul, nu mă ajută în sensul de a-l recomanda. De aceea nu pot înțelege de ce la Capșa au fost repartizați numai ospătari de înaltă calificare, fiecare dintre ei putînd fi un perfect șef de sală, și nu s-a făcut o împărțire mai judicioasă, în sensul ca să fie incluși și lucrători mai slabi care, după părerea mea, în compania așilor și-ar fi îmbunătățit serviciul. În felul acesta am fi beneficiat și noi de unele elemente deosebite care ne-ar fi înțeles strădaniile în menținerea unei bucătării românești diversificate.

Trebuie să recunoaștem că discuția cu interlocutorii noștri pe linia spinoasă dar plină de satisfacții a bucătăriei românești devine din ce în ce mai interesantă și, cu toate că am avut grijă să mîncăm înainte de a pătrunde în incinta localului, ne lasă gura apă nu pentru că am fi gurmazi înrăiți, ci datorită faptului că interlocutorii noștri se dovedesc pasionați ai meseriei vorbind cu atita dăruire despre ceea ce înseamnă o sarmăluță ca la mama acasă, incit mai că uităm pentru ce am venit. Deci înapoi la carnetul cu notițe pentru a vorbi despre celebrul grătar românesc care în ultima vreme trece printr-un purgatoriu pe care nu-l merită. S-au pierdut pe drum cărbunii, au apărut infraroșii, s-a schimbat fața bucatelor. Șeful de unitate ne întuiește gândurile și ține să adauge:

— Grătarul este în decădere, trebuie reabilitat. Mi se face rușine cînd vin unii turiști care pretind că aiurea se servește un grătar mai gustos decît la noi, în patria grătarului. Cauzele sînt mai multe. În primul rînd renunțarea la cărbuni este un sacrilegiu. Cărbunele are un rol determinant în prepararea grătarului: nu-l usucă, îl pătrunde egal și-l păstrează frăgezimea. Apoi mititeii. Notăți, vă rog, că a face mititei este o *ambție*. Pe vremuri toată lumea făcea mititei dar numai cine-l prepara după toate regulile artei își transforma numele în renume.

— Astăzi cum se procedează?
— Se fac pe bandă rulantă, la carmanerie. Toate unitățile noastre au mititei de aceeași calitate și cu același gust. Nu se poate. După mine mititeii trebuie făcuți de fiecare unitate, preparați după regulile artei, după gustul și inventivitatea șefului bucătar.

— Ce înseamnă regulile artei?
— Numai carne de vacă, dată de două ori prin mașină, zeamă de oase, puțin cimbru și puțin usturoi. Mirosurile pentru mici nu trebuie să lipsească. După ce se trag în forme trebuie puși la gheață cel puțin două ore. Apoi la grătarul cu cărbuni, care trebuie să fie vegheat de un grataragiu. E o artă să știi a sta în fața grătarului, motiv pentru care odinioară exista meseria de grataragiu. Dacă tot ați venit la noi, și dacă tot scrieți la ziar, apoi luptați pentru reintroducerea adevăratului grătar. E păcat deoarece avem tot ce este necesar, deci nu avem dreptul să-l modernizăm falsificându-l.

Apoi nu uitați că adevăratul grătar se servește pe taler de lemn de tei.

— De ce lemnul și nu farfuria?
— Lemnul păstrează mai bine bucatele calde, iar mustul cărnii nu se împrăstie ci este menținut la suprafață.

E ora prinzului. Lumea intră în număr din ce în ce mai mare în local. Dorim să ne continuăm raidul, nu înainte de a da cuvîntul șefului bucătar, lucrător de excepție, dacă ținem cont de faptul că în scurtă sa carieră a obținut câteva locuri întii la concursuri atît în țară, cit și peste hotare.

— În ciuda faptului că materii prime avem din belșug, cei care ne aprovizionează sînt limitați ca mod de gîndire sau lipsiți de profesionalitate. Doresc de multă vreme să capăt carne de berbec. Berbecul preparat cum trebuie e minunat. Vreau să introduc „Berbec la grădinar” cu multe legume și cu sos de vin roșu, și să-l servesc în țest de patru porții. Nu mi-e rușine cu acest preparat pur românesc, drept care l-aș trece la „specialitatea bucătarului-șef”.

Pe Calea Dorobanților, într-un elegant local, ființează restaurantul „Primăvara”. E duminică seara, localul curat își așteaptă clienții. În Salonul roșu orchestra întonează cu discreție citeva melodii de altă dată. Liniște odihnitoare, parcă nici nu te-ai afla într-un local de alimentație publică. Din păcate buna impresie ne este anulată de faptul că aici preocuparea pentru bucătăria românească este ca și inexistentă. Cu toate că restaurantul e deschis și la prînz, nu se prepară mîncăruri tradiționale, pe motiv că jos este o linie de autoservire. O asemenea mentalitate ni se pare cel puțin dăunătoare, cu atît mai mult cu cît vine din partea unui responsabil tinăr, care face o bună impresie. În urma insistențelor noastre, acesta recunoaște că bucatele ar trebui să fie mai diversificate, cu atît mai mult cu cît rețetarul este teribil de bogat. Admițînd faptul că, la acest frumos și elegant restaurant, prînzul nu se servește, lumea preferînd linia de autoservire de la parter, ne întrebăm de ce nici pentru cină nu există mai multă inițiativă?

Lista de bucate care ni s-a pus la dispoziție este neschimbată de peste două săptămîni. Lucru inadmisibil. Miroase a blazare. A blazare a bucătarului șef, a blazare a ospătarilor și mai ales a șefului de unitate în persoana tinărului responsabil de numai 27 de ani, Ion Ilie. Mergînd pe linia aceasta peste citeva luni lista de bucate se va reduce la citeva produse. Și apoi ne plîngem că sîntem ociiți de clienți. În această unitate aparținînd I.A.P.L.-Amzei, nu se găsec mititei, iar grătarul se face bineînțeles la infraroșii. Unde ești, bătrîne Capșa, ca să demonstrezi cit de dăunătoare este o asemenea teorie? Pe vremea ta grătarul era grătar, iar pereții nu prindeau miros. Aerisirea atunci se rezuma la un ventilator și totul era mai mult decît în regulă. Descriem un arc și iată-ne în incinta restaurantului „Turn”, unitate aparținînd Ministerului Turismului. Purtăm discuția cu șeful de sală, Ion Ciobanu, care ține să ne asigure că la Turn lupta se dă pentru mai multă mîncare, decît pentru băutura. Cum scopul vizitei noastre nu era acesta, nu am verificat scriptic cele afirmate, deci le consemnăm sub beneficiu de inventar. Meniul pe care îl analizăm conține multe preparate tradiționale, dar toate se inscriu într-o arie tematică mică, mergîndu-se mai mult pe rutină conjugată cu un dram de blazare. Părerea noastră este că aici bucătăria și-a extras din rețetar un număr de preparate pe care le amestecă într-o căciulă și iată meniurile pentru mai multă vreme: azi sarmăluțe, miine tocană, poimîine rasol de vacuță pînă se termină o săptămîină și apoi totul se ia de la capăt. Trebuie să deschidem o paranteză pentru a arăta că în unitățile pendente de Ministerul Turismului există bunul obicei de a se trece în liminar pe listele de bucate: „specialitatea unității” și „specialitatea bucătarului-șef”. Ce trebuie înțeles din aceasta? Conducerea restaurantului a ajuns la concluzia că anumite bucate îi reprezintă cel mai bine și că ele pot figura pe frontispiciul unității ca piese de rezistență. Asta ar fi la prima vedere, dar cînd am întreat-o pe bucătară șefă, Smaranda, în ce constă aportul ei la prepararea ochiurilor românești cu mămăliguță de vreme ce le-a trecut ca „specialitatea unității”, a ridicat din umeri. Atunci am aflat că de fapt nu are nici o contribuție, că această întrebare a pus-o și dumneaei cînd a venit la unitate, dar i s-a răspuns că preparatele respective au fost stabilite de la centru. De la centru, de la centru, dar, vorba lui Nenea Iancu, să știm și noi. Asta înseamnă cras birocratism și sugerăm forurilor de resort să renunțe la asemenea practici. Specialitatea unității să fie a unității, a bucătarului să fie a bucătarului și himănuși să nu-i pese că nu există diversificare. Dimpotrivă, am zice noi, e bine ca în citeva restaurante să figureze ca specialitate a bucătarului același produs.

CIORBĂ DE CAMELE SAU CUM INOVEAZĂ BUCĂTARII

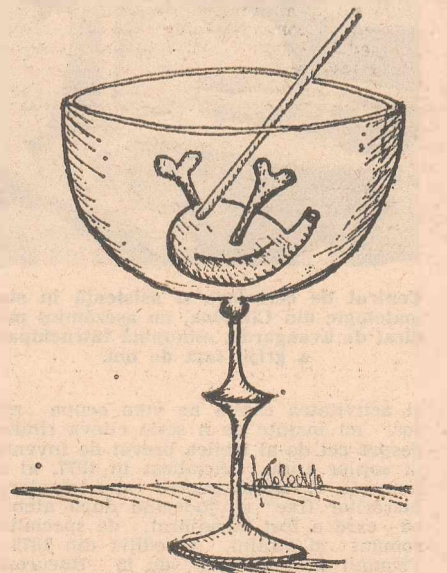
Cu ajutorul unei cărți în două volume purtînd titlul „Bucătăria românească și sănătatea omului”, de fapt, după cum ni

se spune, o „enciclopedie culinară alcătuită din inițiativa Asociației bucătarilor și cofetarilor” și apărută, în urmă cu citva timp, la Editura medicală, am putea înțelege cit de exact știu bucătării noștri ce este bucătăria românească, mai ales că — după cum ni se atrage atenția — cartea aceasta cuprinde „rețete de mîncăruri alese cu multă exigență și corespunzătoare atît rafinamentului culinar cit și sănătoaselor corințe ale bucătăriei tradiționale românești, practică ca sub poala codrului sau la cuptorul țărănesc ori la coliba pescărească”.

„Rețetele de mîncăruri alese din bucătăria românească” debutează cu „supa de cartofi cu salam”. Salamul se pune cînd fiertura dă „în ultimul clocot”. Pînă atunci făcuserăm supă de cartofi obișnuită. După ce i-am adăugat salam, firește, ea se numește „supă de cartofi cu salam”, cu aceeași îndreptățire cu care, dacă în respectivul lichid am fi pus pixuri de 2,50 lei, el s-ar fi numit „supă de cartofi cu pixuri de 2,50 lei”. Dăm pagina și citim: „Supă de corn flakes”. „Oasele se pun la fier în apă rece, se adaugă sare și zarzavatul tăiat felii. Faina se călește puțin în ulei și se stinge cu supă”. Pînă aici este limpede: supă de oase. „După care — ni se recomandă — se adaugă fulgi de porumb, continuînd fierberea”. Deci, de acum, avem supă de oase cu fulgi de porumb. Inșă este, și aceasta, doar o etapă a marșului bucătaresc. „După aceea se drege cu ou și lapte fierț”. Făcărăm așadar supă și turnărăm în ea lapte fierț (la 2 kg de oase și 4 litri de apă, 1 litru de lapte). Și încă n-am terminat: „Untul se pune crud, deasupra”. Se servește, ni se spune, cu alți fulgi de porumb, presărați, la sfîrșit, peste supă... O mîncare ca „la poala codrului”? Așa ar vrea autorii enciclopediei să credem. Nu credem aceasta, dar recunoaștem că mîncarea propusă nu poate strica sănătății. Deși, ceea ce nu înțelegem este de ce a trebuit să amestecăm supa cu laptele. Mulți preferă, din cite știm, să mînce laptele fierț cu fulgi de porumb. Și aceasta tocmai — dacă nu ne înșelăm — că bucătăriei românești îi este caracteristic refuzul de a amesteca „gusturile”, de a face combinații culinare incilicite. Se pare totuși că respectiva carte nu înțelege întotdeauna acest adevăr elementar.

Iată, la pagina 284 ni se propune rețeta chifteluțelor „Cosinzeana”. Cartofii fierți și trecuți prin răzătoare se frămîntă cu ou, sare și făină, și se fac chifteluțe care fierb în sos. Să vedem acum sosul: în ulei se călește făina, se stinge cu apă și se lasă să fiarbă. „Zahărul se caramelizează pînă prinde a se îngălbeni. Se stinge cu apă caldă și apoi se pune vinul în care se dau în fierț stafidele; amestecînd totul, rezultă sosul în care se fierb chifteluțele”. Rezultat, înțele din urmă, chifteluțe de cartofi fierți în sos de zahăr ars, cu stafide. Toate ca toate, dar de ce trebuie să se numească amestecul acesta „Cosinzeana”? Fiindcă, din punctul de vedere al bucătăriei românești, este evident că rețeta de mai sus ne propune un talmeș-balmeș culinar, care nu are nimic comun nici cu gusturile noastre și nici cu obligația bucătarului de a ne pregăti sau de a ne da rețete de mîncăruri sănătoase, nesofisticate, de mîncăruri simple și gustoase, așa cum bucătăria tradițională le-a transmis pînă la noi.

De bună seamă, noi nu ne pronunțăm pentru feteșizări și nu credem că prin bucătăria românească de astăzi trebuie să înțelegem — doar — ceea ce mînceau țărănul român sau țigovețul acum cincizeci sau o sută de ani. Condițiile moderne de viață au diversificat enorm alimentele tradiționale. Există țări în care s-au făcut mari eforturi și s-au obținut mari progrese în reconsiderarea unor obiceiuri de alimentație, atît în ceea ce privește cantitatea și proporția, cit și prepararea acestora. Și la noi, se știe, s-au obținut succese însemnate în această privință. Inșă, după cum se vede, pentru a fi deplin mulțumiți mai este încă mult de lucru și n-ar strica nici dacă bucătării ar înțelege mai bine și în adevăratul său specific bucătăria românească. Zic, unii dintre ei, că specificul bucătăriei noastre constă, de exemplu, în renumitele sarmăluțe,

„PUI LA PAHAR”
Caricatură de SORIN POSTOLACHE

mici etc. Or acestea, dacă ne este permis să lămurim astfel lucrurile, sînt doar niște mîncăruri specifice, pe cînd specificul, caracteristica esențială și generală a bucătăriei românești constă, cum mai arătam, în simplitatea alcătuirii acestor mîncăruri, în numărul nu prea mare de elemente care le compun, fără ca ele să fie, prin aceasta, mîncăruri lipsite de rafinament, dacă înțelegem prin rafinament nu încăpătînarea de a orna, să zicem, o mîncare de cartofi cu frișcă sau cu cine știe ce feluri de creme sau de a face — cum ne propune cartea în discuție — „ciolan vanilat”, ci mîncăruri cu gust inconfundabil. Să comparăm, de exemplu, mîncarea de urzici — sînt minunate, cu mămăligă! — pe care n-o găsim în nici un restaurant primăvara, cu chifteluțele „Cosinzeana”. Care dintre ele prinde mai bine sănătății omului? Judece oricine, că nu e greu. Mîncarea aceea simplă, curată, care îți „schimbă singele”, cum zice românul, sau chifteluțele de cartofi în sos de zahăr ars, complicate în plus și cu stafide? De bună seamă, bucătării au libertatea, ba chiar și obligația, de a inova. Se observă inșă că inovațiile lor sînt, citeodată, alături de drum, adică prea puțin în spiritul bucătăriei naționale. Și atunci, pe drept cuvînt, ne punem întrebarea: cine își permite să inoveze astfel? Și care sînt scopurile urmărite prin aceste inovații? Poate, în ceea ce-l privește pe bucătarul respectiv, să fie dorința de a fi mai cunoscut decît alții, de a câștiga o anume notorietate, fie chiar și prin imaginarea unor ciudățenii culinare. Urmarea acestei situații este inșă, cu siguranță, aceea că bucătăria românească se complică nebănuit de mult prin aportul a diferiți bucătari care de care mai „artist”, fie cînd execută „opere” originale, fie cînd, doar, pastșează mîncăruri vechi, românești, cărora — fără să înțelegem de ce — le schimbă doar numele. Aceași enciclopedie culinară ne oferă la pagina 329, volumul întii, rulate „Cosinzeana”, iar în același timp la pagina 330, rulate „măcească”. Sînt dacă stai și citești mai atent, unul și același lucru. Atunci, care este contribuția bucătarului? Că a găsit un nume nou unei mîncări vechi și binecunoscute? Credem că este, acesta, un efort mult prea mic pentru a justifica faima unui bucătar.

Cum arătam, credem că bucătăria românească de astăzi trebuie să cuprindă mîncărurile tradiționale adaptate — unele dintre ele — cerințelor vieții moderne, cerințelor unei alimentații raționale. Zicem că nu ținem să mîncăm ca la 1700 și că, astăzi, înțelegem perfect că ne-ar putea plăcea și mîncăruri „compuse” de către alții. Polonozii agreează — aflăm tot din cartea citată — omleta sîrbească sau pilaful indian de pește iar ungurii cotlet de porc savioard. De ce nu ne-ar plăcea și nouă, deci, antricotul a cărui rețetă se află, în cartea citată, și în volumul întii, la pagina 325 și, mai clară, în volumul al doilea, la pagina 193, diferența dintre ele fiind „numai” aceea că în primul volum se spune că se servește cu garnitură iar în al doilea că „nu se servește cu garnitură”. Cu sau fără acest adaos, rețetele respective ne obligă să mîncăm inșă, pe lîngă bucată de carne, nuci fierțe și prăjite, precum și ciocolată.

Sînt, așadar, citeva lucruri de reținut: 1) uneori „creația” constă doar în schimbarea numelui unei mîncări vechi; 2) se „inovează” amestecuri destul de îndepărtate de gustul nostru și chiar de cerințele unei alimentații raționale; 3) ni se dau sugestii nepotrivite cu fondul tradițional culinar românesc.

Am putea zice chiar că unii încearcă să „caramelizeze” bucătăria românească, dacă avem în vedere că — de exemplu — mîncăruri de legume din care bucătăria noastră și-a făcut o faimă, încep să ia o turnură neașteptată și nedorită din contactul lor cu „zahărul ars”. Aceasta în timp ce se apreciază că „țara noastră este foarte bogată în roadele cimpului, grădinilor de legume, livezilor și că acestea sînt izvoare de sănătate” (am citat din „enciclopedia culinară” amintită).

Cine tulbură aceste izvoare cu zahăr caramel?

Acestei întrebări vom căuta să-i dăm și un răspuns, cit mai concret cu puțință. Cu alte cuvinte, discuția rămîne deschisă. Deocamdată mai spunem că rîndurile de mai sus au pornit de la gîndul că, pentru noi, „arta” unui bucătar nu este în primul rînd aceea ca el să lucreze meșteșugit etajele unui tort la vreun concurs internațional ținut pe la Viena, Paris sau cine știe pe unde — fiindcă umblă, umblă destul de mult bucătării noștri — ci munca cinstită — care nu exclude talentul și arta — de a hrăni cu mîncare gustoasă și sănătoasă zecile de mii de oameni care intră în restaurantul unde el lucrează, fără să se mire că la Calafat, Tecuci sau Vințul de Jos și chiar la cel de Sus oamenii nu vor cere, de mîncare, antricot cu ciocolată.

DAN BIRLADEANU ■
DUMITRU ELIADU ■

Ispita parmenului auriu și alte ispite

Dacă Nicolae Barbu, fost gestionar la unitatea 289 aprozar din Piața Berecni, ar fi învățat ceva din cele opt zile de detenție (fusesse condamnat la opt luni închisoare corecțională pentru vânzări cu suprapret, dar a fost grațiat), poate ancheta de față ar fi avut alt obiect. Dar cum numai în opt zile Barbu n-a avut timp, se vede, să-și schimbe caracterul, revenit la locul unde... „a mincat lupul oaia”, altceva mai bun de făcut n-a avut decât să continue cu aceleași fapte: la 6 octombrie 1977, împreună cu șeful unității, Ion Mititelu, recepționează 1.530 de borcane cu bulion, la prețul de 3,20 lei, și în aceeași zi livrează Grădiniței de copii nr. 193 aproape 700 de borcane cu prețul de 6,90 lei. Fără să se gândească un moment că frustrează nu numai statul, dar înșală și niște copii, furându-le astfel din banii alocați hranei, cu alte cuvinte din hrană. Mititelu, acum pensionat, și Barbu, acum picat din nou în leasă, au clișeu dintr-o învârtitură de condei peste 2.500 lei.

Să analizăm cum a fost posibilă, cu alte cuvinte cum s-a favorizat comiterea acestei prime infracțiuni: după legile noastre, a căror respectare și aplicare în practică sînt obligatorii pentru toți, Nicolae Barbu nu trebuia să fie pus să înlocuească acte, să minuiască bani sau alte valori, timp de doi ani de zile, chiar dacă între timp pedeapsa lui fusese amnistiată. Nimeni din conducerea întreprinderii de producere, valorificare și industrializare a legumelor și fructelor Berecni, nici chiar lucrătorii de la serviciul personal, care au obligații stricte în acest sens, nu au respectat această lege. Nicolae Barbu nu numai că nu a fost împiedicat să minuiască valori, ci după numai 5 luni de la grațiere, și după ce comite această infracțiune împreună cu Mititelu, este numit, sfidându-se orice legalitate, șef de unitate în locul lui Mititelu. Ce putea să facă Barbu, văzându-se din nou șef? Nimic altceva decât să-și cultive nărvul: așa că, la un control efectuat de organele Militiei, circa 20, se constată că proaspătul șef, pus să coordoneze și să controleze activitatea a circa 20 de oameni, împreună cu cîțiva oameni de-ai săi, vinde din nou cu suprapret: piersicile de calitate a II-a, de 4,50 lei kilogramul, le vinde la prețul de 5,65 lei, drept piersici „extra”. Piersicile de 2 lei kilogramul, din acestea peste o tonă, le vinde la prețul de 4,50 lei. Asadar, dintr-o altă învârtitură de condei, alte câteva mii bune, Barbu înșală statul, înșală copiii, înșală cetățenii, e în stare să înșale pe oricine numai ca să-și burdușoască buzunarul. Stăm de vorbă cu el, la început își neagă fapta, o descrie într-un fel, după cîțiva timp o recunoaște, o descrie altfel, și în cele din urmă zice că regretă. Așa o fi, dar creditul i s-a cam consumat.

Am vrut să stăm de vorbă cu colegii lui de muncă, dar ni s-a părut de prisos. De ce? Pentru că aveam să constatăm că majoritatea lucrătorilor de aici sînt rudele apropiate fie ale lui Nicolae Barbu, fie ale lui Nicolae Păuna, al doilea șef de unitate: soția lui Barbu este vinzătoare-casieră în aceeași unitate, Maria Păuna, a doua casieră, este cumnata lui Nicolae Păuna, Alexandra Păuna, a treia casieră, este soția lui Păuna, șeful, și așa mai departe. Mierea se păpă în familie! Ba, mai mult, unul dintre cei doi copii ai lui N. Barbu, în vîrstă de 20 de ani, este tot vinzător, dar, ce-i drept, la un choșe de incintă, zice el. Asadar, dinastii de vinzători! Să fie, dar să fie cinstiți! Ne îndoiim însă, mai ales că unii dintre aceștia și-au părăsit meseriile bune: Maria Păuna, cumnata șefului, a părăsit meseria de electronistă, de la „E-lectronica”, și a venit să fie casieră la aprozar, Sotul ei, aflăm de la dînsa, e tot vinzător, dar la „Alimentara 14”. Cine atunci asigură climatul de cînstă și corectitudine în această unitate? Nimeni. Chiar dacă Barbu nu mai este, au rămas ceilalți. Am făcut de curind un control împreună cu locotenentul I. Codreanu de la circa 20 Militie. În fața noastră, cîțiva cetățeni îi solicitau vinzătorului Gheorghe Filip, merc, „Nu avem mere”, zicea acesta. Doi cumpărători, Alexandra Comănescu și Scifudin Gafar, cu adrese exacte în București, ne spun că vinzătorul „acum a dus circa 20 de kilograme de parmen auriu la mașina cu nr. 2-B-9814, o „Dacia” albă. Solicitîndu-i vinzătorului să deschidă mașina, constatăm că într-adevăr cetățenii au dreptate: circa 20 kilograme de mere, toate alese cu grijă, niște ispititoare parmen auriu, răspîndesc în portbagaj un parfum cuceritor. „Le-am luat, zice vinzătorul Gh. Filip, pentru mine, pentru fratele meu și pentru nașul”. Cum fratele și nașul n-au stat la rînd,

fapta vinzătorului Gh. Filip se numește, după cum o califică lucrătorul Militiei, „vinzare preferențială”. Alți doi musteri pleacă de la același aprozar cu pungile dîldora de mere, în timp ce vinzătorul susținea sus și tare că „nu mai avem”. Am crezut că noul responsabil al Unității 289 aprozar, Ilie Diaconu, face un caz din fapta gestionarului. N-a făcut, dimpotrivă, încerca să-i justifice comportarea chiar dacă, poate numai așa, de ochii lumii, era și dînsul de părere că „a greșit”. Comportarea personalului de la aceeași unitate, în mare parte același, de sub șefia lui Barbu și Păuna, este caracterizată nu numai de noi, de acei cîțiva cetățeni cu care am stat de vorbă, ci este caracterizată în timp de conștientizarea și sesizării și reclamații a oamenilor muncii. Răsfoind-o, am putut constata că o altă casieră, Gherghina Bulgaru, se comportă necivilităz cu cumpărătorii, fapt probat și de șeful unității care propune să fie sancționată cu reducerea a 10 la sută din retribuție, că, din nou, vinzătorul Gh. Filip are mere, dar spune că „sînt pentru mine”, că nu se primesc sticle goale în schimbul mărfii sau că nu se cumpără, desi la „televizor” se face reclamă în acest sens, că, zice vinzătoarea Constantina Coroiu unei cumpărătoare, „de acum am să te țin minte și cînd mai vii am să te servesc în zeflema” etc., etc. Și toate acestea se întîmplă la o unitate care se află la cîteva sute de metri de întreprindere.

Ne aflăm, asadar, în biroul directorului adjunct al întreprinderii de producere, valorificare și industrializare a legumelor și fructelor Berecni, strada Binelui nr. 1, întreprindere mare, cu mare responsabilitate dacă ținem cont că se ocupă de aprovizionarea a aproape jumătate din Capitală, întreprindere unde, aflăm de la tovarășul director adjunct, foarte mulți oameni muncesc cu destulă tragere de inimă, cu destul efort, dar unde, din păcate, își mai fac loc și oameni ca Barbu și ceilalți despre care am vorbit în această anchetă. Am reținut că, desigur, se fac și aici eforturi pentru educarea acestor oameni, „cei care au încălcat regulile de comerț, cei din ancheta de față, vor fi sancționați”, dar, trebuie să mărturisim, n-am înțeles un fapt: de ce nu se ține cont de lege? Nicolae Barbu a fost numit șef de unitate nu după doi ani, cum spune legea, ci după numai 5 luni. Ori, am vrut noi să aflăm o explicație la acest fapt, inspectorul principal Maria Badea nu ni l-a explicat. Ba, mai mult, același inspector principal M. Badea semnează o caracterizare roz, atunci cînd Militia o cere, pentru N. Barbu: „...În activitatea desfășurată a dat dovadă că este un bun gospodăru, se preocupă de bunul mers al unității, nu a fost judecat de comisia de judecată din întreprindere”. Semnează, cei drept, alături de conducerea unității. Și aceasta după ce mai înainte, un alt inspector principal, S. Zamfir, îl caracteriza pe Barbu astfel: „...Din dosarul personal reiese că la 1 martie 1976, conform certificatului nr. 326/76, Tribunalul Municipal București, Secția a II-a penală, pentru încălcarea regulilor de comerț, l-a condamnat la opt luni închisoare...”

Procedîndu-se astfel, ne îndoiim că eforturile depuse pentru intronarea ordinii și disciplinei în unitățile în care se mai întîlnesc asemenea fapte își vor atinge ținta.

În încheierea acestei anchete, ne-am adresat tovarășului Valeriu Suian, procuror la Procuratura sectorului 5:

— Faptul că unii lucrători ai întreprinderii îl caracterizează pe Barbu drept „un bun gospodăru, om care se preocupă de bunul mers al unității”, după ce știm cine este Barbu, ni se pare un fapt de superficialitate gravă. Și nu este primul caz cînd înțelegem o asemenea poziție la unii lucrători din unele întreprinderi. În felul acesta instanța este derutată, nu poate cunoaște exact profilul moral al omului pe care îl judecă. Caracterizarea de la locul de muncă trebuie să fie oglinda fiecăruia, cu atît mai mult atunci cînd ea este cerută de un organ de justiție. Lucrătoarea care a emis această caracterizare nu poate să invoce faptul că nu a știut cine este omul pe care îl caracterizează. În cartea de muncă a fiecărui om al muncii, în dosarul său personal trebuie să existe toate faptele care pot să caracterizeze un om. Apoi, faptul că tovarășii din conducerea întreprinderii au tolerat un astfel de climat în această unitate, era de așteptat să se ajungă aici. Cînd subalternii își sînt soția, cumnata, nașul sau fiul, e greu să le aplici legea. În cazul de față, situația a generat relații neprincipiale, a generat condiții favorabile pentru comiterea unor infracțiuni. Este adevărat, legea nu oprește faptul că soția să lucreze la un loc cu sotul, dar aici problema devine abuzivă, mai ales în unitățile comerciale, unde se manipulează bani și alte valori, conducerea acestor unități ar trebui să păstreze un anumit echilibru în acest sens. Și apoi, se mai întîmplă să înțelegem și un alt aspect: un vinzător sau un gestionar își aduce în magazin, zice el să-l ajute, soția sau fratele sau nașul. La aceeași unitate, vinzătorul Ion Guică și-a adus în magazin soția, Aristia Guică, iar aceasta a fost surprinsă de organele de miliție că vinde cu lipsă la gramaj.

Într-adevăr, știm și noi, nu este ușor, în multe locuri, să lucrezi în comerț. Nu este ușor să lucrezi nici la aprozar, să descarci, cum ni se spunea, sute de tone de fructe, legume și alte mărfuri, să lucrezi uneori în frig. Cu toate aceste greutăți firești ale „meseriei”, nimic nu justifică abaterea de la respectul legii și al cetățeanului.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm

A JUDECA UN OM ÎNSEAMNĂ A ACȚIONA CU CERTITUDINI

Un interviu cu tovarășul Constantin Soroceanu, președintele Tribunalului județean Brașov

— **Tovarăse președinte al Tribunalului județean Brașov, ajuns în fața unui judecător, un om nu poate fi decît ori vinovat ori nevinovat. Am admis că se poate demonstra, prin probe, uneori la fel de bine, și una, și alta. Judecătorul cu ce premisă pornește la drum: să dovedească vinovăția sau nevinovăția celui din fața lui?**

— Conferința Națională a partidului subliniază una din cerințele fundamentale ale justiției noastre: prezumția de nevinovăție. Adică o persoană împotriva căreia nu există dovezi neîndoielnice de vinovăție este socotită nevinovată. Iată ideea cu care un judecător pornește la drum. Conducerea superioară de partid a formulat foarte concis dublul caracter al legalității socialiste: Nici o persoană nevinovată să nu fie trimisă în judecată; nici o persoană vinovată să nu scape de răspundere. Am făcut eforturi ca să circumscriem cu exactitate spiritul acestei idei, fiindcă acum nu e vorba numai de a nu comite o eroare judiciară, ci a exclude cu desăvîrsire situațiile cînd un om nevinovat este trimis în judecată.

— **Și totuși...**

— Și totuși există erori judiciare, vrei să spunei? Despre munca judecătorului se cunoaște prea puțin. Prea puțin se cunoaște cît de dificil e să judeci pe alții, să-ți răspundea unei judecăți drepte, să fii mereu cu conștiința împacată, să poți spune în fiecare caz, în fiecare zi, că ți-ai făcut datoria, că ai făcut dreptate adevărată, trainică, că acul balanței dreptății s-a oprit — prin fapta ta de lege — exact acolo unde trebuie, acolo unde se cuvine să se oprească după toate legile scrise și nescrise ale societății socialiste, că soluția ta este acceptată nu numai de cei cu studii academice, de înțelepți și savanți, ci în primul rînd de omul de pe stradă, de omul sau oamenii pe care atît de nedrept îi numim simpli. Acesta este judecătorul, în ciuda unor eșecuri (infiniți mai mici decît în alte domenii) dar și el este supus greșelii. Instituția dreptății în România trebuie privită în alcătuirea ei unitară: instanța de fond — Judecătoria, instanța de recurs — Tribunalul, instanța de recurs extraordinar — Tribunalul Suprem. Mai trebuie adăugat că adevărul, dreptatea nu sînt monopolul judecătorilor. Soluțiile lor se bazează pe acte, expertize, documente, certificate, adevăruri, dovezi emise de toate celelalte instituții, de funcționari publici, organe de conducere colectivă, specialiști, conducători de instituții, organizații obștești, în ultimă instanță dreptatea depinde de felul în care fiecare cetățean își îndeplinește datoria profesională și morală la locul său de activitate, în fiecare zi, în fiecare caz cu care este confruntat.

— **Tovarăse Constantin Soroceanu, conștient!**

— Caracterizările: bombastice, superficiale, tip. ca trase la sașirograf. Am citit unele caracterizări în colectivele de oameni ai muncii. Muncitorii se priveau uluiți și amuzați. Sau cazul invers: știind că omul în cauză e cercetat, inspectorii schimbă radical tonul și nu-i găsește decît defecte, devin fermi, intransigenți...

— **Bănuieste că unui judecător îi place fermitatea.**

— Judecătorul preferă să afle ce se ascunde dincolo de tonul ferm, tot la fel cum preferă să afle ce provoacă îngăduința.

— **Ce atîl?**

— Tot felul de lucruri. Uneori, incompetență. Altcori, lăsatate, lipsă de caracter, un umanitarism de prost-gust... Dar și lucruri frumoase...

— **Toate acestea rămîn în patrimoniul experienței personale a judecătorului sau influențează direct soluția?**

— Legea vorbește de existența unor suficiente temeiuri ca scopul pedepsei să se poată realiza și fără privirea de libertate a persoanei judecate, prin prestarea unei activități utile în cadrul unui colectiv de muncă. Mergînd consecvent pe ideea legalității în dublu sens, la fel de greșită poate fi trimiterea în închisoare a unui om care s-ar putea îndrepta într-un colectiv de muncă, muncă corecțională, ca și lăsarea în libertate a unui individ cînd nu există certitudinea că se poate îndrepta. După stabilirea vinovăției, individualizarea pedepsei devine, sub raportul gravității, îndatorirea cea mai încărcată de răspundere a judecătorului. În concepția Conferinței Naționale, unicul scop al pedepsei este îndreptarea și redarea celui vinovat societății. Crește răspunderea întregii societăți și crește deopotrivă răspunderea instanțelor de judecată în acțiunile de recuperare, reeducare și adîncire a procesului de educație civică. Judecătorul rezolvă un fapt de viață și răspunderea lui e răspundere politică, în primul rînd. În acest context putem vorbi de apropierea actului de dreptate de opinia publică, de mase, de colectivități de oameni ai muncii într-o formă instituționalizată ce prefigurează, dacă luăm în considerare tendințele pe plan mondial, circumstanțele judecării în societatea de mine. Acestea sînt premisele juridice ale umanismului revoluționar. Un judecător care dă numai un închisoare nu e mai umanist decît unul care dă pentru aceeași faptă cinci ani, precum un judecător care dă 30 de ani închisoare nu e mai revoluționar decît altul care nu îi dat numai doi ani.

— **Deci judecătorul are acum în vedere, înainte de toate, recuperarea, reeducarea individului...**

— Da. Dar nu cu orice pret. Ci, așa cum am subliniat, în interesul comun, al individului și al obștii. Un tînar de 24 de ani, muncitor la fabrica „Temelia”, s-a îmbătat și a făcut scandal pe stradă. Amendă contravențională sau închisoare? Legea ne dădea dreptul la oicare dintre aceste pedepse. Tînarul și-a recunoscut fapta. N-avea antecedente penale. Regreta ce comisesese. Era dispus să-și ia angajamente. Colectivul de muncă căruia ne-am adresat a refuzat să garanteze pentru el. Încercase să-l ajute. El sfidase ajutorul. Angajamentele pe care și le luase nu le respectase... „Dacă după închisoare își bagă mintile în cap, au spus muncitorii, atunci vom fi de acord să uităm și s-o luăm cu el de la început. Pînă atunci, nu!”

— **Destul de riscant. Sînt colectivități și colectivități. O alta poate și-ar fi asumat răspunderea.**

— Nu e riscant. Nu atît cît pare la prima vedere. Oamenii vin cu argumente, cu fapte, își deschid sufletele. Lucrurile se limpezesc ușor. În anul 1978, din totalul pedepselor aplicate de judecătorii noștri, 65 la sută sînt din cele neprivative de libertate. Acum doi ani acest raport era invers. Raportul s-a inversat în condițiile de fermilate de care am vorbit. Neprivarea de libertate se acordă numai cînd rezultă neîndoielnice că făptuitorii au suficiente resurse morale pentru a nu mai repeta actele lor și colectivele de muncă din care provin sînt cele mai în măsură să probeze și să garanteze această cerință. Nu pronunțăm sentința imediat. Lăsăm ca viața să curgă și să ne convingă.

— **Pentru un nespecialist, procentul în sine poate nu spune foarte multe.**

— Vă dau un alt exemplu. Un tînar, elev, cu antecedente. A furat o sticlă de bere. Acum, tot sub influența alcoolului, își amenință un coleg cu o pilă. Ridică pila, se prefacă că o aruncă, pila se desface din mînerul ascuțit și mînerul se înfige în capul colegului, provocîndu-i un traumatism grav. În situația școlară perioadele bune alternează cu cele proaste. La purtare la fel. Probabilitatea de repetabilitate este deci mare. Un posibil viitor huligan. Ca să nu mai punem în discuție vehemența cu care părintii colegului vătămăt cerceau dreptate. Răspunderea judecătorului în cazul că ar fi optat pentru o pedeapsă cu suspendare era destul de mare. Și totuși actele săvîrșite de băiat nu depășeau extravaganțele vîrstei. Sticla de bere o furase în urma unui pariu. Bătaia avusese loc lîngă masa de ping-pong a atelierului școlii. Nu jesiseră în stradă. Probabilitatea repetării unor astfel de gesturi era foarte mare, dar egală cu probabilitatea că nu le va mai repeta dacă va fi bine supravegheat. În cazul unei pedepse cu privire de libertate ar fi fost pus alături sau ar fi intrat oricum în contact cu un altul care să zicem ar fi omorît un om cu cuțitul. Structura sufletească a băiatului, oricît de mult ar fi fost predispusă pentru aventură, n-ar fi suportat fără traumatisme psihice asemenea contacte. Mai mult, colectivul școlii își lua răspunderea supravegheerii lui. Judecătorul a optat, înfruntînd riscul unor acte de vehemență, pentru o pedeapsă fără privire de libertate.

— **Judecătorul, s-ar părea, nemulțumește totdeauna pe cineva.**

— Școala, colegii au aprobat însă hotărîrea instanței. Aprobarea lor e mult mai importantă. Iată însă un alt caz, cu un tînar cam de aceeași vîrstă și care a comis o faptă cu urmări mult mai puțin grave decît primul. A acostat o pereche pe stradă, pe băiat l-a bătut, iar fetei i-a smuls ceasul de la mînă. Consecințele au fost mai puțin grave decît în primul caz, deci. Gradul pericolului social era însă mult mai ridicat. Tînarul ieșise în stradă, atacase, recursese la violență, jefuise. Școala nu reușise să-l astîmpere, în ciuda măsurilor luate. Faptele sale nu mai erau extravaganțe, presupuneau înclinații primejdive. Pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de tîlhărie este de la 2 la 7 ani. Inculpatului i s-a aplicat o pedeapsă cu privire de libertate, dar numai de un an și șase luni. S-a avut totuși în vedere vîrsta, lipsa de experiență.

— **Tovarăse Soroceanu, activați într-un domeniu, în singurul domeniu unde creația, fantezia, inventivitatea nu sînt atribute favorabile celui ce vrea să le utilizeze. V-ați gîndit?**

— A aplica legea stricto sensu fără a-i descifra semnificațiile toate, mobilurile ca și finalitățile înseamnă a minui, lega la ochi, un instrument făcut tocmai pentru a fi aplicat cu ochii larg deschisi. A părăsi însă litera pentru a te cantona după paravanul „spiritului”, înseamnă de fapt abuz chiar dacă argumentata este făcută în numele noului care refuză „legea veche, depășită”. Nu există justificare pentru încălcarea legii, repet, oricît de nobile ar fi elanurile care ne îndeamnă. După cum nu-i putem apăra pe aceia care zic: „legea nu permite” orice le-ai spune, ca și cum legea ar putea fi o frînă, un obstacol în calea binelui. Din acest punct de vedere juristul care nu poate fi un creator, un inventator, este primul care apără creativitatea, inventia, progresul, fiindcă el apără ordinea, civilizația, pacea, leagănul oricărei creații și al tuturor fanteziilor.

NICOLAE CRISTACHE

Fintinile

Marea piramidă de la Uxmal are aspect de fortăreață cu contraforturi. Ea nu mai apără totuși nimic în amiaza care înfierbîntă ruinele. Altădată se desfășurau aici ritualuri stranii, urmărind să înduplece cruzimea unui cer prea limpede și, o clipă, imaginația face fantomele să danseze, să-l invoce pe zeul ploii. Dar soarele învinge aceste fantome, le ucide și rămîne singur stăpînitor al pietrelor ce dorm un somn liniștit și orb...

În apropiere, descopăr un puț secăt care s-a umplut cu pietre. Dovadă că, după ritualurile de la piramidă, oamenii au încercat să-și facă dreptate singuri. Căci între fintini și piramide există, neîndoielnic, aici o strînsă legătură. Treptele piramidei visau să ajungă la același rezultat ca și o fintină. Sau, invers, o fintină vroia să obțină direct, imediat, ceea ce o piramidă promitea vag. Apa pe care o visau cei strînși în jurul piramidei cînd se săvîrșea un sacrificiu o visau și săpătorii de fintini. Doar că ei nu-și mai puneau speranța în zeu. Într-un fel, fintinile din Yucatán (toate foarte adînci) înseamnă că omul a luat pînă la urmă asupra sa misiunea de a-și potoli setea. N-o mai avut încredere în zeu și a vrut să-și procure singur apa. Dacă nu e un gest de revoltă, fintina e oricum un act de curaj. Prometeu în Yucatán nu s-ar fi urcat în cer să fure focul, ci să lege norii sau ar fi săpat, împotriva cerului, fintini. Căci apa este aici mai importantă decît focul. A astupa o fintină înseamnă a leza chiar credința omului în el însuși.

Mă mir deci că, în timp ce în fața piramidei toată lumea se oprește, nimeni nu dă atenție acestei fintini. Toți trec indiferenți, grăbiți să urce treptele de piatră. Și, între atîtea explicații care se aud în toate limbile (numărul treptelor marii piramide, date despre templul broaștelor țestoase, despre casa porumbeilor, despre templul numărul cinci, decorat cu un mozaic ornamentat cu șerpi etc.), nimeni nu pare dispus să observe că și arborii și fintinile spun în Yucatán același lucru și chiar mai bine decît ruinele unei piramide: că acolo unde încep consolările începe și singurătatea. Omul nu s-a mai aflat, ca la Palenque, față în față cu miriapodul vegetal al pădurii tropicale, ci cu o singurătate luminoasă și aridă; pe care n-a acceptat-o, pentru că singurătatea, chiar luminoasă, neagă totuși ceva din noi... astfel că o armată de arbori, ca în Shakespeare, și una de fintini i s-au opus... Nu văd decît această fintină goală, ca un ochi secăt, jungla seacă din jurul ruinelor, dar aici și oriunde, apa există, ca și speranța. Important e să ajungem la ele. Important e să avem încredere, să plantăm arbori, să săpăm fintini și să sperăm, să nu acceptăm singurătatea, nu-i așa, Tatle?

- Da, señor. Singurătatea începe acolo unde oamenii nu mai au încredere, nici în fintini, nici în arbori. Și dau dreptate acestui cer gol.
- Și resemnărilor, Tatle.
- Datoria noastră, ar fi zis Quetzalcóatl, e să săpăm fintini și să plantăm arbori orice s-ar întimpla.
- Observ, Tatle, că ne asemănăm.
- De ce, señor?
- Cauți o învățătură în tot ce vezi.
- Lucrurile acestea vorbesc singure, señor. Și oare cuvîntul rostit în pustiu e la fel de sterp ca nisipul?
- Nu-l aude nimeni, Tatle. Și prin urmare nu va stîrni nici un ecou în nimeni.
- Și totuși, señor.
- Totuși ce, Tatle?
- Va exista un om care va auzi acest cuvînt. Omul care l-a rostit.
- Așa e. Nu m-am gîndit la asta.
- Dacă el nu va crede în ceea ce aude, abia atunci cuvîntul devine nisip.
- Ești un înțelept, Tatle. Sub nutra ta de copil se ascunde un înțelept.
- Nu, señor. Tot umblînd însă printre aceste pietre a trebuit să-mi pun unele întrebări. Ai văzut la Palenque prin ce primejdii au trecut ruinele.
- Am văzut.
- Ei bine, señor, din fericire păsările, cînd obosesc, se pot odihni acum în virful piramidei fără să-și umple aripile de țărîna.
- Nu mă interesează atît ce fac păsările, Tatle.
- De ce, señor?
- Ele au legile lor.
- Dar dacă n-ar fi fost păsările, n-ar fi fost zborul. Și, poate, oamenii s-ar fi consolât să privească șerpii.
- Nu cred, Tatle. Nu de la păsări am învățat să dorm aripi. Există ceva în noi care ne-a împins mai întîi să ne ridicăm în picioare și după aceea să săpăm trepte de piatră. Dacă n-am fi văzut-o la păsări, am fi visat aripi. Dar parcă am obosit tot urcînd aceste piramide goale.
- Să nu spui asta, señor. Renunțînd să mai știm unele lucruri, orice curaj ar fi inutil.
- Mă surprinde să te aud vorbind astfel.
- De ce?
- Tu vii dintr-o lume în care poeții ziceau că am venit pe pămînt numai să visăm.
- Măcar la atît mi-a folosit singurătatea. Am avut vreme să mă gîndesc. Și să învăț de la pietre și de la păsări ce ne deosebește de ele.
- Vrei să spui că dacă nu știm totdeauna prea bine ce este speranța, trebuie să știm însă foarte bine ce anume o împiedică?
- Da, señor.
- Lumina ca un tigru alb pătrunzînd în junglă pare ecoul celor spuse de Tatle, în timp ce divagăm printre ruine cu coifurile noastre caraghioase de hirtie pe care nu le-am mai aruncat de la Palenque.

OCTAVIAN PALER ■

Un izvor de clasicism: teatrul radiofonic

Să dovedești clasicism — adică un maximum de realizare artistică pentru un anume timp, adică și armonie și puritate și sobrietate și alte superlative — pornind de la un căfel, e un tur de forță de care-i în stare nu un geniu, ci, mai mult în scara valorică a ironiei, un biet dramatic-actor-dramatic de comedii. Un umorist al situațiilor și replicilor. De vreun veac încoace, nenumărați dramaturgi s-au întîlnit — banal, pe stradă, la plimbare — cu doamne cu căfel. Însă numai trei dintre ei, rusul Anton Pavlovič Cehov și românii Ion Luca Caragiale și Tudor Mușatescu, au transformat întîmplarea în fapte literare.

Bubi nu este doar căfelul doamnei Barcin, ci un personaj de dramă. Dumnealui, Bubi, stîrnete pasiuni, gelozii, intrigă, ba chiar comploturi asasinale. Bubi e un cline dar, pînă la urmă, descoperim că are caracter prietenos-uman; la fel cum descoperim că oamenii din societatea aleasă care l-a adoptat au suferit de cîine negru în cerul gurii. Bubi e tratat ca o personalitate și trăiește în condiții de prinț moștenitor, sau, mai precis, de rentier, ori de coproprietar — el cîinele, cu un om — al unui zdravăn pachet de acțiuni la trustul Petrol Stock; și totuși, paradox dramatic, Bubi trăiește într-o lume mai odioasă decît chiar și confratele său londonian Jerry, în insula canibalilor.

Dar — dincolo de Bubi, de pretextul mignon cu implicații Saint-Bernard-iene, Bubi — premiera teatrală radiofonică a piesei *A murit Bubi!* de Tudor Mușatescu a constituit o bucurie, pentru exact patru motive. Primul: Leonard Efremov nu numai că a adaptat, ireproșabil, textul piesei, rigorilor genului teatral radiofonic, dar a eliberat piesa, scrisă cu vreo patru decenii în urmă, de unele cantități de replici, care o îndepărtau, nedrept, de gustul nostru de azi. Așa, însă, ea, piesa, poartă și amprenta epocii în care se întîmplă istoria ei, și a epocii în care a fost scrisă; dar, totodată, sună foarte contemporan. Al doilea: cele patru regii — artistică, semnată de Dan Puican; muzicală, semnată de Romeo Chelaru; de studio, semnată de Rodica Leu; tehnică, semnată de ing. Tatianna Andreicic — nu numai că n-au fost agresive, că n-au vrut să se autoevidențieze, ci au construit, împreună, o scenă liberă de alte sunete, pe care au închinat-o vocilor actorilor. Iar sunetele cărora le-a fost totuși îngăduit accesul la microfon au avut rost

de concise note explicative, ori mistuni de liant, ori sarcini de atmosferă. Al treilea: toți actorii distribuției — și Radu Beligan, și Sanda Toma, și Mihai Fotino, și Mihai Mereuță, și Al. Arșinel, și Dorina Lazăr, și Rodica Sanda Tuțiuianu, și Gheorghe Pufulete, și Ileana Șerban — au fost nu numai foarte acasă în rol, ci au fost și de un firesc al lumii și al epocii piesei, care nu poate purta decît un singur și mare titlu: realism! În chip special însă a fost cuceritoare pofta de rol, de a spune acest rol, a lui Radu Beligan, adică un mare actor care de mult nu mai trebuie să joace decît roluri care într-adevăr, îi plac, îl satisfac. În felul acesta, omul respectuos de teatru Radu Beligan a adus un frumos și onest omagiu actoricesc, a făcut o elogiașă cronică partiturii omului împătimit de teatru, Tudor Mușatescu. Iar Sanda Toma a făcut același gest, dar în alt chip: fiind, de data aceasta, altfel de cum o știam pînă acum. Al patrulea și ultimul motiv: nu putea fi decît bucuria, foarte vesela bucurie, a reîntîlnirii cu Tudor Mușatescu, pe care o datorăm acestui colectiv de excepționali profesioniști și de oameni ai răspunderii pînă la dragoste față de cauza răsîndirii piesei românești de teatru, colectiv care, de ani, de mulți ani, alcătuiește redacția de teatru radiofonic, care, tot de mult, nu-i doar o redacție, ci o adevărată școală de teatru. Un teatru care, dintre toate ale țării, ne redă — e adevărat, limitat la dimensiunea artei sunetului, în general; a sunetului cuvîntului omesc, în special — dar ne redă în cea mai mare măsură și mereu, ca un izvor din adîncuri, mai toate valorile noastre de autentică dramaturgie.

Ascultîndu-l, vreo 50 de minute, pe dramaturgul care ne-a iubit, pe noi cei care mai mult nu știm decît știm să fim spectatori, am avut datoria, de spectatori de calitate, să fim atenți, receptivi, sensibili nu numai la umorul său, ci și la ironia sa, la sarcasmul său, la intoleranța sa față de partea cea bogată și rapace a omenirii, precum și la tandrețea sa, la investigația sa de speranță și încredere, față de partea cea săracă și generoasă a omenirii. A fost acest spectacol un exemplu de cum un dramaturg — fiindcă-i autentic! — a putut, pornind de la un căfel, de la un bibelou viu, să facă studiu social, economic, politic, moral, să facă rechizitoriul a ce a fost și să facă prognoză asupra soartei omenirii. Și toate cu zîmbetul pe buze! Zîmbet aducător de viață și putere, pe care, dacă l-ați avut și dumneavoastră de-a lungul ceasului de teatru radiofonic de care am vorbit, înseamnă că l-ați mai dat o dată aplauzele, la care mereu are dreptul tandrul Tudor Mușatescu al nostru.

NELU IONESCU ■

CRONICA FILMULUI

Totul despre fotbal

Dramaturgul *Mircea Radu Iacoban* — debutant ca scenarist de film — și regizorul *Andrei Blaier*, unul dintre pasionații filmului de actualitate, se întîlnesc pe genericul acestei pelicule cu previzibilă priză la public.

Substanța marcată satirică a acestei comedii cu și despre fotbal este furnizată de năravuri din păcate destul de frecvente în culisele fotbalului, precum se știe. Exacerbarea patriotismului local la o echipă de provincie oarecare, într-un orașel oarecare, îi aduce pe organizatori în conflict cu etica sportivă, cu etica cetățenească, în general. Pentru a obține puncte în clasament, orice mijloc li se pare acceptabil, de la mituirea arbitrilor și pînă la măcinarea nervoasă a jucătorilor din echipa adversă. Meritul comediei lui Blaier-Iacoban este că îi ironizează cit poate pe acești maniaci ai victoriei locale cu orice preț, dă în vileag dezumanizarea produsă de măruntă lor pasiune transformată în idee fixă. De aici o anumită tentă moralizatoare, mai ales în a doua parte a filmului și mai ales în episodul meciului final, cînd răii își primesc pedeapsa meritată, iar cinstea și probitatea sportivă, acel des pomenit fair-play, își dovedesc tăria.

Remarcabili în rolurile celor trei intriganți, *Petre Gheorghiu*, *Ovidiu Schumacher* și *Paul Lavric*. Și pentru a da o greutate poveștii în sine, Blaier mai introduce, inspirat, și cițiva „necunoscuți”: *Dinică*, *Jean Constantin*, *Papăiani*, *Cornel Coman* sau *Nicu Con-*

stantin, aceștia preluînd, de fapt, greul partiturii comice a filmului. Cîteva secvențe demne de reținut: cei trei, coborînd conspirativ într-un lift improvizat, în timp ce pe lingă gaura care li înghite trece, bijbiind delicat, bastonul alb al unui orb; întîmpinat la coborîrea din tren de un năucitor marș de fanfară, arbitru străin (admirabil *Dinică* în acest rol mult!), se retrage speriat înapoi în vagon; echipei oaspete i se organizează o noapte de pomină la hotel, înaintea meciului, cu orchestră, țipete și duduituri de pickamere (printre cei chinuți și aflați în imposibilitate de a se odihni, *Rică Răducanu* în carne și oase); delicioase momentele de transmise în direct a meciului de către speakerul *Nicu Constantin*. Și ar mai fi.

Bună imaginea semnată de *Dumitru Costache-Fony* și *Alexandru Groza* și reușit montajul *Mariici Neagu*. Mai puțin inspirată — aici — muzica lui *Radu Șerban*.

Filmul lui *Andrei Blaier-Mircea Radu Iacoban* are meritul incontestabil nu numai de a aduce un subiect inedit în comedia noastră cinematografică contemporană, dar și de a-l prezenta curat, bine făcut (repet, mai ales în prima jumătate), fără mari pretenții, fără o intrigă prea complicată, simplu însă și cald și mai ales detînînd, în mare măsură, doza atît de necesară de veselie pe care și-o propune orice comedie, inclusiv o comedie sportivă.

HORIA PATRAȘCU ■

OPINIA UNUI ALEGATOR

Noul

Noul reprezintă ofensiva realității în dezvoltarea ei și în aceeași vreme el reprezintă o concepție despre viață. Caracterul revoluționar al societății noastre rezidă, în esență, în capacitatea ei de a reprezenta noul și de a-l sluji științific și cu un devotament categoric. Tot ceea ce se întreprinde în această societate socialistă este, față de tot ceea ce s-a petrecut înainte, nou, iar noțiunea de nou vine să definească în primul rînd sfera spirituală.

Noi construim o societate nouă cu un om nou și de acest om nou — respectiv de reușita construcției acestui om nou — depinde tot ceea ce sperăm să se înfăptuiască în spațiul socialist.

Sigur, nimeni nu propune acum idei inedite, o literatură întreagă s-a scris pe această temă fundamentală și ea circulează cu o indiscutabilă autoritate, cunoscînd un impact fericit cu un destinatar avid de informație și dispus să se instruiască și să se lase convins cu argumente.

Ce vreau eu să sugerez, măcar, aici, este pericolul bagatelizării nobilei idei despre Nou, faptul că accepția lui pare să se producă uneori sub semnul faptului de viață de la sine înțeles și acceptat, pornind de la elementara convingere după care dacă sintem în socialism și socialismul este expresia victoriei noului în structura socială a unei lumi, atunci noul apare și se impune, firesc, de la sine și fericit.

De aici și ceea ce eu numeam, fără menajamente, bagatelizarea

nobilei idei și chiar pericolul liniștii pe care o asemenea vulgarizațiune concepție l-ar putea presupune.

Sintem, iată, la începutul unui an nou și cine a răsfoit și citit de-a lungul vremii *Flacăra* va putea ușor înțelege cum s-a impus această revistă ca o armă, o adevărată armă, în ofensiva pentru afirmarea și impunerea noului pînă și în domeniile unde Omul părea demult atît de Nou încît Noul ar fi fost măcar, de bănuț, să se impune prin el însuși și de la sine.

Iată că și în socialism bătălia pentru nou reprezintă o stare de spirit revoluționară, ceea ce este într-adevăr nou în această bătălie este că în socialism am fost și sînt create toate condițiile pentru ca Noul să triumfe. Nu dintr-o dată, nu ușor, nu fără dureri, nu fără suferințe, nu fără sînge, firește, și aici stă și frumusețea acestei bătălii. Nu este destul să accepți teoretic ideea de nou pentru ca s-o și aperi atunci cînd ea, ideea de nou, privește chiar comoditatea vieții tale domestice, uneori șcaunul cîștigat poate cu atîta trudă cîștită, uneori chiar viitorul tău visat sau chiar pregătît în culorile cele mai roz, pe cînd victoria noului ar putea presupune că trebuie să iei totul de la început.

Și atunci bătălia devine dureroasă și chiar singeroasă și pe cîmpul de luptă rămîn și victime pentru că noul nu le exclude.

La sfîrșitul anului trecut o împrejurare anume a determinat într-o așezare liniștită și împăcată cu liniștea ei modestă brusca transformare a mediului semiurban al

așezării făcînd să explodeze acel univers în care toate păreau să se afle în marea lor și bine și viitorul mai ales sigur, foarte sigur, modest dar foarte sigur.

Ei bine, la ofensiva noului toți oamenii noi, realmente noi, prin apartenența la socialism, ai acelei urbe, au intrat brusc în spațiul celei mai dureroase drame. Totul trebuia luat de la început și totul presupunea un alt viitor!

Avem noi, întotdeauna, răbdare pentru universul de sentimente contradictorii pe care îl generează noul și ofensiva lui? Avem noi și întotdeauna înțelegerea pentru faptul că despărțirea de trecut de care vorbește Marx se petrece și în socialism, pentru că și socialismul are și el trecutul său?

Iată tot atîtea teme de meditație și tot atîtea teme fascinante ale unui reporter de front în bătălia pentru nou la care se angajează în continuare semnatarul acestei rubrici.

DINU SĂRARU ■

Mic dicționar de SCRIITORI ROMÂNI

A apărut la Editura Științifică și Enciclopedică din București o lucrare lexicografică excepțională: Scriitorii români, un mic dicționar care cuprinde prezentarea unui număr de 130 de autori de la originile literaturii noastre până azi. Salutăm inițiativa colectivului de cercetători clujeni (coordonare și revizie științifică Mircea Zăciu în colaborare cu mai tinerii săi colegi Marian Papahagi și Aurel Sasu) de a-și asuma sarcina înlocuirii unei astfel de importante lucrări, absorbite de timpurile moderne în care domeniul trebuie găsit rapid, trebuie să se afle la îndemina oricui. Nu putem decât să mulțumim tuturor celor care au contribuit la realizarea acestui dicționar, un mare pas înainte în lexicografia românească și, totodată, un semn al dezvoltării literaturii noastre, aflată azi pe o treaptă de unde își poate permite să privească în urmă și să se scruteze cu mândrie pe ea însăși, convinsă că prin cei mai buni reprezentanți ai săi a contribuit la sporirea tezaurului spiritual al lumii.

După cum afirmă Mircea Zăciu în prefața acestui volum de 528 de pagini, dicționarul acesta „vine în întâmpinarea unei idei mai vechi — a cărei realizare este un deziderat — de a întocmi un lexicon al literaturii române de la origini până în prezent, ambiționând să înregistreze tot ceea ce a însemnat efort creator (indiferent de importanța, mai mare ori mai mică, a autorilor) în poezia, proza, dramaturgia, eseistica și istoriografia literară” și, până la realizarea acestui vast proiect este „cea dintâi etapă autonomă”, necesară deoarece, după cum afirmă prefatorul, „lipsa unor instrumente de lucru sau carentele celor existente, mult depășite prin structura lor și prin însăși evoluția istorică, se resimte în spațiul literaturii poate mai acut decât în alte ramuri”. Cei 130 de scriitori sunt astfel repartizați pe genuri literare: 54 de poeți, 49 de prozatori și 7 dramaturgi și 20 de cărturari critici, dar, datorită faptului că unii dintre ei au ilustrat mai multe genuri, în dicționar se află virtual 63 de poeți, 78 prozatori, 26 dramaturgi, 28 cărturari critici. Epoca veche e reprezentată prin 8 nume, secolul al XIX-lea prin 30 de scriitori, prima jumătate a veacului XX prin 56, iar etapa contemporană prin 36 de scriitori. Fiecare articol consacrat unui autor conține: numele, prenumele acestuia, data și locul nașterii (a morții, cînd e cazul), ascendența, notițe biografice, debutul și afirmarea operei sale în contextul istoric și cultural respectiv, colaborări la reviste și o scurtă prezentare critică. Urmează apoi articolul propriu-zis, o analiză mai pe larg a creației respective întreprinsă dintr-un unghi modern; „Asimilînd opiniile criticii anterioare, autorii încearcă aici exprimarea unui punct de vedere, nou, din perspectiva unei metodologii și sensibilități contemporane, insistînd asupra aspectelor semnificative și a originalității creației în discuție”. Aceasta face lectura dicționarului absolut pasionantă nu numai pentru publicul obișnuit, dar și pentru specialistul literar care nu întîlnește în paginile volumului aceleași opinii pe care le-a mai parcurs în repetate rânduri. De remarcat că la elaborarea acestei lucrări au participat critici și

istorici literari din diverse generații și de pe întreg cuprinsul țării. Ea are un caracter deschis, de operă vie, care nu-ți oferă doar informații seci, ci îți propune o imagine asupra autorilor examinați cu care poți să fii sau nu de acord, imagine niciodată însă arbitrară, nelăsîndu-te indiferent ci solicitîndu-ți să avansezi propria ta părere. În finalul articolului se înserează două bibliografii: una a operei scriitorului analizat și alta a principalelor referințe critice despre ea. Volumul se încheie cu o Bibliografie generală și un Indice de nume proprii.

Dacă nu putem să nu recunoaștem marile merite ale acestei întreprinderi și să nu o întîmpinăm sărbătorite, ar fi nefiresc să trecem sub tăcere unele din neajunsurile sale. După cum se afirmă în prefață, unele din aceste neajunsuri sînt inerente și autorii dicționarului au prevăzut că nu vor putea împăca pe toată lumea alegînd un număr de 130 de autori dintr-unul de aproximativ 4000: „Fără îndoială, asemenea operațiune nu se poate desfășura fără anumite riscuri, esențialul avînd în vedere fiind diminuarea la maximum a acestora, pentru ca suma autorilor propuși să alcătuiască peisajul de înalte reliefuluri cel mai plauzibil. Acest lucru, în concepția celor care au întocmit dicționarul, s-a realizat pe baza unui dublu criteriu, istoric și estetic, „ținînd seama, așadar, de rolul jucat într-o epocă de scriitorul, opera în cauză și de valoarea lor artistică, exponențială pentru un curent, un stil, o formă de artă”. „Dar, surprinzător lucru pentru un colectiv de cercetători clujeni, în acest dicționar care se vrea și reușește să fie în bună măsură operă frenezică de viață și de dezbateri intelectuale, se manifestă uneori un curios spirit estetizant, care transformă lucrarea într-un produs strălucitor poate, dar neinteresant pentru marea publică ci rezervat doar unui cerc restrîns de inițiați, specialiști în domeniul literar. În loc să adopte întotdeauna un unghi de receptare contemporan, autorii săi se erijează într-un fel de autoritate supremă care decide prin gesturi dictatoriale intrarea unui scriitor în pantheon sau răpește aliora acest privilegiu, fără nici o teamă că ar putea greși. În loc să examineze întotdeauna în ce măsură o carte ne vorbește nouă, celor de azi, indiferent dacă e scrisă acum două secole sau anul trecut, în dicționar se remarcă uneori tendința de a privi fenomenul literar cu ochii posterității, ca și cum am putea decide de pe acum, în toate cazurile, care autori vor mai solicita interesul urmașilor și care nu. Ca urmare, sînt dați la o parte numeroși autori despre care publicul de azi are cunoștință și îi urmărește deseori cu interes. Desigur, într-un dicționar sînt inerente unele omisiuni. Dar ele dezvăluie întotdeauna o atitudine. De ce lipsește, de pildă, Neogoe Basarab, autorul celebrilor Învățăturii? De ce lipsește Al. Davilla, Victor Eftimiu, Aron Cotruș, Emil Isac, Ștefan Petică, Al. Sahia? Polemizînd cu manualele școlare care uneori propun ierarhii de valori ciudate, nu trebuie, credem, să încercăm să fim cu totul și cu totul originali negînd valori autentice. De neînțelese de ce dramaturgi ca Aurel Baranga, Teodor Mazilu, Paul Anghel, Ion Băieșu, Paul Everac nu figurează în paginile dicționarului. Să nu prezinte acestia nici o importanță? Chiar dacă posteritatea nu l-ar reține pe nici unul, normal ar fi ca ei să se afle în paginile acestui dicționar care se adresează cititorilor de azi, publicului contemporan care se îngheșuie la piesele lui Baranga și ale altor confrăți de-ai săi și dorește să cunoască informații despre ei. De ce lipsește apoi poeții ca Alexandru Andreișoiu, Gheorghe Pituș, Florin Mugur, Ileana Mălăncioiu, Constanța Buzea, Gheorghe Tomozei, Tiberiu Utan, Mircea Ivănescu, Romulus Vulpescu, Grigore Hagiu? La fel de neînțelese este absența — nemotivată de prefață — a criticilor și istoricilor literari contemporani. Ei nu fac parte dintre scriitorii români? Cum se poate concepe existența literaturii contemporane fără activitatea lui Lucian Raicu, Nicolae Balotă, Eugen Simion, Constantin Ciopraga, Mihai Ungheanu, Nicolae Manolescu, Ov. S. Crohmălniceanu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Ion Negoitescu, Edgar Papu, Romul Munteanu și alții alții, printre care însuși Mircea Zăciu? Autorii dicționarului nu-și țin cuvîntul întotdeauna și de aceea fenomenul literar românesc apare citeodată într-o imagine fragmentară, deci inexactă. O scuză ca aceea invocată în prefață „Dacă acest proiect ambițios nu s-a realizat decît în parte (între altele, nu toți confrății solicitați au răspuns entuziasmului nostru)...” nu este serioasă și deci nu poate fi luată în considerație, chiar dacă lucrurile s-au petrecut întocmai.

Apariția acestui dicționar va stîrni, fără îndoială, dezbateri aprinse, care însă nu vor trebui niciodată să piardă din vedere că el este totuși un prim pas, demn de toată stima. Indiferent cite observații i se vor aduce.

A. GEORGE ■

Lectură adecvată

C. Stănescu are și în acest nou volum al său, Jurnal de lectură, cultul „lecturii adecvate”. Comentarea cărților reprezentative pentru el o atenție și obiectivă scrutare a mecanismului lor și o etalare a pieselor componente principale fără nici o dorință de a inventa o altă alcătuire pornind de la materialul existent. A descrie exact ceea ce vede și se pare a fi principala sa misiune. Atunci cînd înfiltează un caz de imaginare a altei opere decît cea reală îl semnaleză și îl supune unei judecăți severe. Așa se petrece, de pildă, cu studiul introductiv la volumul lui Ion Vinea Venin de mai: „Poetizarea din paginile romanului s-a răsfrit și asupra comentatorilor săi”, (p. 43). Critica pe care el o practică te plasează întotdeauna pe un teren ferm. C. Stănescu nu pornește niciodată la elaborarea unui comentariu fără a ști dinainte ce drum are de străbătut. O lectură propusă de el este o cale însoțită, lipsită de surprize, unde totul este marcat pentru a nu te rătăci, ca într-un ghid perfect întocmit. Ceea ce este nebulos este resprins cu argumente, ca de exemplu modul de interpretare al Noptilor de Sinziene de către unii comentatori. Spre deosebire de acestia, atrași de enigmaticul prozei lui Sadoveanu, autorul Jurnalului de lectură descoperă simburile ei raționale, răpîndu-i poate din farmec, dar plîsînd-o astfel într-un univers mai familiar nouă: „Din asemenea detalii, scene, scurte convorbiri ori doar vorbe sau priviri aruncate în treacăt, fulgerător, vedem că în miezul povestirii „mitologice” stau o temă și o intrigă sociologice.” El nu sporește cu lumina lui a lumii taină ci dimpotrivă caută să risipească tenebrele, să confere tuturor acțiunilor explicații logice. Această situație permanentă într-un spațiu unde totul poate fi recunoscut, identificat cu ușurință, unde nimic imprevizibil nu poate să apară este pînă la un punct reconfortantă însă la un moment dat cititorul paginilor scrise de C. Stănescu l-ar dori pe acesta mai avîntat în examinarea operelor, chiar cu asumarea riscului de a greși, pentru a da rîndurilor sale tensiune, dramatism.

Articolele din acest Jurnal de lectură conturează un tablou destul de cuprinzător al cărților de proză, poezie, critică literară apărute la noi în ultima vreme. Marea lor majoritate sînt cronici literare. Sînt analizate cărți semnate de 36 de autori, printre care Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Marin Preda, Eugen Jebeleanu, Alexandru Ivasiuc, Marin Sorescu etc. Deci, un tablou nu numai vast ci și variat. Ceea ce se remarcă la autorul acestui volum este credința sa că nu trebuie să devină un ambasador din oficiu al operelor comentate, indiferent cine le-a scris. C. Stănescu nu face compromisuri în fața autorilor mari, la care descoperă și cusururi, nu numai o înfățișare impecabilă: „Ar fi, par a spune unii, rușinos lucru ca un Hașdeu, Iorga, Călinescu ș.a. să nu fi făcut numai acte ireproșabile, să nu fi vorbit și scris toată viața decît în maxime fără puțință de atingere”, (p. 28). De aceea, cartea sa este sinceră, conținînd opinii cinstite și expuse cu tot curajul, fără a se gîndi la consecințe, la faptul că unii autori contemporani s-ar putea irita. Autorul transformă actul critic dintr-o pedantă notare a operelor după valoarea lor într-un act de conștiință. Nu întîmplător, între primele pagini ale cărții sale se află rînduri despre „intelectualul fricos” — Nicolae Costin, cronicarul care nu-și enunța propriile sale opinii ascunzîndu-și-le după cele ale altora, ca și despre „ura din porunceală”, ilustrată de alt cronicar, Radu Popescu, pentru care aceeași serie de fapte ale unui personaj putea fi cu ușurință cînd defăimată, cînd laudată, după cum cereau mai marii timpului său. C. Stănescu, prin atitudinea lui tranșantă contribuie la demnitatea criticii noastre actuale și la încrederea în ea din partea publicului. Jurnal de lectură face o viguroasă pledoarie în favoarea unei literaturi contemporane bine ancorată în social și inspirată din filozofia noastră de viață, este o bună carte de critică literară, scrisă pe înțelesul tuturor și care se adresează tuturor celor preocupați de fenomenul literar actual.

GEORGE ARION ■

RUBRICA MEA

E. Lovinescu (II)

Amfitrionul era la înălțime. Nimeni dintre cei ce l-au vizitat nu s-a putut plînge vreodată de cea mai mică lipsă de atenție, fie față de persoana sa, fie față de specimenele lui literare, oricît ar fi fost de lungi și de anoste. Unii l-au pus chiar la încercare acea desăvîrșită politețe, dublată uneori de o inexplicabilă candoare. Astfel, într-o bună zi, către sfîrșitul celui de-al treilea deceniu al secolului nostru, i-a apărut în salon, la orele de primire postmeridiane, tinărul poet, pe atunci de avangardă, Virgil Gheorghiu. Își vopsise părul în roșu, dar nu în culoarea roșcată a lui Barbarossa, ci în roșu aprins, al macului. Marele critic nu era la curent cu viața anecdotică a lui Baudelaire și nu-i cunoștea pățania. Poetul, doritor să-l „epateze” pe burghezi, se prezentase cu părul vopsit în verde la un cunoscut, care-l pofțise la masă. Omul, avizat despre excentricitățile tinărului boem, s-a făcut în tot timpul vizitei lui că nu-i bagă în seamă năstrușnicia. Exasperat, poetul l-a apostrofat într-un tirziu:

— Nu vezi, domnule, că am părul verde?
— Ei și! I-a răspuns gazda. Poți să-l ai și multicolor, ce mă privește?
Așadar, neprevenit, Lovinescu i s-a adresat cu mirare:
— Dar ce s-a întîmplat cu d-ta, don Gheorghiu, cu părul ăsta roșu?
Cu răspunsul pregătît din vreme și cu vocea albă, tinărul poet răspunse:
— Maestre, sînt la „menstruă”.

Povestindu-ne această insolită întîmplare, Lovinescu și-a dat încă o dată în vileag spiritul desăvîrșit al amfitrionului, cu această poantă: M-am gîndit întîi să-l pofțesc să iasă afară. Apoi însă i-am spus:

— La loc, domnule Gheorghiu!
Scriitorii și artiștii, în genere, pendulează moralmente între vanitate și orgoliu. Cum termenii nu sînt totdeauna bine înțeleși, voi preciza că numesc vanitosei pe toți cei mult doritori de laude și prea sensibili la tîmliere. Pe toți și pe toate, firește. Ba chiar vanitatea pare a fi mai ales meteahna femeilor, în timp ce bărbații sînt mai mult orgolioși. Orgoliul este încrederea enormă în sine, adeseori stăpînită, pe cînd vanitatea se demască mai ușor.

În tipologia eroilor lui Lovinescu, — este vorba nu de personajele din romanele sale, ci de cele descrise în Memoriile —, cei mai mulți, mici sau mari scriitori, și îndeosebi cei mediocri, sînt deopotrivă de orgolioși, mai fiecare crezîndu-se cel mai mare poet sau prozator al timpului său, ba chiar al întregii noastre literaturi.

Nici amfitrionul nu era cu totul scutit de această slăbiciune. În ultimele lui luni de viață, poate cele mai active, cînd se străduia să ducă la capăt, în luptă cu boala, seria de lucrări privitoare la Junimea și la urmașii ei, răspundea la întrebarea celor ce se interesau de sănătatea lui, arătîndu-și dreapta:

— Cu degetele astea, deapăn lumină.
Era mîndru de limpezimea stilului său și găsește metafora ilustrativă pentru afirmarea unui justificat orgoliu.

Cînd Editura Vremea l-a adus la cunoștință că e dispusă să-i tipărească un volum omagial, Lovinescu s-a oferit să-și scrie autobiografia și să strîngă și materialele critice ale confrăților care s-ar arăta dispuși să figureze în volum. Îi numesc în ordinea alfabetică: Anonymus Notarius (E. Lovinescu I), Șerban Cioculescu, Pompiliu Constantinescu, Perpessiciu, Vladimir Streinu, Tudor Vianu.

Spre surpriza mea, vizitîndu-l, Lovinescu mi-a întîlnit un vraf de pagini dactilografiate, conținînd copii după articole ale mele despre dînsul, pe care însuși le selecționase. Le-am luat, să verific ortografia dactilogramelor. Spre surpriza mea, în articolul al doilea, Memorialistul, reproduceam o mai veche părere, dintr-un foileton datat 21 iulie 1928, în care consideram

că figurile lovinesciene „prin lipsa de aer și cer, de crez și de ideal, exală o atmosferă grea de ratare și neputință. De neputința romancierului, novelistului și dramaturgului. De conștiința de ratare a creatorului”. Cum această opinie, poate prea categoric formulată, era precedată de răspunsul criticului, din capitolul XXXI, Memoriile, I, și cum el însuși alesese foiletonul, l-am lăsat neschimbat, ca nu cumva să cad și eu în păcatul imputat marelui critic, printre alții și de mine, că-și revizuire judecățile critice în seria sa postbelică de Revizuirii. Țin însă să precizez, că dacă nu și-ar fi selecționat însuși materialele omagiale, nu aș fi putut oferi acel foileton spre republicare, în volumul ce avea să-i fie închinat.

E. Lovinescu înțelegea prea bine fluctuațiile publicistice ale prietenilor literari, dar ar fi dorit să-i știe, cum spuneam, admiratori „necondiționați”. Atît subscrisul, însă, ca și Vladimir Streinu, sburătorist din garda cea veche, nu ne-am sfiit să relevăm imperfecțiunile romanelor sale. Deși l-am vizitat foarte des în timpul bolii care l-a răspus și mi-am atras mulțumirile lui afectuoase, nu am crezut că este necesar să ne aliniem într-un front comun pentru apărarea valorilor autentice și mi-am exprimat acest punct de vedere în articolul Critica și militantismul (apărut în Aspecte literare contemporane cu greșala de tipar militantismul!), care a apărut în Kalende cu două săptămîni înainte de moartea marelui nostru înaintaș. Primise însă omagii tinerei generații transilvane din jurul lui Lucian Blaga, ca o ultimă recunoaștere a justeței cauzei sale. Prietenia lui Ion Petrovici i-a înlesnit ultima și cea mai viguroasă campanie editorială. Același încercase să-l impună și la Academie, dar grupul de la Gîndirea, speculînd două erori de gust ale romancierului în ciclul eminescian, l-a torpilat cu un singur vot diferență: acela al lui N. Iorga, alăturat aceluiași exclusiv.

Moartea i-a fost însă blindă. A închis ochii în dimineața zilei de 15 iulie 1943, uimindu-se de întinericul din cameră și necrezînd că poate fi ora 9 și 1/2. A intrat îndată în comă fără a-și fi presimțit sfîrșitul. Să nu crezi însă și în compensația sfîrșitului? Toate în natură își fac echilibru: uritul și frumosul, răul și binele, dreptatea și nedreptatea.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

— Miron Dinulescu, i-am mai întrebat și pe alții ce este un caricaturist. Ca unul care faceți caricatură și n-aveți încă 30 de ani, poate ne spuneți ce înseamnă a fi caricaturist tânăr.

— Eu știu? În orice caz caricaturistul nu-i un măscărici, ci un om serios așa cum, fără a fi acuzat de falsă modestie, îmi place să cred că sint. În altă ordine de idei, un caricaturist muncește tot atât de mult și uneori chiar mai mult decât alți artiști sau, într-un sens mai larg, decât alți oameni ai muncii care prețuiesc munca.

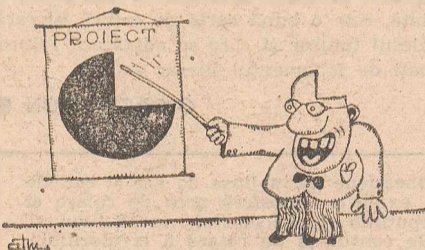
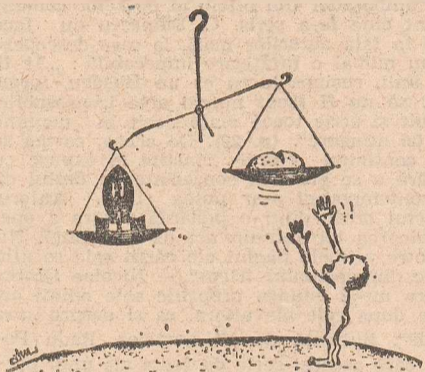
— Știu că sinteți deținătorul unui premiu prestigios, premiul acordat de U.A.P. la Salonul umorului din 1975, premiu pe care puțini caricaturisti se pot mindri că-l au în palmares. Mai știu că publicați puțin dar nu știu de ce.

— Nu-i o mare fericire ce urmează după primirea unui asemenea premiu. Sigur că m-am bucurat mult la primirea lui, n-aveam de unde să știu că anul următor voi fi respins cu toate lucrările și că va acționa invidia. vedeți dumneavoastră, revista „Flacăra” ne întreabă pe noi, tinerii caricaturisti, cine sintem și ce vrem, și e bine. În alte locuri unde mergem noi nu ne prea bagă nimeni în seamă. Dar nu e vorba numai de noi, tinerii, chiar un Claudiu, un Matty sint prea puțin prezenți în revista de specialitate.

— Lăsând la o parte premiul U.A.P., cu ce se poate lăuda până acum și ce ambiții are pentru viitor graficianul Miron Dinulescu, tehnician la Uzinele „Electronica”.

— În 1978 numărul expozițiilor la care am participat până în prezent s-a cam rotunjit, ajungând la 30. Numai în '78 am prins, dacă pot să zic așa, cinci expoziții internaționale și opt interne printre care și Salonul național de grafică. Anul acesta lucrez la o carte de caricatură adevărată, așa cum o simt eu, o caricatură de idei, o caricatură angajată, inspirată din realitatea imediată, din domeniul vaste și perfectibile. Sper să găsec și o editură interesată s-o publice.

ION PREDOȘANU ■

Povestea unei performanțe umane

BORCEA, 1946, TOAMNA...

...Avea 2 ani și jumătate și era toată lumea a lui. De un an rămăsese doar cu tatăl său și cu bunica. Mama, buna lui mamă, murise. Și se obișnuise cu singurătatea zilelor de vară când trebuia să rămână singur acasă. Venea din când în când să-l vadă mătușa Mița, o rudă din vecini. Îi găsea cel mai adesea printre flori, în grădinița din fața casei, sau în curte, făcându-și singur te miri ce jucării, săpând gropițe cu o bucată de tinichea, construind mici bordeie pe care le acoperea cu paie, sau pur și simplu fugit în vecini, peste drum, jucându-se cu fetele familiei Gomboș...

Și-n ziua aceea rămase singur acasă. Când s-a trezit, bunica Stanca și tatăl său erau de mult pe cimp, dincolo de apa Borcei. De pe prisma casei, aflată la câteva sute de metri de brațul Borcea, privea fascinat razele soarelui care își începuseră jocul cu valurile Dunării. A venit din când în când și mătușa, micuțul Vasiliță și-a continuat apoi nestingherit jocul, iar spre seară, în așteptarea tatălui și a bunicii, furat de somn, s-a așezat pe prisma casei și a adormit. Dar a venit o ploate rece și s-a trezit ud până la piele. Și ploaia creștea în intensitate. Tatăl și bunica au rămas izolați dincolo de brațul Dunării, iar mătușa Mița uitase de Vasiliță, rămas împietrit în pragul ușii până dimineată.

...Așa a fost ultima zi din copilăria fericită a lui Vasiliță Adamescu. A doua zi avea să înceapă în familia Adamescu o dramă de mari proporții. Copilul, frumos și inteligent, cuminte și bun, s-a îmbolnăvit de meningită. Nu l-au outut ajuta cu nimic lacrimile bunicii, nici tinguțala tatălui, nici medicii. După câteva zile, Vasiliță a-nceput să-și piardă vederea. Apoi auzul. Apoi n-a mai auzit nimeni nici o vorbă de la el. Și tatăl, și bunica, și rudele își pierduseră orice speranță. Timpul n-adecea nici o ameliorare. Micul copil Vasiliță Adamescu se confundă tot mai adânc în întuneric. Nu știa să facă absolut nimic. Își pierduse aproape și mersul. Cu mare greutate fratele său mai mare, Ionică, după îndelungate încercări, i-a format totuși o deprindere extrem de necesară: să ridice mina dreaptă în sus când îl e foame. Atât. În rest, nimic. Și asta, timp de 8 ani de zile!

...Septembrie 1955. În familia Adamescu apare o rază de speranță: un învățător din Borcea le-a vorbit încurajator despre Școala specială de nevăzători din Cluj. Câteva zile mai târziu a urmat plecarea: mai întâi cu căruța până la Fetești, iar de aici cu trenul până la Cluj, în inima Transilvaniei. Era cel mai lung drum pe care îl făcea Vasiliță, alături de tatăl său, cu speranțe reînălțite.

La aproape 12 ani, un copil, Vasile Adamescu, începea drumul unei aventuri nestrăite și nerealizate încă de nici un alt copil din România...

PAȘI MICI, INTR-O LUME MARE, NECUNOSCUTĂ

1955. Era toamnă. Din toate colțurile țării, copiii se îndreptau spre școli. Trenurile erau ticsite. În gara Clujului, Vasiliță, copilul din Borcea, care de aproape 9 ani era orb, surd și mut, a trăit un sentiment neobișnuit. Era amețit. Uluit. Nu înțelegea nimic ce se petrece în jurul său. Abia putea înainta prin mulțimea de oameni, fiecare pas trebuind să-l facă cu cea mai mare atenție. La fel de uluit era și Zamfir Adamescu, tatăl copilului. Orașul îi era necunoscut. Avea adresa școlii, dar nu știa încotro s-o pornească. A oprit pe cineva, i-a povestit situația copilului și de la omul acela a aflat că de fapt la Cluj sint două școli speciale: cea pentru nevăzători, despre care aflase la Borcea, și alta

de surdo-muți. A optat până la urmă pentru prima și iată-l ajuns la poarta școlii:

— Dumneavoastră? — îl întreabă un om mai în vîrstă, nevăzător, pe Zamfir Adamescu.

— Am venit cu copilul...

— Cîți ani ai, băiețule? — l-a întrebat apoi pe Vasiliță, mîngiindu-l pe creștet.

Dar Vasiliță n-avea cum să răspundă. N-avea, spre deosebire de toți ceilalți copii care veneau la această școală. A răspuns, în locul lui, tatăl. Copilul împlinise 11 ani, iar de la 2 ani și jumătate era orb, surd și mut.

Școala nu mai avusese încă nici un caz asemănător. Nu exista nici o experiență, nu numai la Cluj ci în întreaga țară. Dar oamenii de aici s-au hotărît să încerce umanizarea copilului și reintegrarea lui socială.

Mai târziu, Vasiliță avea să afle și cine a fost omul de la poarta școlii. Era profesorul Roman Dănilă, cel care avea să-l învețe primul meșteșug, care de fapt pentru cei mai mulți dintre copiii orbi devine meserie: confecționatul perilor. Vasiliță dovedea aptitudinși și multă răbdare. Acolo, în atelierul de confecționat perii, venea adesea și Laurențiu Crișan de la Asociația nevăzătorilor. Era impresionat de zbaterea copilului și încerca tot ce e omenește pentru a-l ajuta. De atunci, chiar din primele zile ale venirii lui Vasiliță la Cluj, Laurențiu Crișan îi va deveni cel mai apropiat și nedespărțit prieten...

— Cum vă reamintiți azi, după aproape 24 de ani, întâlnirea cu Vasile Adamescu?

— Cu puțin timp înainte de a-l cunoaște, lucrînd ca instructor la Asociația nevăzătorilor, am citit o carte despre Hellen Keller, o oarbă surdo-mută din Boston, care în 1930 a scris o carte impresionantă: „Optimismul”. Am înțeles atunci că organismul uman dispune de uriașe resurse de energie. Când am văzut copilul venit de la Borcea, din Bărăgan, am înțeles că de fapt e o situație limită, cu totul și cu totul deosebită, chiar neobișnuită. Un caz în care lupta pentru recuperarea unui om n-a început nici la 3, nici la 4 sau la 5 ani, cum a fost cazul altei oarbe surdo-mute celebre, Olga Scoronodova din Moscova, ci foarte tir-

ziu, abia la 11 ani! Pe Vasiliță l-am recunoscut ușor. Era singurul care la ora de atelier într-o clasă de nevăzători foarte... vorbăreți, nu vorbea! Era mic, cu un cap mare, disproporționat față de corp, dar cu o față senină, liniștită. Când m-am apropiat de el mi-a pipăit mina și a zîmbit. Nu pronunța nici un cuvînt...

— Și cum v-ați împrietenit?

— M-a impresionat mult situația lui Vasiliță. De fiecare dată cînd îl întâlneam pe coridorul școlii, îl opream și-l luam cu mine. Din cîte îmi amintesc, n-avea încă un program de școlarizare decît. Îmi cunoștea biroul și venea în fiecare zi la mine. Era foarte atent la tot ce făceam. I-am arătat odată că la birou s-a desprins o bară. Din proprie inițiativă, s-a dus imediat la atelierul de perii de unde a adus un ciocan și cuie, cu care a fixat-o. Dacă ieșeam în oraș îl luam cu mine iar mai târziu dialogurile noastre au devenit din ce în ce mai interesante. Deși ne separau 16 ani am considerat că Vasiliță, care avea deja destui educatori, avea nevoie și el de un prieten. Mi-am dat seama că nevăzătorii din școală n-aveau întotdeauna destulă răbdare în comunicarea cu el și nici nu-i puteau face serviciile de care avea nevoie. Dealtfel, am observat că el s-a atașat de la început foarte mult de mine...

— Din ce v-ați dat seama?

— Odată, unul din nevăzătorii studenți la Cluj-Napoca, Viorel Crăciun, azi profesor la București, a simulat un incident, sărînd spre mine să mă bată. • Reacția lui Vasiliță a fost spontană. Intuind și simțînd că sint în pericol, s-a repezit spre „agresor”, scoțînd sunete specifice surzilor. A trebuit să intervin să-l liniștesc. Altă dată, spre a-i vedea reacția, prof. Tîncă i-a spus că... am murit! Că m-a călcat o mașină cînd am traversat strada. A izbucnit imediat în plîns. Sau o altă situație. Cînd a început să lucreze cu el profesoara Florica Sandu, cea care avea să deschidă în psihopedagogia românească un experiment unic, continua să vină în pauze la mine în birou. Cînd suna, îl trimiteam la clasă dar am fost sesizat că de la un timp începuse să prefere clasei... tipografia școlii! L-am urmărit, l-am dus în clasă cu forța și l-am atins o palmă. L-am mai atins și cu alte ocazii, dar niciodată nu s-a supărat pe mine. Nu aveam alte mijloace să-i spun că nu este bine ce face. Cînd a învățat și noțiunea de rău îl scriam în palmă, dar după litera „r”, închidea pumnul și nu mă mai lăsa să continuu. Înțelegea.

— Știu că pentru a fi prieten și a putea comunica cu Vasiliță, ați fost și sinteți și azi în preajma lui. Ce ați aflat despre visele lui?

— Cînd era mic spunea că atunci cînd va fi mare va vedea și va auzi. Cu timpul, consultînd pe cei mai buni oftalmologi și oreliști din țară, s-a convins de adevărata situație, dar niciodată nu și-a manifestat supărarea. Fără a-și face iluzii este și astăzi optimist. Am discutat adesea și despre viitorul lui: îmi spunea adesea că vrea să muncească, să fie un om util societății, să aibă un apartament frumos, o soție credincioasă, doi-trei copii, — neapărat unul medic și unul inginer electronist, care să creeze aparate pentru cei lipsiți de vîz sau de auz — să aibă mașină pe care s-o conducă soția lui, să învețe multe limbi străine, să devină om de știință, cercetător în foloșul orbilor surzi din țara noastră și să cunoască lumea...

Dar pașii mici, în lumea mare, necunoscută, abia începeau...

(Va urma)

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Starea iernii

Oricît ne-ar fi încălzit zilele sfîrșitului de an și prima zi a lunii ianuarie, revelațiunile riscînd să se transforme într-o serbare cimpească, noi am ascultat îngrijorați relatările despre o iarnă deosebit de grea abătută asupra Europei — mari căderi de zăpadă, geruri care nu s-au mai văzut de zeci de ani. Cu ațît mai mult ne-au pus pe gînduri acele zile nefirec de primăvăratice (vorba poetului: „Primăvara asta totuși / Nu-i decît o copie”). Iarna cea strămoșească, așteptată de toți, înscriindu-se în făgașul obișnuit al lucrurilor, zăpada bogată care să protejeze sămînța viitoarelor noastre recolte, au năvălit peste noi în ziua de 2 ianuarie a. c., însoțite de viscol și ger. În numai cîteva ore, plugurile pentru deszăpezire au și început să străbată străzile Capitalei.

Dornici să ne lămurim asupra caracteristicilor viitoarelor zile, ne-am îndreptat către Institutul de meteorologie și hidrologie din București. Deși vremea este instabilă, capricioasă, în această instituție este un timp constant — acela al muncii. Meteorologii de serviciu — Tamara Limbășanu, Nicolae Bușlega, Gheorghe Bănuț și Lidia Rahău — se găseau la datorie.

De pe geamul Institutului vremea se vede la fel — ninge, viscolește. Înăuntru nenumărate hărți sinoptice, planșe. Atmosfera unui comandament în care veștile se succed permanent, venind din toate zonele care pot influența evoluția fenomenelor naturale pe teritoriul întregii noastre patrii, oameni care prelucrează rapid informațiile, elaborînd prognoze cu privire la situația meteorologică de care se interesează toți, de la cei ce străbat mările, aerul, de la cei ce cultivă pămîntul ori ridică marile construcții pînă la cel care pleacă într-o călătorie de plăcere.

Ritmul de lucru, atenția cu care sint prelucrate datele furnizate de sateliți ori de centrele meteorologice din țară ne fac să ne interesăm mai îndeaproape de munca lor.

— Pentru emisfera nordică, ne spune Tamara Limbășanu, primim la institut date din șase în șase ore, după care se alcătuiesc patru hărți sinoptice pentru Europa de sud și două pentru emisfera nordică. Apoi de două ori în 24 de ore, hărți de altitudine. Pentru țară, hărțile cu observații vizuale se alcătuiesc din oră în oră.

— În timpul acelei „primăveri” în care oamenii sărbătoreau revelațiunile, știa cineva că zăpada și viscolul se vor instaura brusc, pe 2 ianuarie?

— Colegii noștri, ne răspunde Nicolae Bușlega, cei care au fost me-

eteorologi de serviciu în timpul revelațiunii — Ioan Stăncescu, Ion Bordei Ecaterina, Virginia Necula și E. Birjoveanu, venită de la Bacău să ne ajute — au prognosticat această evoluție a timpului, în așa fel încît de ieri seară au și fost avertizate cîteva instituții direct interesate.

Meteorologii Gheorghe Bănuț și Lidia Rahău ne amintesc că în primul buletin meteo al anului, la TV, s-a vorbit despre apariția ninsorilor viscolite, despre răciră apreciabilă a vremii, și aceasta pe cînd se înregistrau 17 grade la Calafat, temperatură foarte apropiată de maxima absolută, numai cu 4 zecimi sub cea mai mare valoare înregistrată în luna ianuarie, pe teritoriul țării în ultimii 80 de ani. Intensitatea deosebită a fenomenului se explică între altele prin diferența apreciabilă dintre temperatura primăvărată, înregistrată ieri în țară și cele de azi, datorate aflului de aer rece, polar. Menținerea temperaturilor ridicate, din sudul continentului, a se vedea zilele trecute, în ciuda maselor reci de aer care pătrunseseră în restul Europei, determinînd geruri puternice, se explică printr-un efect de blocaj exercitat de circulația foarte rapidă a aerului, de 100 km/h, la altitudini de 4-5 km. Prin perturbarea acestei circulații și apariția unor traiectorii nordice ale curenților arieni, timpul s-a răcit considerabil și în bazinul

mediteranean. Configurația sinoptică a căpătat astfel aspect de iarnă.

Întrebarea noastră firească și nerăbdătoare: Cum va fi vremea în luna ianuarie?

Drept răspuns ni s-a înmînat următorul buletin meteo, proaspăt ieșit de la xerox, din care transcriem:

CARACTERIZAREA GENERALĂ:

Din punct de vedere termic, luna ianuarie se va încadra în limite normale, iar în nordul țării va fi mai rece decît normal. Cantitățile lunare de precipitații ce se vor înregistra vor fi în jurul valorilor normale și peste normă, exceptînd sudul țării, unde, local, vor fi sub normă. Se așteaptă ca precipitațiile să cadă îndeosebi în prima și a treia decadă, fiind mai ales sub formă de ninsoare.

Și caracteristica vremii pe săptămîna în curs: 4-8 ianuarie. Vreme rece, cu nopți geroase, îndeosebi în regiunile din sudul și estul țării. Cerul va fi temporar noros. Ninsorile vor fi slabe și vor avea caracter local. Vîntul va sufla slab pînă la moderat, la început din sectorul nordic, apoi va predomina din vest. Temperatura se va menține coborîtă în primele zile, apoi va crește ușor: minimele vor fi cuprinse între -22° și -12°, izolat mai coborîte, iar maximele între -10° și 0°, mai ridicate în a doua parte a intervalului.

ADI CUSIN ■

În legătură cu faptele relatate de tovarăsa Rusu Viorica, din comuna Boișoara, județul Vilcea, privitoare la abaterile tovarășului Baciu Gheorghe, președintele C.A.P.-ului din aceeași comună, primim răspuns de la Comitetul județean de partid al P.C.R. cărui a s-a trimis spre cercetare scrisoarea. Din răspuns: „În ședința din 11 decembrie 1978 secretariatul comitetului județean de partid a hotărât ca, pentru abaterile săvârșite, Baciu Gheorghe să fie destituit din funcție iar tovarășul Antonie Gheorghe, secretarul Comitetului comunal de partid și primarul comunei, să fie sancționat cu vot de blam”.

De la Consiliul popular al sectorului 3 al Capitalei în legătură cu scrisoarea Marioarei Paulina: „În ședința sa din 6 decembrie 1978, Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 3, analizând cererea petiționară depusă la sectorul pentru reglementarea spațiului locativ, a rezolvat-o pozitiv, fiindu-i atribuită locuința sollicitată din Bulevardul Republicii nr. 86, ap. 21”.

Sintem sesizați de muncitorii navetiști din comuna Cervenia, Teleorman, că autobuzele care circulă pe ruta Pietroșani—Alexandria nu opresc deloc în localitate deși oamenii plătesc abonamente. „Numărul navetiștilor care pleacă din Cervenia este de 80—100 și ne permitem să propunem înființarea unei traseu Cervenia—Alexandria care să amelioreze soarta navetiștilor care vă scriu”. (Țișu Petre, Răducu Constantin și alții către I.T.A. Alexandria.)

Mă numesc Tiberiu Marinescu, locuiesc în Cluj-Napoca într-un nou cartier de blocuri denumit Plopii și doresc să vă sesizez două probleme care necăjesc viața locuitorilor din acest cartier: există, aici, un complex alimentar modern, există — mai bine-zis au existat spații verzi — există însă și un punct de colectare a sticlelor pe care ICVA, acum cîțiva ani, l-a transformat în subdepozit de colectare prin subachizitor. Urmasa a fost aceea că zona complexului alimentar a fost, și este, năpădită zilnic de căruțe ale negustorilor de sticle goale, care le descarcă în saci negri de murdărie; este blocată circulația oamenilor, murdăria — pentru care nu pot fi acuzate doar animalele — este de nesuportat, zonele verzi au dispărut aproape cu totul. Ne-am adresat în mai multe rânduri către ICVA, fără nici un rezultat. O a doua problemă este aceea a transformării fostei cofetării în bar — actuala cofetărie fiind înghesuită într-o încăpăre ce fusese magazin „Gospodina”. De dimineață și pînă tîrziu în noapte, actualul bar este inundat de indivizi dubioși, străini de cartierul nostru, de fum de țigară, de răcnete, injurături și cuvinte obscene, și de tristul și penibilul spectacol al bețivilor care ies în stradă pentru a-și face necesitățile în spatele căruțelor trase „la scară”. Pe scurt, datorită acestor două transformări, cartierul nostru a căpătat aspect de maidan.

Precum alți cititori care se adresează redacției, și Nicolae Băltoiu din Roșiori de Vede, Teleorman, se plînge de faptul că televizorul „LUX-S”, în valoare de 4.000 lei, pe care și l-a cumpărat, l-a devenit de la un timp o simplă mobilă din cauza lipsei de pe piață a lămpii de ecran P.L. 500 l

Mă numesc Mihai N. Gheorghe, domiciliu în Tirgoviște, strada Armoniei nr. 8, bloc 10, etaj IV, apartament 79. În trimestrele III, IV/1977 și trimestrul I/1978 ne-a fost oprită apa caldă și rece, ultima curgînd numai după miezul nopții. Abia în trimestrul II/1978 am început să avem apă rece, și imediat apoi s-au înființat casieri ai IGCL Tirgoviște, cerînd plata și pe trimestrele pomenite, în care, repet, nu am avut apă deloc. În plus, acum, apa caldă — pe care cei de la etajul IV nu o au aproape deloc — urmează a fi plătită, la jumătate, cu cei de la etajele inferioare, din care fac parte majoritatea membrilor conducerii asociației de locatari. Eu înțeleg să plătesc, dar să am pentru ce plăti. Asociația se pare că nu poate înțelege acest lucru.

Nicolae Gavrilăscu, precum și un grup de 14 locatari ai blocului din strada Crizantemelor nr. 4, București, sectorul 6, sesizează că de circa patru ani, în timpul iernii, au de suferit din cauza permanentelor defecțiuni de la centrala termică.

În Craiova, prețul laptei bătut a fost ridicat de la 230, la 4 lei! Se știe precis că ICIL folosește pentru laptele bătut, laptele rămas nevinovat prin prăvălii sau laboratoare; normal ar fi ca prețul acestuia să fie sub cel al laptei normale. Motivul care ni s-a spus a fost cel de a se fi ridicat procentajul de grăsime (!?) Dar cine i-a rugat să facă asta? Laptele bătut este consumat mai ales de pensionari și oameni grași, pentru slăbire, cine are nevoie de astfel de măsuri? (Gr. Mălăescu, Craiovița Nouă, blocul C.)

Pe data de 7.XI.1978 am comandat o pereche de cizme la Centrul nr. 34 „Arta încălțămîntului” din strada Alecu Constantinescu, cu comanda nr. 1611. După nenumărate amînări, tovarășul Paul — nu-l cunosc numele complet, nu poartă euson — a refuzat să-mi mai dea cizmele, pentru simplul fapt că notasem în convida de sugestii și reclamații faptul cu întîrzierile. Mi-a aruncat chitanța și banii înapoi, proferînd și cuvinte injurioase la adresa mea, afirmînd în cele din urmă că eu nu am comandat nimic la acest centru, mi-a smuls chitanța și a rupt-o, a vrut să-mi smulgă și geanta din mînă și m-a izbit. Culmea e că eu am lucrat într-o fabrică de încălțăminte, știu exact cit ar fi durat ultima modificare pe care i-o cerusem acestui tovarăș, a cărui purtare o socotesc revoltătoare. (Constantin Cumpănașu, strada Doamna Ghica 6, bloc 3, ap. 63, sector 2, București.)

În numele locuitorilor din Posada, Podu lui Neag, Podu Virtos — cartiere ce aparțin de orașul Comarnic, Prahova — vă aduc la cunoștință: în cartierul Posada a funcționat de peste 65 de ani o stație C.F.R., care a fost desființată în februarie 1978, rămînînd un simplu punct de oprire a trenurilor pentru navetiști. Odată cu stația a fost însă desființată și casa de bilete, restul populației, dacă vrea să călătorească, nemaîavînd de unde procura biletul respectiv. Socotim necesară reînființarea acestei case, situația fiind grea chiar pentru navetiști — mulți elevi! — în cazul în care expiră abonamentul, nemaîavînd cîteva zile posibilități de deplasare. (Alexe Vișan, Comarnic.)

Din partea Oficiului farmaceutic — Pitești:
În legătură cu scrisoarea tov. prof. Gheorghe Ungureanu din comuna Cicănești, Argeș, și a medicului Vasile Raicu de la Circumscripția sanitară Cicănești, publicate în FLACĂRA nr. 41 și 50/1978: „deoarece cele semnalate sînt juste, s-a luat măsura cu avizul Direcției sanitare a județului Argeș, ca începînd cu data de 1 ianuarie 1979, Circumscripția sanitară Cicănești să fie aprovizionată de către farmacia nr. 90 Curtea de Argeș”.

În ziua de 27 mai 1978 am ridicat de la IDMS Timișoara autoturismul Dacia 1300 cu factura nr. 63 688, unitate condusă de tov. Valeriu Oros, avînd bon de ordine și livrare nr. 6 din 27 mai 1978. Cu această ocazie, la verificarea inventarului nu mi s-a predat roata de rezervă a mașinii, pe motiv că ar fi fost furată din tren. S-a încheiat proces verbal, urmînd să intru cit mai curînd în posesia ei. De atunci am făcut 3 drumuri la Timișoara, de fiecare dată fiind anunțat că încă nu are roata de rezervă. Aș mai face și al patrulea drum, mi-a explodat însă un cauciuc și începe să-mi fie jenă să mai apelez pe la diverse cunoștințe să-mi împrumute o roată. (Radu Gheorghe, Aleea Topitorului nr. 5, ap. 6, Hunedoara.)

Din partea Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, Mehedinți:
La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Cornelia Roșca din comuna Vinători, vă comunicăm: „Cele sesizate sînt juste și în conformitate cu prevederile Legii pensiilor nr. 4/1977, numitului i s-a acordat pentru cei 9 copii, sub vîrstă de 16 ani, pensie de urmaș în

quantum de 120 lei lunar pentru fiecare — respectiv suma de 1.080 lei lunar, începînd cu 29 septembrie, pe care îi va primi pînă la sfîrșitul lunii decembrie 1978”.

Din partea Consiliului popular al județului Hunedoara:
„Cu privire la scrisorile adresate revistei FLACĂRA de către Gh. Kos și Pfeifer Irina din Deva: sesizarea este întemeiată, la blocul în cauză au apărut după darea în folosință mai multe deficiențe. Pentru înlăturarea acestora s-au inventariat problemele existente la toate apartamentele, iar Trustul de construcții a organizat o formație de muncitori care în baza unui grafic a trecut la executarea lucrărilor de înlăturare a condensului, reparării hidroizolațiilor, remedierii timpliciilor de lemn, refacerii faianței etc. Instalațiile de încălzire au fost revizuite, ele funcționînd acum corespunzător”.

Cred că organele în drept ar trebui să reinvie o veche și frumoasă tradiție, astăzi uitată: aceea de a fi plasate, pe marile edificii arhitecturale, plăci cu numele arhitectului sau arhitecților proiectanți. Această nu din dorința de autopopularizare, ci din alăturarea acestui aspect la uzanța privind menționarea, fără excepție, a realizatorilor din toate celelalte domenii de activitate creatoare, așa cum, de pildă, o fotografie publicată în presă — înfățișînd chiar astfel de clădiri! — este însoțită de numele autorului fotografiei, sau, la televiziune, imaginea fiind întotdeauna însoțită de numele operatorului de imagine. (Dr. arh. Mihai Enescu, București.)

Din partea Comitetului județean Timiș al P.C.R.:
„Referitor la scrisoarea adresată redacției de patru muncitori de la Grupul de șantier 2 Construcții Lugoj, relatînd unele deficiențe în activitatea directorului, ing. VERDEȘ SERGHEI: sesizarea se confirmă. Biroul Comitetului municipal de partid Lugoj a hotărît: sancționarea tovarășului Verdeș Serghei cu vot de blam și a propus Trustului de construcții-montaj Timișoara eliberarea acestuia din funcția de director”.

Din partea Direcției de telecomunicații a municipiului București:
„Urmare sesizării adresate redacției FLACĂRA de către Paul Dragulescu Cojocaru din Șoseaua Pantelimon 354, blocul 2, ap. 110, cu privire la instalarea unui post telefonic la domiciliu, vă anunțăm că s-a rezolvat favorabil cererea acestuia, urmînd a primi scrisoarea pentru achitarea taxelor de instalare”.

În data de 22 august 1978 am dus la reparat un aparat de fotografiat „ZENIT-80”, în valoare de 10.000 lei, la unitatea nr. 52 din strada D.I. Mendeleev nr. 20 București, unitate ce aparține Co-operativei „Metalocasnica” din București, strada Episcopiei nr. 7. În ziua de 30 august, cînd trebuia să ridic aparatul, tovarășul Ștefan David, care l-a luat în primire, a plecat pur și simplu în concediu lăsînd aparatul desfăcut. Abia în octombrie, un coleg aflat în trecere, a reușit să-mi aducă aparatul: nu numai că nu fusese reparat, dar nu mai funcționa deloc! În 9 noiembrie am fost nevoit să fac un drum la București, pentru a duce aparatul înapoi. Iată, astăzi se împlinesc patru luni de cînd aparatul zace la această unitate, cu toate sesizările telefonice sau scrise pe care le-am făcut. (Mircea Agakian, strada Hipodrom I, blocul P.3, ap. 18 — Sibiu.)

Din partea Centralei construcții-montaj, București:
„Urmare sesizării locatarilor din blocul 11, strada Tuzla nr. 3, sectorul 2, vă facem cunoscut: lucrările de remedieri la spălătorii, timpliciile mecanică și consolidările la acest bloc se vor executa pînă la sfîrșitul anului 1978. Completările de sape și mozaic la balcoane vor fi executate în cursul anului 1979, în vederea recepției preliminare a blocului”.

Din partea Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini:
„Urmare articolului „Al carte numai dacă ai parte”, apar în revista FLACĂRA din 7 decem-

brie 1978, vă facem cunoscut că cele prezentate cu privire la Grupul școlar de lingă întreprinderea de dispozitive, ștanțe, matrițe și scule Focșani s-au confirmat și s-au luat măsuri de intrare imediată în legalitate, astfel: înscrierea la școala de mașini a candidatului Goga Gh. Brumă și sprijinirea acestuia de către cadrele didactice pentru recuperarea materiei din trimestrul I școlar în perioada imediat următoare din anul în curs; au fost exmatriculați din școala elevii care au fost înscriși ilegal (cei citați în articol); directorul școlii a fost sancționat cu „avertisment” pentru organizarea defectuoasă a înscrierii candidaților”.

Din partea C.P.M.B. — D.G.D.A.L.:
„În legătură cu scrisoarea trimisă redacției de către Gheorghe Pachef privind blocul B.2 Pantelimon, vă facem cunoscut: datorită greutăților întîmpinate de constructori în ultimii ani, lucrările nu au putut fi realizate în termenul contractual. Blocul urmează a fi dat în folosință în trimestrul I al anului 1979”. (N.R. Publicăm răspunsul dar remarcăm și noi că el nu ajută cu nimic situația solicitantului.)

Mă numesc Nicolae Georgescu, locuiesc în Timișoara. În urmă cu doi ani v-am mai scris în legătură cu înființarea unor magazine specializate cu confecții — lenjerie-costume etc. — atît pentru femei cit și pentru bărbați ce poartă numere mari, suprațalie. Întrucît am avut o discuție în acest sens cu cineva din conducerea Ministerului Industriei Ușoare, la Expoziția națională a economiei, cărui propunerea mea i s-a părut interesantă, revin pe această cale, sperînd că cei în drept vor reține ideea înființării de astfel de magazine, măcar în marile orașe ale țării.

Intrucît foarte mulți cititori ne solicită adresele la care pot fi găsiți spre consulare dr. MIHAI THEODORU ZAVERGIU, medicul specialist CONSTANTIN TUCULESCU și cercetătorul dermatolog PAVEL KOZAK, le inserăm mai jos:
Mihai Theodoru Zavergiu: strada Caragea Vodă 21, telefon 51 85 40, București.
Constantin Tuculescu: Spitalul de urgență București, telefon 79 64 40 (interior 154).
Pavel Kozak: Spitalul Fundeni, Clinica de dermatologie, București, Șoseaua Fundeni, nr. 258, telefon 87 40 70.

La numeroasele scrisori ale cititorilor prin care ne solicită obținerea abonamentelor la revista noastră PRECIZĂM că: aceeași nu o facilitează redacția. Informațiile pe care le obținem la oficiile poștale sînt corecte.

Vă scriu în numele locatarilor blocurilor U 37, U 38 și U 39 din Șlobozia. Constructorul a executat defectuos instalațiile sanitare. Am reclamat, s-a scos de citeva ori apa din subsol dar a crescut iar nivelul apei „laz” care ne provoacă multe necazuri. Asta pentru că defecțiunile propriu-zise n-au fost de fapt remediate. (Adriana Pailier.)

Din partea Comitetului județean Brașov al P.C.R.: În legătură cu sesizările cuprinse în scrisoarea adresată revistei „Flacăra” de către prof. Konnerth Ioan de la Școala generală Prejmer, Comitetul județean Brașov al P.C.R. a hotărît următoarele măsuri, față de rezultatele cercetării:
A. Destituirea din funcția de director a prof. Nedelea Alexandru.

B. Atenționarea conducerii Inspectoratului școlar județean pentru modul necorespunzător în care a verificat unele din sesizările primite de la prof. Konnerth Ioan.

C. Reducerea calificativului acordat acestuia de colectivul de conducere al școlii și biroul organizației de bază.

E. Prezentarea concluziilor rezultate în urma controlului efectuat și dezbateră lor în adunarea de partid deschisă.

În numele muncitorilor din Putna care lucrează la U.F.E.T. Rădăuți vă rugăm să ne ajutați

să convingem pe primarul comunei Vicovu de Sus să repare puntea care trece peste riul Suceava dinspre Vicovu de Sus-Laura spre gara C.F.R. Gura Putnei. Lemnul a putrezit, au fost deja mai multe accidente, unele chiar mortale. (Traian Hrincescu, Petru Muntianu, Dumitru Poleucă, Constantin Chiș, Ștefan Ilaș, Gheorghe Bilbou.)

Mă numesc Iulian Florea și sint agent fiscal în comuna Unirea, Ialomița. Primarul nostru, Ică Adamescu, în loc să se ocupe de multe lucruri necesare în comună, de pildă brutărie, sau să pună la punct serviciile și aprovizionarea, se zbate mai ales să-și favorizeze rudele și prietenii. Am sesizat și la județ asemenea lucruri, a venit cineva să cerceteze, mi-a spus că am dreptate, dar la conducerea județului se vede că a raportat altceva, pentru că în comună nu s-a îndreptat nimic. Ba mai mult, primarul nu are ochi să mă vadă, a venit într-o noapte beat și mi-a smuls florile și arbuștii din fața casei.

Poșta redacției

Margareta Roșu — București Este prevăzută în planul de investiții al Inspectoratului școlar municipal construirea unei grădinițe speciale ce va fi dată în folosință în cursul anului 1979.

Traian Neagu — Cîmpeni, Alba. Sinteți trecut pe lista de priorități pentru apartament la blocurile ce se vor da în folosință în acest an.

Gheorghe Drăgan — București. În cadrul CNST s-a constituit o comisie pentru analiza comparativă a conținutului documentațiilor tehnice de brevetare din dosarele OSIM la care vă referiți.

Dumitru Gardin — Constanta. În urma analizei situației locative a dumneavoastră, Consiliul popular municipal v-a reținut cererea, urmînd să primiți un spațiu corespunzător prin întreprinderea la care lucrați.

Adrian Staicu — București. Conducerea ITB a aprobat reîncazarea dumneavoastră în funcția de conducător auto la Exploatarea transport taximetre.

Silvia Cucuțeanu — comuna Movileni, Iași. Am fost informați că urmează să vă perfecțiați actele în vederea mutației definitive în municipiul Iași.

Ion Negrea — Craiova. Reveniți cu o scrisoare care să poată fi măcar citită.

Adolf Simion — Arad. Atît dumneavoastră cit și altor cititori vă propunem ca — fiind în interesul dumneavoastră — să nu mai ne trimiteți copia a 5-a sau a 7-a după același memoriu adresat mai multor instituții, ci să scrieți direct și personal revistei FLACĂRA.

MARGA NEDELEA ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o oot face în fiecare zi între orele 10-13.

● FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime și nu arimește acte criminale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă încălțiți

Intrebare după un deceniu

Nu sint nostalgic dar nici nu sint blazat. Nu sint defetist dar am memorie. Nu sint îngîmfat dar iubesc oamenii, animalele și basmele lor. Se implinesc deci, in ianuarie 1979, zece ani de cind a avut loc experienta Boucabloc și constat că nici ea și cu atit mai puțin avertismentul serios, primul, pe care mi-am îngăduit să-l extrag din ea, nu au avut vreun efect. Nu sint vanitos, nu mă conduc deloc iluzia ca tot ceea ce scriu să rămînă, să lase urmă în conștiința omenirii. Sint mai degrabă mulțumit că pot, in fiecare dimineață, printr-o sănătate care-mi asigură luciditatea, să constat cite urme nu las in conștiința omenirii și cite urme lasă ea in conștiința mea. E mai profitabil. Cită exagerare — atita dramă. Cită luciditate — atita comedie. E mai bine. Dar experienta Boucabloc nu e nici preferabil, nici bine să moară, fără consecințe, in adinc de ocean.

Această experientă a avut loc — pentru a o plasa in epocă — odată cu evenimentele ca apariția îmbrăcămintei fosforescente, esca-ladarea muntelui Kilimandjaro de ascensionisti orbi, moartea prin harakiri a unui paznic japonez in urma dispariției din muzeul său a unui Toulouse-Lautrec, declarația lui Christian Barnard: „o greșă de inimă costă mai puțin decit un bombardier“, intilnirea la Londra a principalilor reviste umor ale lumii, de la „Crocodilul“ moscovit pînă la „Le canard enchainé“. Toate aceste evenimente — dacă ginditi dialectic, chiar și ultimul — au insemnat cumva, ceva, și nu au fost bătute zadarnic pe telexurile lumii. Experienta Boucabloc, însă — oricit m-aș mingia cu ideea filantropică după care nimic nu se pierde, totul se îngălbenește — nu a adus nimic și mai ales nu a adus ceea ce trebuia să aducă. Ea a constat din introducerea — de către celebrul comandant Cousteau — a trei țapi in baloane speciale cufundate la adincimi acvatice cit mai mari, pentru a se calcula limitele biologice ale respirației intr-un amestec de oxigen și heliu ce urma să fie inhalat și de scafandri umani. Odată ajunsi in pragul unor „tulburări ireversibile“, țapii-cobai urmau să fie trasi la suprafată. „dezumflați“ și studiați psihic și chimic. Neînțelegînd ireversibilul, cei trei țapi au crăpat înaintea controlului. Nu voi ascunde că am extras din această experientă o morală — căci nu mă tem de morală, cum nu mă tem de intreruperi — care mi se părea serioasă, ba chiar tragică. Așa și scriam, nenorocitul de mine: „Moartea țapilor — departe de caprele care le-au iubit, de lume și soare, in adincul adincurilor, fără să poată emite vreun protest — e prea tragică pentru a nu-i înțelege semnificația. Aceasta este: să se termine o dată cu țapii ispășitori. Dacă fără ispășire, simboluri și experiente unice nu se poate trăi, atunci să mai treacă și alte animale de serviciu la simbol!“

Zece ani de zile au dat — și nu numai ei — tragediei Boucabloc precum și chemării mele patetice, un grad înalt de ridicol. E parcă soarta ireversibilă a tot ce-i tragic și patetic — să devină, intr-un timp istoricește scurt, ridicol și derizoriu. Niciodată n-am auzit ca ridicolul să devină, la rindul lui, patetic. Pasul acela de care se tot vorbește că l-ar despărți de sublim, ridicolul nu s-a învrednicit, de cind mă știu, să-l înfăptuiască. Cind nu stă ca vițelul la poarta nouă a sublimului, ridicolul se multumește să fie „cremenal“, adică să ucidă. Dar eu nu mă tem de ridicol și transcriu din nău întrebarea din urmă cu zece ani: „...Ce-ar fi dacă am recruta ispășitori și din marile mărimi ale junglei, dintre cei învățați doar să pună laba și să sfîșie, lăsînd pe umerii celor fără apărare toate vinile, toate păcatele, toate experientele unice, toate semnificațiile?“ Fără blazare, fără defetism, fără îngîmfare, cu o răbdare de capră in alăptat, eu o continuu să cred — privind viața țapilor-ispășitori și ne, pe glob — că această întrebare merită a fi pusă dacă nu an de an, dar din deceniu in deceniu, spațiu de timp suficient pentru a-i da acea dimensiune eternă la care tot scriitorul se amăgește să parvină, între oxigenul și heliul său cotidian.

RADU COSAȘU ■

1979 LA O.N.U.: Prima urgență: copiii

Un strigăt de alarmă, o chemare la fapte îndreptate spre ocrotirea copiilor lumii, lată ce își propune a fi Anul internațional al copilului, 1979.

Publicațiile Organizației Națiunilor Unite, sub egida căreia se va desfășura acest eveniment, pledează, cu argumentele-cheie care îi stau la îndemînă, pentru acest adevăr incontestabil: „calitatea lumii de miine — poate chiar supraviețuirea ei — sint determinate de bunăstarea copiilor de astăzi“.

Urgența acestui astăzi este clamată de statisticile ce conțin date infricoșătoare despre copiii din țările in curs de dezvoltare, date difuzate in toată lumea, ca un semnal de alarmă in tirajele uriașe ale publicațiilor O.N.U.

Una dintre acestea, dedicată copiilor și intitulată semnificativ „Miine este prea tirziu“, ne aduce la cunoștință citeva fapte care pot bicui nepăsarea celor mai indiferenți dintre semenii noștri. Iată-le: Din 12 copii născuți intr-un interval de șase secunde in țările in curs de dezvoltare, doi mor in primii ani de viață, opt rămîn analfabeți sau capătă o învățură rudimentară și absolut toți cunosc îndeaproape foamea. Inre acești 12 copii, veniți pe lume intr-un interval de numai șase secunde, numai doi vor izbucni să învețe și să-și croiască un destin care să-i îndepăr-

teze de munca manuală necalificată. Doi din doișprezece! Un procent alarmant care este de natură să te facă a înțelege de ce in proiectele O.N.U. „capitolul copii“ a căpătat un loc prioritar.

Dacă la aceste date adăugăm o recentă statistică publicată de Atlasul Băncii Mondiale care scrie negru pe alb că mortalitatea infantilă in Suedia este de 8,3 la mie, iar in Gabon de 229 la mie, înțelegem pentru ce prioritatea acordată problemelor copiilor se inscrie intr-o mai vastă campanie consacrată instaurării unei noi ordini economice internaționale menită a reduce aceste inadmisibile decalaje.

O dovadă evidentă că Organizația Națiunilor Unite a înțeles acest imperativ al epocii noastre este faptul că a imprimat o maximă urgență tuturor pregătirilor ce se fac pentru anul consacrat problemelor copiilor defavorizați. Pregătiri au început de fapt in luna ianuarie a anului 1977 cind a luat ființă un secretariat consacrat exclusiv acestui eveniment. De atunci, s-au întreprins nenumărate anchete, au fost culese nenumărate date. Estefania Aldabalam, reprezentanta specială a Anului internațional al copilului, a vizitat pînă acum, nici mai mult, nici mai puțin de 35 de țări, izbutind să stabilească astfel un contact direct, concret, imediat cu cele mai acute probleme pe care le pune ocrotirea

copiilor, cu deosebire in țările in curs de dezvoltare.

Idel, sugestii, propuneri, contribuții voluntare sint numai citeva dintre rezultatele primelor investigații. Ele au condus la concluzia că nu mai avem timp să primim copilul ca pe o temă de dezbateri, ci ca pe un obiectiv de acțiune, de acțiune imediată.

Proiectele ce se anunță, planurile de acțiune ale F.A.O., U.N.E.S.C.O., O.I.T. par să fi înțeles că va trebui rezolvată de urgență prioritatea foamei, prioritatea boală, prioritatea analfabetism.

Realitățile copiilor din țările defavorizate lansează un SOS alarmant. Ele trebuie să fie combătute urgent, eficace. Deci nu conferințe, ci hrană, nu statistici, ci medici, nu declarații și planuri de acțiune, ci școli, profesori, cărți.

Anul internațional al copilului poartă drept moto frumoasele ginduri pe care i le adresează poeta chiliană Gabriela Mistral:

„Multe dintre lucrurile de care avem nevoie pot aștepta. Copilul nu poate să aștepte. Lui nu-i putem răspunde „Miine“. Numele său este „Astăzi“.

MARIANA CEAUȘU ■

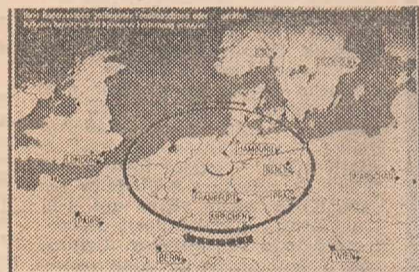
STOP, CURSEI ÎNARMĂRILOR!

CHELTUIELI DE MILIARDE PENTRU CITEVA MINUTE ÎN PLUS

Avioane de alarmă rapidă de tip Boeing E-3 A (cu numele de cod militar „Sentry“ — înainte AWACS), ce umează să patrulaze in apropierea frontierei R.D.G., pot detecta, cu ajutorul sistemelor de radar de la bordul lor, avioanele sau rachetele lansate de partea adversă pînă la o distanță de 500 km. Prin aceasta, un eventual atac prin surprindere poate fi descoperit cu 6-10 minute mai devreme decit cu instrumentele radar tradiționale, amplasate la sol

Satelii-spioni de tip „Big Bird“. Aceștia inconjoară Pămîntul pe orbite inre 160 și 300 km. Roboții-spion de 15 tone sint dotați cu camere de luat vederi — atit electronice, cit și optice. Orbita pe care evoluează îi aduce de două ori pe zi deasupra fiecărui punct de pe glob. Imaginile electronice sint preluate de stațiile terestre, filmele sint lansate in capsule deasupra Pacificului, de unde sint recuperate de echipe speciale. „Spionii“ de pe cer au sarcina de a descoperi in mod operativ măsurile de tancuri, noile silozuri de rachete sau deplasarea unităților de aviație

Satelii de alarmă rapidă plasați pe orbite geostationare. Perioada de rotație a acestor sateliti, plasați pe o orbită aflată la 36 000 km înălțime, este de 24 de ore, corespunzînd exact unei rotații a Pămîntului. Ei sint deci „agățați“ oarecum deasupra unui punct fix de pe Pămînt. Trei asemenea sateliti sint suficienți pentru a depista, pe baza radiatiilor infraroșii, lansarea de rachete pe suprafata Terrei. Alte aparate de detectie aflate la bordul lor pot inregistra orice explozie nucleară efectuată pe glob

Reportaj de pe planeta maimuțelor

Cind se vorbește despre înarmări ca despre o uriașă sabie a lui Damocles care atîrnă deasupra cetățenilor planetei noastre, fără excepție, nu se exagerează cu nimic. Fiecărui bărbat, femeie sau copil — o spun calculele aritmetice simple — îi revin, in virtutea unei împărțiri de-a dreptul nebunești, peste 15 tone de trinitrotoluen. Altfel spus, puterea armelor existente azi, in special a celor nucleare, este atit de mare încît numai cu o parte dintre acestea, întreaga planetă poate fi distrusă de mai multe ori. O singură salvă trasă de pe submarinele atomice staționate in perimetrul bătrînului nostru continent — spun specialistii — ar fi capabilă să treacă in neant 52 640 de localități. In ceea ce privește consecințele de durată asupra mediului ambiant, acestea sint aproape imposibil de calculat. Se știe totuși că un război purtat cu mijloacele ce se află in arsenalele actuale ale lumii, pe lingă ravagiile provocate de unda de șoc, de radiația radioactivă, de emanația de căldură și lumină, ar putea face de nelocuit planeta pentru mii și mii de ani. Pe Pămînt s-ar produce o scădere globală a temperaturii, o reducere cu 30-70 la sută a rezervelor de ozon și o creștere a concentrației de oxid de azot. Lipsa ozonului ar determina creșterea radiației ultraviolete de 10 ori, ceea ce ar provoca arsuri cancerozene eventualelor supraviețuitori...

Cursa înarmărilor, acumularea a noi și noi stocuri de arme tot mai puternice, mai distrugătoare, transformarea Terrei intr-un imens arsenal nu constituie însă numai o amenințare gravă pentru viitor. Cursa înarmărilor amenință și din trecut. In diferite regiuni ale globului, „zorii“ erei atomice fac și astăzi victime. Hiroshima și Nagasaki sint in acest sens exemplele cele mai tragice și cele mai notorii. Dar in lume există și alte regiuni

unde explozii nucleare experimentale de acum două sau trei decenii constituie și in prezent, in ciuda unor măsuri de „ștergere a urmelor“, un pericol mortal, perfid pentru oamenii care au avut neșansa să se nască pe aceste meleaguri.

Nu demult, autoritățile americane își anunțau intenția de a renunța, cel puțin in viitorul apropiat, la încercările de repopulare a atolului Bikini. După cum se știe, acest colt din „paradisul Pacificului“ fusese ales, in perioada 1948-1958, drept poligon de încercări nucleare. La acea vreme, populația a fost mutată pe insula Kili. De la ultimele explozii au trecut 20 de ani, timp in care, dezrădăcinații din Bikini au cerut de mai multe ori să fie readuși pe pămîntul natal. Pentru a face din nou locuibil micul petec insorit, S.U.A. au investit citeva milioane de dolari, au fost plantați 50 000 de cocotieri. Dar contoarele Gaiger s-au încăpăinat să indice pînă azi un înalt grad de infectare radioactivă. Elocventă in acest sens e aprecierea subsecretarului de stat la Departamentul internelor al S.U.A., James Joseph, care, intr-o scrisoare adresată vicepreședintelui Walter Mondale, arăta că „Bikini nu poate fi precupănat la ora actuală ca un loc pentru instalare permanentă, deoarece radiațiile la care a fost supusă insula in urma experientelor nucleare nu permit, in continuare, omului să consume apa din puțuri și nici nucile de cocos“. Pămîntul, apa continuă să rămînă otrăvite, nu se știe pentru cită vreme, poate pentru decenii, secole sau chiar milenii.

Un alt caz cu implicații deosebit de grave face obiectul unui recent articol din ziarul „Desert News“ din Salt Lake City. După cum scrie ziarul, urmăritele experiențelor nucleare asupra locuitorilor din statul Nevada și din zonele învecinate nu au fost studiate in mod serios de gu-

vernul fostului președinte Truman, atunci cind această regiune a fost aleasă ca centru al „tirului atomic“ in S.U.A., in decembrie 1950. O comisie care s-a ocupat la vremea respectivă de implicațiile contaminării radioactive aprecia încă de atunci că nu au fost găsite răspunsuri satisfăcătoare la această problemă. Situația respectivă este pusă, de publicatia citată, in legătură directă cu îngrijorarea crescîndă a locuitorilor din Utah și Arizona față de proliferarea anormală a cazurilor de cancer in apropierea poligonului nuclear.

In Tahiti, scria la rindul ei, cu puțin timp in urmă, revista pariziană „Jeune Afrique“, 15 localnici sint îngrijiiți in „secret“, intr-un spital din Mouroua (Polinezia franceză), ca urmare a radiațiilor provocate de experientele nucleare.

Exemplele acestea, la care s-ar putea adăuga atitea altele, argumentează, cu întreaga forță a tragismului, caracterul nociv, extrem de periculos al cursei înarmărilor. Victimelor deja cunoscute ale aberantei competiții militare — milioane și milioane de subnutriți, analfabeți, șomeri — li se adaugă zi de zi cei care mor neștiuți, undeva, intr-un „paradis al Pacificului“, fiindcă au avut „neșansa“ să se nască acolo unde se testează bombele atomice. Și in plus, scutindu-ne de efortul de imaginație, cazurile de mai sus ne pot oferi imaginea la scară redusă a întregii planete, după... Iar înainte de toate, sint exemple semnificative care pledează pentru luciditate și rațiune, care îndeamnă la acțiune fermă, pentru încetarea aberantei competiții militare și trecerea la măsuri concrete de dezarmare, in primul rînd de dezarmare nucleară.

AUREL PERVA ■

Revelion pe telex

1979 și-a făcut apariția într-o atmosferă hibernală mult peste nota obișnuită, fapt subliniat prin zeci de amănunte de agențiile de presă în primele lor transmisii din acest an. „Un frig glacial de la Moscova la Chicago”, notează France Presse. Toată Europa de nord a celebrat, într-adevăr, noul an prin recorduri de frig adesea fără precedent: sub minus 45 de grade Celsius în regiunea Moscovei, minus 35 de grade în nordul Poloniei, minus 20 de grade la Stockholm și ...numai minus 39 de grade în Laponia. Prin compensație, Europa de sud a pășit în anul cel nou sub un cer de primăvară. La Atena, de exemplu, soarele a strălucit cu putere pe un cer limpede, fără nori, făcând să se ridice mercurul termometrelor la plus 20 de grade (la umbră!), pe străzile capitalei Greciei putând fi văzute persoane doar în cămașă, ca într-un veritabil sezon estival.

● Dacă în Franța revelionul a atras în marile restaurante mai puține persoane decât de obicei, aceasta s-a întâmplat nu numai din prudență — teama de înghețat brusc fiind un motiv nu tocmai de ignorat, mai ales pentru cei aflați la chereumul automobilului — ci și din economie. Într-adevăr, semnaleză aceași agenție, încheierea lui 1978 a coincis cu numeroase concedieri și puțini francezi și-au „permis”, așa cum au făcut de pildă alsacienii, să „risipească” 50 000 de franci pe pe-tarde. În Lorena, 60 de muncitori au lansat un patetic „S.O.S.”, chiar dacă în zahăr ars, pe un produs de patiserie, pre-gătit gratuit de un brutar din Herserange.

● Regiunea Perpignan a fost teatrul primului hold-up al anului: patru persoane, purtând măști de carnaval, au luat, pe la patru dimineața, de la cazinoul din Boulou, suma de 459 000 de franci, cu toată prezența a 120 de jucători, „aburii” de efectele nopții.

● În Italia, cu ocazia festivităților tradiționale în noaptea de Anul nou, la Napoli improvizarea unor jocuri de artificii a provocat arsuri și mutilări unui număr de 151 de persoane. Iar englezii, cu calmul lor proverbial, în pofida gerului cumplit, au văzut cum „ultimul O.Z.N. al anului” — nu întâmplător venit dinspre Scoția — s-a dezintegrat, la înălțime, deasupra Londrei. Se pare că nici reprezentativul unor britanici nu se dezmințe.

● Spania, amenințată de o enormă maree neagră în urma accidentului petrolierului „Andros Patria” a trăit o noapte de angoasă. Cu un ritm de aproximativ 1 000 de tone pe oră, petrolul conținut de nava grecească, luni seara, continua să se deverse în Oceanul Atlantic, la aproximativ 40 de kilometri de coasta Spaniei, în nord-vestul Peninsulei Iberice.

● Un adevărat record al frigului a fost înregistrat la Moscova, unde a fost consemnat cel mai rece 1 ianuarie din ultimii 100 de ani, minus 45 de grade Celsius. Mercurul a înghețat în termometre, făcându-le astfel inutilizabile, dar optimiștii spun că situații similare au loc numai la intervalul de 30 de ani și că de la data la care a înghețat ultima oară Marea Neagră nu a trecut încă atîta vreme. Față de obișnuitele recomandări de sezon, de semnalat că în aceste zile de frig excepțional, radioul a difuzat din oră în oră emisiuni speciale, adecvate situației, sfătuindu-i pe moscoviți să nu consume alcool, să se ferească de a ieși afară cu copiii, să-și ungă fața cu cremă, femeile fiind în acest sens povățuite să se macheze mai mult decât o fac de obicei.

● Peste Ocean, în Statele Unite, arbori uriași au fost practic uciși de ger în Texas. Căzînd peste liniile de înaltă tensiune, au lipsit de electricitate 75 de mii de persoane. Dealtfel și la Washington frigul neobișnuit chiar și pentru această lună a anului a perturbat distribuția optimă a energiei electrice. În centrul S.U.A. circulația rutieră și aeriană a fost practic paralizată din cauza temperaturilor extrem de scăzute, „siberiene”, după cum le caracterizează France Presse. Termometrul a coborît sub minus 30 de grade la Dakota de Nord, în Nebraska, iar la Chicago, unde numai duminică seara a căzut un strat de zăpadă de 25 de centimetri, mii de călători au „celebrat” Anul nou în sălile de așteptare ale aeroportului internațional O'Hara.

● Revelioane mai puțin obișnuite au petrecut dealtfel și călătorii din trenul Paris-Bruxelles, din cauza unei erori de... locomotivă. Feroviarilor parizieni au instalat, într-adevăr, o locomotivă electrică „monocurent”, în locul unei locomotive așa-numite „tricurent”. Tensiunea rețelelor electrice ale căilor ferate belgiene și franceze fiind diferită, trenul a rămas imobilizat mai mult de zece ore la frontiera belgiană, exact cînd se trecea de la 31 decembrie 1978 la 1 ianuarie 1979. Numai după miezul nopții, o locomotivă venită în ajutor a putut să tracteze trenul ghi-nionist pînă la Bruxelles.

● Înghețurile și zăpada care și-au făcut apariția spre sfîrșitul după-amiezei de duminică, 31 decembrie, la Paris și în regiunea pariziană au provocat anularea revelionului ce urma să se desfășoare în restaurantul din Turnul Eiffel. Cablurile ascensoarelor înghețînd, acestea nu au mai putut să funcționeze, iar platforma de la primul etaj a fost transformată într-un veritabil patinoar.

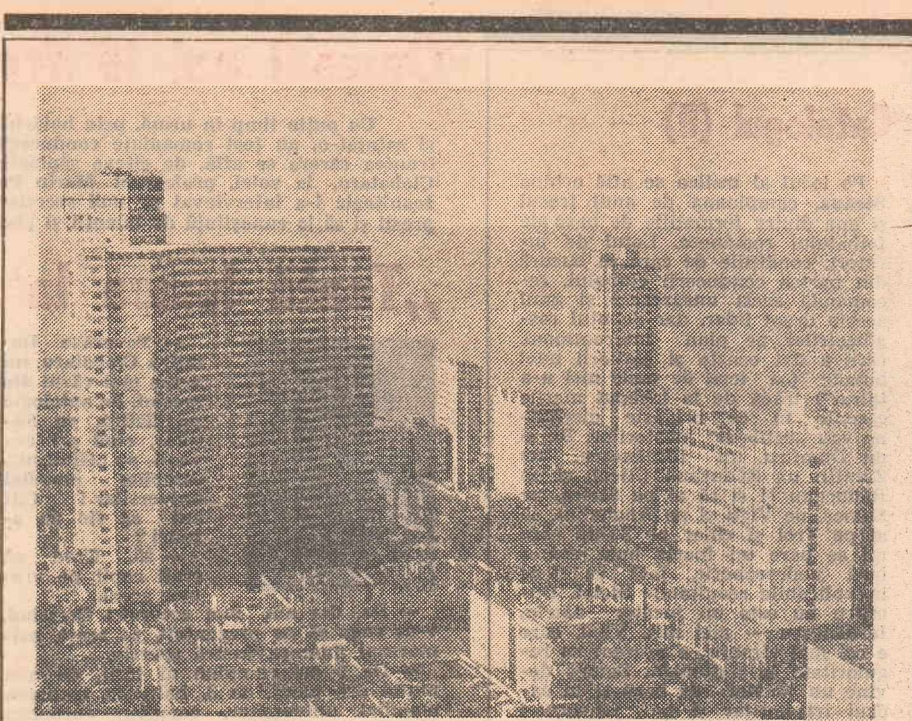
● Cu tot acest debut aspru al lui 1979, în ziua de Anul nou, sute de canadieni nu s-au putut lipsi de „plăcerea” cu totul specială de a sări în apa rece ca gheața pentru a proba dacă sint suficient de... căliți. Această probă spartană este cunoscută în Canada din 1920, iar anul trecut, la o competiție similară desfășurată la Vancouver au participat 850 de persoane, bilanțul competiției fiind următorul: 75 din cei 850 au rezistat peste cinci minute în apa rece doar de opt grade Celsius. După alte cinci minute, numărul temerarilor se redusese la 30. Pentru acest an nu au fost comunicate încă performanțele.

● Aflăm în schimb despre un alt record, la această cumpănă a anilor, de data aceasta în materie de dans. Kumar Anadan, un jurist din Shri Lanka în vîrstă de 35 de ani, a dansat twist timp de 102 ore, 28 de minute și 37 de secunde, reușind să doboare recordul mondial în materie deținut pînă în prezent de un american. Autenticitatea performanței lui Anadan a fost confirmată de reprezentanții asociației locale de dans și judo din Colombo și neobișnuita rezistență a proaspătului recordman nu mai pare surprinzătoare dacă o raportăm la alte performanțe insolite ce-i aparțin: el deține deia recordul mondial de rezistență, stînd într-un picior (12 ore și 47 de minute), ca și alte două recorduri de rezistență în apă.

● Aproximativ 350 de atleți, dintre care 83 veniți din 27 de țări străine, și-au disputat în ultimele minute ale anului 1978 și primele minute ale anului 1979 cea de-a 54-a ediție a tradiționalei coride de la Sao Paulo. Cîștigător a fost francezul Radhouane Bouster, despre care se spune că a făcut „o cursă perfectă”. „Nu mă așteptam la această victorie”, a ținut să declare cu modestie proaspătul învingător, adăugînd că nu a avut sentimentul victoriei decât pe ultimii 50 de metri și traseului, cînd a accelerat, detașîndu-se definitiv de cei care luptau pentru primul loc.

● O olimpiadă de sah sul-generis — prin telex — prima olimpiadă mondială de acest fel — a fost organizată în U.R.S.S. Competiția la care au luat parte treizeci de țări de pe toate continentele, a fost cîștigată de echipa sovietică.

● Aproape tot teritoriul Venezuelei a fost lipsit de electricitate în ultima zi a anului 1978, în urma uneiia dintre cele mai mari pene de curent din ultimii ani. Capitala și principalele orașe ale țării au

...DIN POEZIA CUBANEZĂ...

ROBERTO BRANLY

Instantaneu

Cu o sclipire de geniu,
călătorește încă prin memorie
acea viziune fantastică
din noaptea libertății,
cînd pentru prima dată
am intuit că vom deveni stăpîni,
în timp ce porumbeii,
fluturîndu-și aripile peste turnurile
cetății,
anunțau abia începutul
marilor bătălii ale viitorului.

WELDO LEYVA

Pentru o definiție a orașului

Dacă întilnești întâmplător o piatră
care să nu fi fost lansată
împotriva inamicului
dacă descoperi o stradă pe care
să nu fi trecut
nici un erou
dacă de la răscrucea de pe colină
nu se vede marea
dacă știi cumva o fereastră
care să nu se fi deschis
niciodată chitarelor
dacă nu găsești nici măcar
o poartă desferecată
numai atunci poți spune
că Santiago nu există.

In românește de
PETRU DAN LAZAR ■

rămăs în obscuritate timp de peste o oră. Cauza acestei defectiuni — a treia în lume de acest gen într-un interval de aproximativ o săptămînă! — se pare că a fost supraîncălzirea liniilor de tensiune, iluminarea brazilor de Anul nou fiind unul dintre motivele supraconsumului de electricitate care au provocat această solicitare exagerată a rețelei.

● La 1 ianuarie 1979, S.U.A. avea o populație de 219 874 966 de locuitori, potrivit estimării publicate luni de biroul de recensămînt (Census Bureau). Această cifră indică o creștere de 1,7 milioane comparativ cu datele de acum un an, ceea ce semnifică o creștere anuală a populației de 0,8 la sută, 28 de procente din populația Statelor Unite o reprezintă locuitorii avînd vîrsta de 18 ani.

● Pentru unii newyorkezi se pare însă că anul a început prost. 150 dintre cei veniți duminică seara să celebreze noul an în Times Square au fost victimele furturilor organizate „în bandă”, mai ales pe străduțele învecinate cu piața, în pofida prezenței a nu mai puțin de 500 de polițiști în Times Square. Familia Short are trista onoare de a fi socotită printre primii newyorkezi prădați în 1979, în timp ce familiile Dunne, din New Jersey, și Saper, din Brooklyn, pot considera că anul a început foarte bine pentru ei: la cîteva minute după cea de-a 12-a bătaie anunțînd miezul nopții și începerea lui 1979 în aceste fa-

milii a venit pe lume cite un băiat. Cei doi băieți își dispută în prezent locul de primul nou-născut american al anului.

● Potrivit primelor ediții ale lui „Daily News”, anul 1979 se anunță mai bun decît se spera în ultimele clipe ale lui 1978 pentru o fetiță căreia un picior îi fusese tăiat de tren duminică după-amiază. În urma unei delicate operații care a durat șase ore, Elizabeth Macfadden, care are doar 11 ani, i-a fost reatașat piciorul accidentat de către o echipă de patru chirurși care, deocamdată, se arată „prudent optimiști”.

● Să mai consemnăm, în fine, aceasta neînsemnînd epuizarea întâmplărilor demne să retină atenția în intervalul ce marchează trecerea de la un an la altul, că discursul Papei Ioan Paul al II-lea din ultima zi a anului 1978 a fost consacrat persoanelor în vîrstă, în special „bunicilor”. Lansînd un veritabil apel pentru respectarea persoanelor vîrstnice, suveranul pontif a declarat că aceasta „are o importanță fundamentală pentru dezvoltarea raporturilor între generații, nu numai în familie, ci și în societate”. Ioan Paul al II-lea a subliniat de asemenea că „deși uneori vîrstnicii nu mai au forța de a împlini actele cele mai simple, acestia au totuși experiența de viață și înțelepciunea care lipsește celor tineri”. De aceea cei tineri, mai mult decît ceilalți, trebuie „să-și iubească bunicul și bunica”.

MONDO UMANO ?

Chiar și de sărbători

Am spus-o și cu alte ocazii: aproape nu trece lună fără să nu se scrie despre enigma de la Casa Albă de acum 15 ani și jumătate. Dincolo de orice speculație firească în cazul unui atare eveniment tragic și cu atîtea implicații dintre care cea mai importantă privește autorul (sau, cum se vorbește tot mai des în ultimul timp, autorii) atentatului, rețin cu deosebire atenția noile dezvăluiri și chiar descoperiri. Pînă la ele să zăbovim un pic la lucruri mai vechi pentru că, vrem nu vrem, au farmecul lor. Căci, iată: Cine s-ar fi gîndit că acel ce semna Fitzgerald Kennedy ar fi putut ajunge motiv de publicitate al „Celer-Centre european de lecture rapide”, 10 Boulevard du Temple, Paris 11-ème. Într-adevăr, așa stau

lucrurile! Dintr-o carte semnată de Hugh Sidey — ce purta simplul titlu „John Fitzgerald Kennedy” — și publicată de editura pariziană Art-Haud în 1964, la puțin timp după tragica moarte a lui J.F.K., sint detașate într-o pagină de publicitate a „Celer” din „Science et vie” și aceste lucruri: „Într-o frumoasă zi, gazetarii descoperiră un fenomen nou — președintele (J.F.K. — n.n.) citea tot ceea ce ei scriau, pînă la ultimul cuvânt și găsea adesea timp pentru a li se plînge sau a-i complimenta. Citea cu viteză de 1 200—2 000 cuvînte pe minut, poate și mai repede atunci cînd textul era ușor de înțeles. Colaboratorii săi erau obligați să ascundă revistele ilustrate și romanele pe care le țineau prin birouri. În sfîrșit, a existat o explicație a enigmei: atunci cînd încă nu devenise senator, Kennedy, cu toate că era un lector ultrarapid, urmase cursuri de lectură accelera-

tă”. Aici se încheie citatul publicat în pagina publicitară din „Science et vie” de către „Celer”, iar comentariile ni se par inutile.

Dar să revenim la începuturi, mai precis la dezvăluiri. Ce s-a mai aflat între timp? În legătură cu ultimele teorii privind circumstanțele asasinării lui J.F.K. cea mai surprinzătoare este, evident, prezentată într-un fel de roman cu cheie — „Împușcăturile din 22 noiembrie” (1963 — n.n.) — în care se susține că, de fapt, împușcăturile au vizat-o pe Jackie! Așadar, J.F.K. a fost ucis cu totul din întâmplare! Cei care au lansat ipoteza se bazează pe un amănunțit studiu psihologic al F.B.I. referitor la viața lui Oswald. Concluziile amintitului studiu sint cu totul surprinzătoare: asasinul prezumtiv al lui J.F.K. (în versiunea „Comisiei Warren”) era, nici mai mult, nici mai puțin, decît un autentic misogin, fapt care, susține soția lui, ar fi determinat și eșecul acestei căsătorii! În plus, o altă

carte îl prezenta pe Lee Harvey Oswald ca un om total dezinteresat de statutul căsniciei sale.

Alte dezvăluiri recente discreditează iarăși cunoscuta teză Warren. O nouă fotografie făcută exact în momentul asasinatului dovedește că de lingă respectiva fereastră de unde ar fi tras Oswald mai era o siluetă îmbrăcată într-un pulover negru. Deci, în depozitul de rechizite au fost doi trăgători?

Apoi, o nouă reexaminare acustică cu mijloacele actuale ale înregistrării momentului asasinatului a reconfirmat existența unei a treia împușcături dintr-o altă direcție decît cea susținută de Comisia Warren. În consecință chiar și de sărbători, adică în ultima săptămînă a anului trecut — al 15-lea de la comiterea asasinatului — au continuat audierile pentru a se descoperi autorul (autorii?) acțiunii din 22 noiembrie 1963. Însă căutările continuă!

DUMITRU CONSTANTIN ■

Catalogul (II)

Pe locul al treilea se află echipa Steaua, campioana de anul trecut și una dintre formațiile de bază ale fotbalului românesc. Lotul de jucători, condițiile de care se bucură din partea conducerii clubului, recomandă acest unsprezece și anul acesta drept lider, dar debutul roș-albaștrilor pe plan internațional, care a dat ocazia și emiterii unei butade („a ieșit de unde nici n-a intrat”) trăda de la început marile carențe în ce privește disciplina sau „calibrul” jucătorilor. Să ai un Dumitru, un Iordănescu, un Zamfir, un Răducanu (Rică), și un Răducanu II și să ai pe Stoica, pe Sameș, pe Vigu și pe Anghelini, să ai pe Troi și chiar pe Zăhu care mi se pare un foarte bun jucător încă nedescoperit, iată ce face inexplicabile rezultatele Stelei. Dumitru nu este un jucător bătrîn, Iordănescu — nici atât, Vigu, care e cel mai vîrstnic, e prezent cu regularitate la națională, Sameș devine un jucător de bază și în cadrul tricolorilor și pe Ghencea; rezerva lui Răducanu se numește Iordache, și el internațional; antrenorul este faimosul „Profesor” Constantin care numai de faptul că nu știe fotbal nu poate fi învinuit. Și atunci? Care e misterul? Misterul, după noi, ar fi lipsa de seriozitate la antrenamente, dacă nu cumva există și o lipsă de autoritate a antrenorului, iscată de vedetismul și numele grele ale celor pe care trebuie să-i aducă la forma maximă. Zamfir a dispărut definitiv din fotbal. Troi este rănit sau o face pe Olandezul zburător cînd nu trebuie; Iordănescu s-a plafonat. Răducanu — ce să mai vorbim, odată ajuns actor de cinema, pare a nu mai fi interesat, ca și Cassius Clay, de sportul care l-a consacrat. Steaua, din păcate, nu mai joacă nimic pentru că fiecare jucător face numere personale. Un rafinat tehnician ca Marcel Răducanu înserează goluri cînd are chef, dar n-a auzit desore pressing; Dumitru a devenit din mijlocas, înaintas. Și atunci, faimoasa linie de mijloc a Stelei este numai o amintire. După cum se știe, în fotbalul modern, mijlocul decide totul. Stoica, altădată o speranță mare a fotbalului nostru, este un colecționar de cartonașe galbene din cauza jocului brutal pe care-l practică. Iordănescu joacă ceea ce joacă: adică, nici nu ajută apărarea, nici n-ajută înaintarea, dispărînd din joc cîte 70 de minute din 90 și remarcîndu-se la cîte o lovitură liberă, dacă ea nu e trasă de către Dumitru, Iordache, și el altădată o mare speranță, îl înlocuiește pe Răducanu care a ajuns să bată recordul în scurtimea timpului la primirea golurilor s.a.m.d. La Steaua joacă fotbal la ora de față numai Vigu și Sameș și, din cînd în cînd, Marcel Răducanu. Note care pot s-o dau arastet astfel: note 5.

Pe locul patru se află la ora de față Politehnica Iași, o echipă mereu în luptă cu retrogradarea, mereu salvată miraculos, de data aceasta profitînd de lipsa combatanților. Ea are 19 puncte, deci cu 2 mai puțin decît liderul, și dacă o ține tot așa, mari surprize la vară pot veni, ca să parodiem pe poet. Antoi, antrenor tînăr în care nu s-a avut mare încredere, a preluat unsprezecele părăsit de Onă într-un moment greu. Nu știu ce a făcut el la Iași, dar se pare că studenții din Conou arată la ora asta cîte ceva. Explicatia: prezența în formație a masivilor Romilă și Simionas care duc în spinare tot greul luptelor pentru puncte. Se pare că au și un portar bun dar încal: cu o cozeră: și ea bună. Ei au contribuit la succesele și la locul meritat al acestui unsprezece modest pe care l-as gratula cu nota 6.

S.C. Tîrgoviste, una dintre revelațiile campionatului de toamnă, ca și F.C. Baia Mare, dispune de un lot anonim în care numai prezența lui Coman poate contrazice ceea ce spun. Acest mare portar, care și-a mîncat zece ani din viață din cauza incursiunilor boeme pe care le-a întreprins, a fost recuperat în mod misterios în cetatea de scaun care dă firma echipei. C.S. Tîrgoviste produce un fotbal inimos, fără mari virtuți, face un fotbal cazanier, scoate ce pică și la cît asudă, dar iată că cele 19 puncte sînt zestrea de aur care-i asigură prezența și la anul în prima divizie a țării, dacă nu cumva, Doamne ferește, o cădere inexplicabilă, ceea ce e greu de presupus, o va prăbuși în hăurile clasamentului. Cred că nu greșese cînd acord acestui unsprezece un 6+.

(Va urma)

EUGEN BARBU ■

Oameni noi în fruntea federațiilor de box și volei

Cu puțin timp în urmă, prin hotărîrea C.N.E.F.S., a căror temeinicie am subliniat-o și salutăm-o, au fost remaniate conducerea federațiilor de box și volei, organisme în fruntea cărora se află, de cîteva săptămîni, persoane noi. La box, colonelul Dumitru Ciobotaru, la volei, profesorul Marin Petrescu. În ultima zi a anului trecut, Ovidiu Ioanîtoaia i-a interviuat pe noii secretari federații, încercînd să afle primele lor impresii și să ia cunoștință de intenții și planuri de viitor.

„Toată lumea la zone!”

— Tovarășe Dumitru Ciobotaru, nu v-am mai văzut din meciul, de antologie pugilistică, cu Sofikas, cînd ați devenit, pe „Giulești”, campion mondial universitar! Cîți ani să fie de atunci?

— 25. Cred că erați copil pe vremea aceea.

— Da, dar am mai crescut! Crescînd, v-aș ruga să ne prezentați, pe scurt, palmaresul dumneavoastră sportiv.

— De 9 ori campion al țării, de mai multe ori, parcă de 3, balcanic, campion mondial universitar, campion european feroviar. Am început boxul la 14 ani și l-am terminat la 33, trecînd prin toate categoriile de greutate. Am iubit și iubesc ringul cu întreaga ființă și, dac-ar fi să mai fiu tînăr, tot box aș face!

— Tînăr, din păcate, nu mai puteți fi, dar secretar federal, da. Apropo, care au fost legăturile dumneavoastră cu boxul în toți acești ani?

— Strîns. Cînd mi s-a propus să vin la federație, eram vicepreședinte al secției de box de la Dinamo și membru al Comitetului federal.

— Cum s-ar zice, omul potrivit la locul potrivit. Ziceți „mi s-a propus să vin la federație”, dar nu ziceți cum ați primit propunerea. Cum, tovarășe Ciobotaru?

— Dat fiind faptul că boxul nostru trece, n-o spun numai eu, printr-o perioadă dificilă, poate că alții ar fi refuzat, dar eu, ca fost boxer și ca ofițer, n-am spus nu, socotînd numirea ca pe o sarcină.

— Ce părere aveți despre fostul secretar federal, Cristea Petrosencu?

— Nu una rea. Cred că omul era capabil, mai ales din punct de vedere organizatoric, dar, ca unul care nu urcase niciodată în ring, n-avea destulă autoritate. Și asta s-a simțit. În aceeași situație s-a aflat și fostul antrenor federal Alexandru Vladar. Știa o grămadă de lucruri, mai ales să vorbească, box nu prea știa, că nu-l practicase!

— Înțeleg că federația are, de puțină vreme, un antrenor nou. Cine anume?

— E vorba despre Eustațiu Mărgărit, antrenor federal și antrenor al lotului național, în pregătirea căruia va fi ajutat de maestrul Ion Popa, unul din cei mai vechi și mai pricepuți tehnicieni români.

— Spuneți-mi care a fost primul lucru pe care l-ați făcut venind în Vasile Conta?

— Am convocat cîteva dintre antrenorii cu experiență, unii pensionari, pe Nour, pe Cionoiu, pe Spakov, și le-am cerut părerea asupra unor chestiuni vitale.

— De pildă?

— Vrem să schimbăm cîte ceva și i-am consultat. De pildă, vom avea, în '79, an în care se vor organiza, la Köln, europene de seniori, două loturi permanente și paralele. Pentru a decide dacă să facem un singur lot sau două, am solicitat punctul de vedere al unor specialiști cu vechime în box și, după discuții și analize, ne-am oprit la varianta despre care am amintit. Ce mai intenționăm să schimbăm? Vom acorda mai multă

„Deocamdată caut să aflu pe cine putem conta cu adevărat”

— Tovarășe Marin Petrescu, dumneavoastră aveți cîteva ani buni de cînd vă ocupați de sport, mai întîi ca asistent la Catedra de jocuri de la I.E.F.S., apoi ca activist în cadrul comisiei de specialitate U.G.S.R., în sfîrșit, ca instructor în secția de sport de masă și pregătire olimpică din C.N.E.F.S., ca să nu mai vorbesc de faptul că, fiind soful maestrului emerit al sportului Ana Petrescu, triplă campioană mondială de popice, ați îndeplinit, o vreme, funcția de vicepreședinte al federației respective, firește nu numai pe baza argumentului de mai sus. Aveți, cu alte cuvinte, o bogată experiență în domeniu. Dar, spre a intra în subiect, ce rapoarturi ați avut cu voleiul?

— Am colaborat cu voleiul, mai ales pe linia calendarului competițional, de care m-am ocupat o bună bucată de timp, precum și în domeniul întocmirii regulamentelor „Daciadoi”, de care am răspuns pînă la venirea aici, survenită la 1 decembrie.

— Venind aici, ce-ati găsit?

— Greu de dat un răspuns, căci mă aflu încă într-o perioadă de tatonare, încercînd să mă dumiresc ce și cum. Am deschis ușa federației de volei decis să muncesc din răspuneri, spre a găsi soluții de redresare a unei discipline aflate

atenție elementelor tinere. Cum Comisia de tineret a federației cam schioapătă, ne-am gîndit să-l punem în fruntea ei pe antrenorul emerit Teodor Niculescu, barmic și energic. Vom coopăra în ea cîteva tehnicieni tineri din provincie, mă gîndesc la Iliuță de la Brăila și la Gheorghiu de la Galați, pentru ca destinele boxului nostru să nu mai fie hotărîte numai în Capitală. Nu vom neglija, firește, pregătirea lotului reprezentativ, dar vom privi mai des și mai mult în curtea cluburilor, căroră le vom da mîna liberă.

— În ce sens?

— Să-și poată organiza gale, cît mai multe gale. De exemplu, vom relua tradiția fostelor meciuri triumfulare Steaua—Dinamo—echipe sindicale, care aduceau mult public pe vremea cînd boxa generația mea. Vom privi mai atent la juniori, căci situația lor e, azi, foarte dificilă.

— Anume?

— În București, deși nici în țară situația nu e mai bună. Lucrează 29 de antrenori cu normă întregă, dar nimeni nu se ocupă de juniori, cu excepția celor două cluburi mari, Steaua și Dinamo. Nu-i firește să fie așa, prea am fugit cu orice preț după rezultate!

— Ce ne puteți spune cu privire la sistemul competițional?

— Va suferi modificări substanțiale. Avem de gînd să punem din nou pe picioare campionatul pe echipe, la care s-a renunțat de cîteva ani. În plus, considerînd că sistemul, practicat în ultima vreme, de a aduce 200 de pugiliști la turneul final e și obositor și ineficient, îl vom revizui. Toți boxerii, indiferent de clasificare, vor începe lupta pentru centurile de campioni încă din faza de zonă! Pe vremea mea, de exemplu, la finale ajungeau cîte 8 băieți la fiecare categorie, în ultimii ani, ei au fost și 20, galele s-au lungit și au plictisit, boxul neciștigînd nimic.

— Aveți în intenție să atrageți în organismele federale cît mai mulți foști boxeri de performanță?

— Nu. Cel puțin momentan.

— Care credeți că e, la ora asta, cea mai mare speranță a boxului nostru în perspectiva europenilor de la Köln?

— Înclin spre Radu Daniel, campionul european de tineret, căruia îi prevăd un viitor frumos. Nici vedetele, ca să zic așa, Cuțov sau Vladimir, nu rămîn în afara discuției, dar numai în condițiile unei pregătiri conștiincioase. Cu Simion Cuțov, a cărui carieră nu cred că s-a încheiat, am discutat serios după venirea mea la federație. El a comis, în trecut, destule abateri, poate nu foarte grave, dar suficiente spre a-i diminua șansele. Acordîndu-i în continuare încredere, i-am explicat că vom fi cît se poate de exigenți la capitolul disciplină și că, la primul pas făcut alături, ne vom dispensa de el definitiv.

— Ce obiectiv și-a propus federația pentru Köln?

— 3 medalii, cîte una din fiecare metal.

— E mult, e puțin?

— La prima vedere, judecînd după valoarea actuală a pugiliștilor noștri, s-ar părea că e mult. Dar pînă la europene mai rămîn 4 luni, interval în care o muncă serioasă și responsabilă poate readuce boxul românesc pe pozițiile fruntașe de altădată.

— I-o urăm din toată inima.

trogradarea și promovarea în A, ca și prin schimbările de la o echipă la alta, numele nu rămîn aceleași ci doar numărul. Continînd, aș vrea să adaug că, în primul trimestru al anului 1979, vom organiza la București, cu sprijinul Centrului de perfecționare a cadrelor din C.N.E.F.S., un curs de reciclare pentru antrenori, urmărind chestiuni legate de modernizarea procesului de antrenament. Personal, consider că progresul în volei depinde, înainte de toate, de seriozitatea și abnegația tehnicienilor, sportul nostru fiind, prin comparații, mai puțin pretentios din punct de vedere al dotării materiale. Or, din cîte m-am lămurit, oameni buni există, numai că ei sînt cam dezbrînați!

— Puteți da un exemplu?

— De cînd lucrez în sport, n-am auzit de atîtea ori „eu vin, dar fără cutare” sau „accept, dar numai cu cutare” cît am auzit aici în cîteva săptămîni!

— Puteți da un exemplu?

— Unul dintre cei mai buni arbitri români e, fără îndoială, Constantin Armășescu. L-am cooptat în Biroul federal, din care nu mai făcea parte, în ideea de a-i încredința Colegiul central de arbitri. Numai că, spre surprinderea noastră, el a început să pună o serie de condiții, „cu ăla, da, cu ăla, nu” și așa mai departe, fără măcar să justifice preferințele sau animozitățile sale! Urmărind binele voleiului și fiind eu, ca nu venit, o persoană fără polițe de plătit, cum se mai întîmplă uneori, am suflat, ca să zic așa, din buciom și oamenii de bună credință n-au întîrziat să apară, chiar dacă unii, din motive întemeiate, mi-au explicat de unde și pînă unde ne putem baza pe ei.

— La cine vă gîndiți?

— La Doina Ivănescu, de pildă. După cum se știe, loturile naționale n-au încă antrenori, și una din soluții poate că ar fi fost, pentru echipa feminină, Doina Ivănescu, antrenora formației campioane. Numai că, într-o discuție sinceră, Doina ne-a explicat că, avînd soțul la Baia Mare și fata în preajma bacalaureatului, n-ar găsi resursă să se dedice în întregime echipei naționale. Am înțeles-o.

— Ați folosit, în cîteva fraze, de mai multe ori, cuvîntul sincer. Ați făcut-o intenționat?

— Da. Cred că la capitolul sinceritate voleiul nostru n-a stat prea bine în ultima vreme!

— Și noi credem la fel, dar povestea s-a terminat! În altă ordine de idei, din cîte știm, se dezbate în continuare problema diviziei secundă, unele opinii fiind în favoarea diviziei B, altele de partea unei divizii de tineret. Ambele vor avea limite de vîrstă, numai că varianta a doua ar cobori aceste limite spre 20 de ani. Dumneavoastră, tovarășe secretar, în ce tabără vă aflați?

— Probabil că vom avea, din toamna viitoare, o divizie de tineret, dar nu cu jucători sub 20 de ani, cum ziceați, ci sub 26, la băieți, și sub 25, la fete. Cred că e o limită rezonabilă, fiind conștient de faptul că, după statistici ferme, din cei 334 de jucători din B numai 57 au, la ora asta, peste 26 de ani. Dacă pînă la 26 de ani un sportiv nu s-a realizat pentru marea performanță, e greu de crezut că o va face după aceea. Pentru ei, ar însemna, pe de-o parte, să cheltuim zadarnic niște fonduri și, pe de alta, să baram drumul unor juniori talentați.

— De unde pînă unde atîția juniori?

— Din cele 30 de echipe existente în prezent, 40 de băieți și 40 de fete. Eventuală divizie de tineret ar urma să aibă numai 48 de grupări, 24 masculine și tot atîtea feminine.

— N-o să vă ascundem că sîntem de altă părere, dar, firește, fiecare cu ale sale. Mergem mai departe. În anii trecuți, am avut ocazia, în repetate rînduri, să criticăm sistemul defectuos al federației de a acorda unor echipe amînări peste amînări, fragmentînd mereu campionatul. Ce aveți de gînd în această direcție?

— Vom încerca, pe cît posibil, să asigurăm campionatului regularitatea, deși, e o opinie personală, calendarul după care lucrăm și pe care l-am găsit stabil și difuzat prevede prea puține zile de recuperare pentru echipele angajate în cupele europene. Ca să argumentez, am să spun că Steaua, revenită într-o marți de la Budapesta, ar fi trebuit să joace a doua zi la Bacău. Dacă n-ar fi fost ceață și dacă formația campioană ar fi sosit, după orar, de luni, partida de miercuri s-ar fi disputat, dar așa a trebuit s-o amînăm. Credeți că am procedat bine?

— Probabil, deși din mai multe excepții se naște, de regulă, o lege! Și-acum o întrebare necesară, chiar dacă nițel întîrziată în cadrul discuției noastre. Ca anul care ați găsit voleiul cum l-ați găsit, ce părere aveți despre fosta conducere a federației?

— Aș prefera să nu răspund.

Noaptea dintre ani

**Voi fi cit se poate de scurt:
„La mulți ani, la mulți ani
și iar la mulți ani!”**

Ultimele două ore ale anului 1978, în mijlocul muncitorilor a două mari întreprinderi bucureștene: IMMR-Grivița roșie și IUC-Grivița roșie, mai pe larg spus, întreprinderea mecanică de material rulant și întreprinderea de utilaj chimic.

În mijlocul sălii, înalt, verde, puternic și împodobit de sărbătoare, un brad maestuos pe sub ramurile căruia trec în fugă căruccioarele încărcate cu piine, fripturi și murături, întrucât peste obisnuitele aperitive și peste tradiționalele păhărele cu țuică s-a trecut, ca să zicem așa, în galop, cei peste 600 de comensii înființându-se cu exact trei ore înaintea ultimei secunde a anului. „Vorba ceea, ține să remarcă Gheorghe Banu, președintele comitetului sindicatului, oamenii noștri vor să petreacă din plin ultimele clipe ale anului ce trece și, bineînțeles, primele clipe ale anului care vine. Altfel spus, nu vor să piardă prilejul de-a se simți cât mai bine”. Și ntr-adevăr, cuvintele de mai sus explicau oarecum motivul pentru care mesele erau aproape pustii. Pe ringul de dans, ceea ce vrea să însemne o jumătate de sală, se dansa cu sirg și conștiinciozitate indiferent de vîrstă. Să notăm, ajunși la acest capitol al vîrstei, că foarte bine s-a orientat orchestra atacînd cu predilecție valsurile și tangourile. Altfel spus, comensii, în majoritatea lor, băteau de departe o vîrstă cuprinsă între 40 și 50 de ani, ceea ce însă nu-i împiedica să trăiască din plin bucuria unui astfel de moment numit revelion.

După două valsuri și două tangouri, dansate ca în cei mai buni ani ai tineretii lor, Ion Dinu, sudor, atelierul 9, centrul 3 de vagoane, și soția sa, Vasilica, s-au dat totuși bătuți în fața ficei lor, Nicoleta, care dansa cu soțul ei, Ion Iacob, mecanic-auto la O.N.T., aceștia rămași încă în vîlmășagul celor aproape 200 de perechi de pe ringul de dans. „Mă simt minunat, avea să ne declare sudorul Ion Dinu, din mai multe motive. Primul, faptul că, iată, încă sînt tînăr, deși mă apropii de anul pensionării. Al doilea, faptul că sînt împreună cu tovarășii mei de muncă. Al treilea, faptul că sînt aici, la revelion, cu toată familia, cu soția, cu Nicoleta, cu fiul nostru mai mic, Constantin, mecanic auto la Bucimenu, și cu nașul meu și al soției, Stere Rebegeanu, viitor pensionar, la anul, și el. Ce a însemnat anul 1978 pentru mine? Numai bucurii. Între acestea aș aminti decorația cu care, după o viață de muncă, am fost distins, Ordinul Meritul Ceferist. Ce să spun despre anul ce vine? Îl doresc, pentru toți oamenii muncii, un an plin de sănătate, fericire și voce bună. Împlinirea tuturor dorințelor și a tuturor gândurilor”.

Profitînd de faptul că orchestra a binevoit să mai facă și o pauză, pentru ca fripturile să fie atacate așa cum se cuvine, în forță, ne-am deplasat înspre un alt punct al sălii, intrînd, ca să zicem așa, pe teritoriul celor de la utilaj chimic. Primul nostru interlocutor, inginerul Ștehan Necula, director general adjunct al IUC-Grivița roșie. „Pentru întregul colectiv de oameni ai muncii din întreprinderea noastră, anul 1978 a fost marcat de un eveniment deosebit: finalizarea cu patru luni mai devreme a celei de-a patra etape de dezvoltare a întreprinderii. Și nu doar acest însemnat avans ne-a bucurat cel mai mult, ci faptul că dezvoltarea respectivă a fost îndeaproape urmărită și sprijinită de însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu care, în urma vizitei în între-

prinderea noastră, la cererea insistență a oamenilor muncii, a aprobat suplimentar, în afara planului cincinal, construirea acestei dezvoltări. Sîntem hotărîți să răspundem cu toată puterea noastră de muncă acestui sprijin care ne onorează. Prin această a patra etapă întreprinderea noastră, cu produse tehnologice de vîrf, se înscrie în rîndul marilor producătoare de utilaj necesar industriei chimice și rafinării din țara noastră. Aș aminti, între aceste produse de înaltă complexitate tehnică, doar trei, dintre care primele două sînt invenții brevetate, rod al muncii propriilor noștri specialiști și cercetători. Ar fi vorba deci despre reactoarele placcate cu oțeluri anticorozive, un produs

AN NOU

De veacuri se tot năruie nînsori
Prin munți care visează-n noi cîmpia
Și tot mai des suim de sărbători
Să ne colinde iernile pruncia.
Cum ninge-acum la noi în munți, acasă
Nedei bătrîne, din pădurenime,
Și stelele peste păduri se lasă
Atîm de copii, în străvezime.
Cum ninge mirosind a grîu și-a mere
Și-a faguri care gust au de cuvînt
Iar cei rămași în munți de priveghere
Rămîn ce sînt, în toate cîte sînt.
Mi-e dor, mi-e mult mai dor, un dor
de toți

Părinții și strămoșii din vecie
De sărbători să urc acasă-n munți,
În miezul de legendă încă vie.

EUGEN EVU ■

extrem de solicitat pe piața internă, dar și pe piața internațională, și despre răcitoarele cu aer, un produs care reduce un efort valutar de peste 36 milioane lei. Acestora li se adaugă și utilajul numit presă pentru vulcanizarea anvelopelor de tractor. Referindu-mă la anul care bate la ușă, îl dorim un an al îndeplinirii tuturor sarcinilor de producție în condițiile unei calități superioare, onorînd astfel încrederea și sprijinul acordate de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, căruia îi urăm, la unison cu toată țara, ani mulți, sănătate și multă putere de muncă pentru binele întregii noastre țări. Aceleași calde și sincere urări le adresăm și tovarășei Elena Ceaușescu”.

I-am abordat în continuare pe Ion Gheorghe, șef de brigadă, cazangiu, atelierul de pregătire a reactoarelor, și pe Toma Stoian, tot cazangiu, dar la secția de finalizare a reactoarelor pregătite de Ion Gheorghe. Amîndoi, cu soțiile, Maria și, respectiv, Maria, plus cîteva rude, cum ar fi Ion Pavel și Silvia Savu, verișori ai lui Toma Stoian.

„În ceea ce mă privește, avea să ne declare Toma Stoian, întrucît soția mă zorește să prindem ultimul dans pe acest an, voi fi cit se poate de scurt: La mulți ani, la mulți ani și iar la mulți ani!”

HORIA BĂRGĂU ■

revelion, și în alte „puncte calde” ale rețelei.

La Stația de transformare 110/10 kV București-Nord, muncitorul Anton Fulger supraveghează, în zumzetul neîntreput al instalațiilor, beculețele tablourilor de comandă. Totul normal la Eva, Morile Unite, Geriatrie — de fapt, cartiere întregi, denumite convențional după un punct de reper sau altul.

— Nici un eveniment! — exclamă satisfăcut Anton Fulger. Singurul va fi, cred eu, telefonul pe care-l voi primi peste cîteva clipe de la soție, ca să-mi ureze la mulți ani.

Același calm reținut la Dispeceratul energetic I.D.E.B. din strada Braziliei, unde se reflectă ca într-o uriașă oglindă orice eveniment electroenergetic din i-

„La noi, la ceferiști, tura nu se discută!”

E liniște în Gara de Nord a Bucureștiului în noaptea Anului nou, ca într-un sat. Din cînd în cînd, oamenii își aruncă privirile pe cadranele ceasurilor mari, suspendate deasupra peronoanelor. Poti să asculti secunde, respirație grăbită a timpului care înaintează către portile albe, luminate, ale noului an, după cum tot ele măsoară, cu precizie, sosirea și plecarea trenurilor. La linia 4 sosește, cu un cojoc de zăpadă peste acoperisurile vagoanelor, acceleratul 524, de la Sebeș. În același minut, acceleratul 322, de la Mangalia, trage și el, obosit și cu geamurile brumate, în dreptul peronului liniei 9, iar ceva mai tîrziu vine și rapidul 36, de la Oradea. Mai mult decît în alte dați, de cum coboară, călătorii grăbesc pasul. Oprim un bărbat în vîrstă, care și pune la picioare cele două sacose enorme și, dîndu-și căciula pe-o sprînceană, ne avertizează: „Dar repede, că mă grăbesc”. Se numește Ioan Pop, este din comuna Luna, din județul Cluj, are 68 de ani și trei băieți mari, dintre care unul, tot Ioan, s-a stabilit la București. De la acesta are și un nepot, în vîrstă de cinci zile, pe care a venit să-l vadă chiar acum, în noaptea de an nou, încercînd cu bunăștiință de pe-acasă. În timp ce tocmai ne spune acestea apare și feciorul său, muncitor la I.U.P.S., care se scuză că a întîrziat cîteva minute fiindcă, din cartierul Militar, unde stă, și pînă aproape de gară a avut parte numai de stopuri. „Dacă veneai pe jos nu întîrziat”, zice moșul, dar cînd ridică sacosele grele se bucură, desigur, că fiul său are masină. Călătorii, nu prea mulți, s-au risipit prin portile gării și peste perone rămîne iarăși liniștea de la început, intreruptă, cit se poate de muzical, de programul de revelion al posturilor de radio.

În biroul său, Aurel Petrescu, impiegat de miscare, munceste sub o lozincă însufletitoare: „Tovarăși! Luptați pentru o bună și perfectă regularitate și siguranță a circulației trenurilor”. La trei telefoane, unul negru, unul gri și unul galben, impiegatul luptă tocmai pentru aceste nobile cerințe. Are 56 de ani și este din comuna Bucimenu, de lângă Buftea. Soția sa, Niculina, face revelionul împreună cu niste vecini, iar fiica, Ana, ingineră la Întreprinderea „23 August”, petrece această noapte, spune tatăl, cu „anturajul”. Miine dimineată, după ora 7, cînd Aurel Petrescu va iesi din serviciu, tatăl și fiica se vor întîlni la autoșara Chitila, ca să meargă împreună ‘acasă. „Eu o să fiu obosit de muncă iar ea de distracție, zice impiegatul. Ce să-i facem?, adaugă el filozofic. Asa cade tura...”. „La noi, la ceferiști, tura nu se discută”, zice și Ion

mensa reșea a Capitalei. În tura de revelion la înalta tensiune sint inginerul Virgil Brand și tehnicianul Nicolae Mitrofan: — Nimic nu se mișcă fără știrea noastră!

Și chiar nimic nu se mișcă, ceea ce este îmbucurător, fiindcă atunci cînd se mișcă, e de rău.

— La al 12-lea gong ce veți face?
— Vom minca chifelutele aduse de acasă și vom ciocni inchipuite pahare, fiindcă vă dați seama că nu ne putem atinge nici măcar de o singură picătură. În meseria noastră trebuie să ai refieșele rapide. Chiar și cîteva secunde de întîrziere în luarea unei decizii pot antrena pagube de milioane de lei.

TEODOR VOICULESCU ■

Rizea, șef de tren, tocmai atunci sosit cu personalul 1008. El, de exemplu, împreună cu mecanicul de locomotivă Călin Dumitru și cu ajutorul acestuia, Gheorghe Gheorghe, vor petrece revelionul la căminul ceferiștilor. A petrece nu înseamnă însă nici pe departe, în cazul lor, mese întinse și pahare pline. Oamenii vor dormi, se vor odihni, fiindcă în dimineața următoare, la 6.25, vor pleca iarăși în cursă.

Împreună cu Vasile Dincă, șeful stației C.F.R. București Nord, străbătem, încoace și încolo, peronele gălbui, licioase, lustruite zilnic, zice interlocutorul nostru, de peste două sute de mii de oameni. „Scrieti, zice dinsul, și numele impiegatilor de la cabina de centralizare, de unde se dirijează toată circulația trenurilor. Se numesc Petru Chifu și Dan Gura”. Apoi, din vorbă în vorbă, aflăm că Maria, soția sefului celei mai mari gări din țară, petrece revelionul tot singură, iar fiul său, Paul, electronist, este plecat să petreacă această noapte în provincie, la socri. Se alătură grupului nostru și Enache Nicolae, plutonier major, pe al cărui brat scrie, pe o fisie de pinză, „patru”, desi, recunoaște el, nu este nevoie să-și tină ochii în patru deoarece atmosfera este cit se poate de destinsă și tihnită, pînă acum nefiind înregistrat nici un eveniment care să intereseze milititia. Mai aflăm, de la ultimul nostru interlocutor că este puțin emoționat. Peste puține minute va împlini, de cînd execută serviciul în Gara de Nord, 28 de ani. Își aminteste că 1 ianuarie 1950 a fost prima zi de serviciu.

Iar liniștea pare că lasă loc unei liniști și mai adînci. În jurul citorva aparate de radio cu tranzistori, grupuri, oamenii ascultă Mesajul de Anul nou al secretarului general al partidului, al oședintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

O bătrînă tărăncă din comuna Radomir, satul Diosti, din Dolj, Ilie Ecaterina, zice: „Să aibă parte de sănătate și să fie om în putere că dacă dinsul, tovarășul Ceaușescu, e sănătos, uite, măică, merge țara și oamenii o duc bine”. Iar vorbele, simple și din adîncul inimii, parcă măsoară clipele, numai cîteva, care au mai rămas pînă la cumpăna noștii, și de pe puntea dintre ultima secundă din vechiul an și prima secundă din Anul nou, în difuzoare răsună glasul crainicei Marina Preda: „Tuturor călătorilor care se află acum în Gara de Nord! Vă urăm, pentru 1979, succese în muncă, sănătate, fericire, dumneavoastră și familiilor dumneavoastră. La mulți ani!”.

D. CONSTANTINESCU ■

La mulți ani, Ioana!

La numai douăzeci și cinci de minute după miezul nopții în care am trecut din 1978 în 1979, ora 0,25 pentru a fi mai exacti, Mioara Gruia da naștere primului ei copil. Alergăm la fața locului — secția de obstetrică și ginecologie a Spitalului Colțea din București — tocmai la timp pentru a prinde evenimentul pe pelicula fotografică și a schimba cîteva vorbe cu principalii participanți la el. Copilul născut de Mioara Gruia este de sex feminin, 52 de centimetri în lungime și 3400 de grame în greutate, el fiind în același timp al 150-lea copil născut de la deschiderea clinicii de specialitate în cadrul Spitalului Colțea, adică de la 1 noiembrie încoace. A fost adus pe lume de o echipă condusă de însuși șeful acestei clinici, dr. Ion Dumitru, medic primar, unul dintre cei mai renumiți specialiști bucureșteni în materie, asistat de medicul de gardă, dr. Aurelia Tuftan, și de Gena Bucur, asistentă de specialitate. Este probabil că în țară să se fi născut copii încă mai devreme, mai aproape de cumpăna trecerii dintr-un an în altul, dar în mod sigur fetița născută de Mioara Gruia este printre primii nou-născuții anului 1979 în România, lucru care, iată, este pe cale să-l aducă și o anumită notorietate. Mama ei reusește să zîmbească imediat ce-și vede fiica, Mioara Gruia are 26 de ani, dar fiind de meserie medic pediatru susține pe loc, cu argumente de competență, că are o fetiță foarte frumoasă, așa cum și-a dorit întotdeauna, și că o va chema Ioana, poate și Ruxandra, dar sigur Ioana, fiindcă și prenumele doctorului Dumitru, care a adus-o pe lume, este Ion... Nu ne este deloc mai ușor să vorbim nici cu proaspătul tată, inginerul Silviu Gruia, tot 26 de ani, om al muncii în cadrul Uzinei de pompe „Aversa”, și aceasta pentru simplul motiv că Silviu

Gruia, care a petrecut aproape toată noaptea de revelion într-o sală de (lungă) așteptare a spitalului, plîngea de fericire și de emoție, plîngea adevărat și cu pasiune, de parcă el dusese greul nașterii!

Sînt 40 de paturi ocupate în acest moment (din cele 120 existente) în secția de obstetrică și ginecologie a Spitalului Colțea și 25 de nou-născuți. Pentru aceștia, ca și pentru mamele lor, aflăm de la doctorul Ion Dumitru, există condiții cu adevărat corespunzătoare pentru asigurarea unei asistente obstetricale de calitate. Desi ea însăși nou înființată, clinica posedă de acum instrumente și aparate de aneestezie și monitorizare cardio-vasculară și respiratorie foarte bune, incubatoare moderne pentru nou-născuți, o stație centrală de oxigenare și aparatură computerizată de reanimare, o dotare generală deci dintre cele mai bune, din care nu trebuie să excludem nici posibilitățile de explorare rapidă în domeniul endocrinologiei ginecologice și obstetricale, a imunologiei, bacteriologiei și radiologiei, prin intermediul bazei materiale a Spitalului Colțea, a cărei tradiție este binecunoscută. Cu alte cuvinte, la timpul potrivit s-au aflat la îndemina medicilor toate condițiile pentru ca Mioara Gruia să nască liniștit și cu cit mai puține suferințe, iar copilul adus pe lume de ea să fie cit mai curînd în afara oricărui pericol. Lucruri, iată, cit se poate de normale chiar în noaptea de revelion!

Peste cîteva ani, cînd va sărbători Anul nou, Ioanei Gruia i se va spune „La mulți ani!” tocmai în ziua sa de naștere. Același lucru îl facem și noi astăzi, cu multă plăcere. Deci, La mulți ani, Ioana!

DUMITRU GRAUR ■

De revelion, totul normal la Eva

Ne aflăm la Centrul de intervenție de la Întreprinderea de distribuție a electricității București, un sol de stat-major pe Capitală care supraveghează întreaga rețea bucureștenă pentru a remedia eventualele defecțiuni. Funcționează 365 de zile și nopți pe an (în anii bisecți 366), precum cuptoarele cu foc continuu — ne înformează maestrul de tură Gheorghe Rimbu. Desigur, noaptea de la cumpăna anilor nu e chiar ca toate celelalte, atenția e mărită, pentru ca toată lumea să fie mulțumită și tot bucureșteanul să prospere.

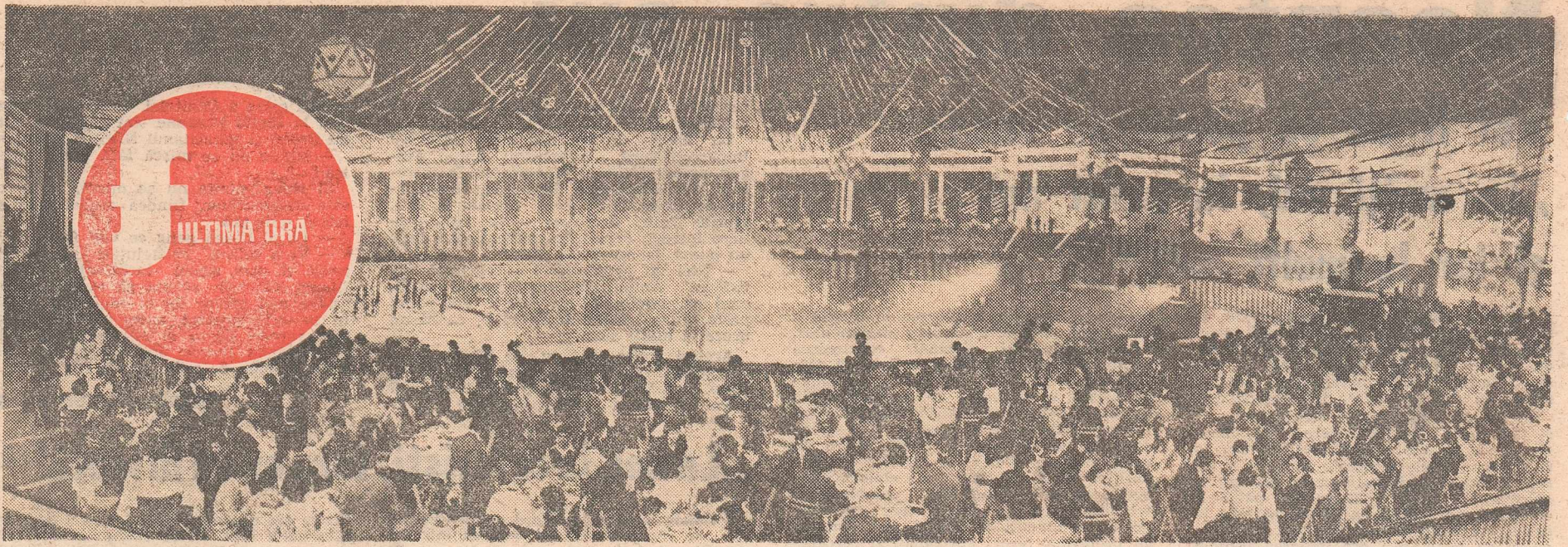
Așadar, întîmpinăm Anul nou la I.D.F.B., Bulevardul 1 Mai 41. Gheorghe Cezar, dispecerul de iluminat public, întrebă agitat „dacă Ion Șulea e aprins”, maestrul Rimbu înghite o pastilă de Xantinol pentru inimă, tehnicianii Ioan Cristea și Petre Rosu, abia întorși de la Stația de înaltă tensiune IREMOAS, în suferință, se pregătesc pentru noi fapte de arme pe frontul electrotehnicii, maestrul Marin Pătrana așteaptă filozofic a 12-a bătaie a gongului, în timp ce operatorii telefoaniști Mirel Munteanu și Marian Ducu desoperă mereu noi surprize în nomenclatorul străzilor bucureștene. Mai sînt prezenți aici — dacă nu fizic, cel puțin cu glasul lor răgușit în difuzorul central de radiotelefonie — electricienii de pe cele două autoturisme, patru autoscări și două autotelescoape, gata să intre în acțiune la cea mai neînsemnată defecțiune

pe rețea. Să știe abonații că nu dau banii pe degeaba! La primul semnal, electricienii teleghidăți, cu megometrul și indicatorul lor de înaltă tensiune, orbăcile spre Rîul Șoimului, spre Bulevardul Industriilor sau spre Aleea Zorelelor. Truda lor și mai ales lucrările de întreținere și verificare efectuate sistematic cu săptămîni înaintea nopții de 31 decembrie dau roade.

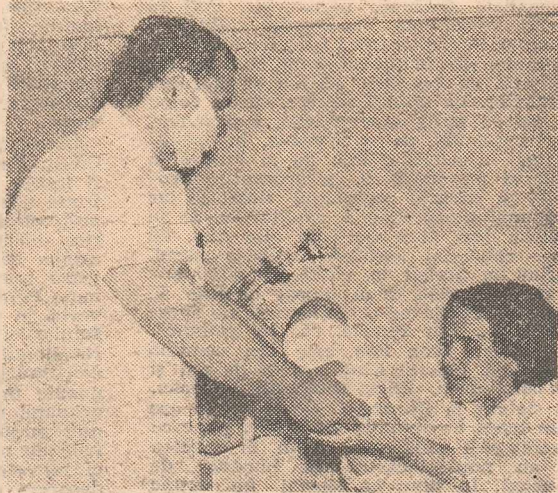
— De 26 de ani de cînd lucrez la I.D.E.B. — ne spune directorul adjunct tehnic, inginerul Vitali Nogali, și el cuplat la înalta tensiune în această noapte — nu a survenit în București o defecțiune majoră de revelion. Dealtfel, chiar cînd apar avarii la vreo stație de transformare sau în alt loc, cetățeanul nu le simte. (Firește, nu mă refer la micile accidente absolute, imprevizibile care pot afecta temporar un mic număr de apartamente, ci la grupuri compacte de blocuri.) Cablul îmbătrînește ca flînța vie, iar cînd se defectează, întreaga instalație rămîne pe zero. El scoate din funcțiune patru-cinci posturi de transformare, dar în cartierele de blocuri definitive schemele sînt astfel concepute încît alte posturi de transformare preiau automat sarcina. În momentul în care vorbim, după cum puțeti constata, nu sînt probleme deosebite în sistem.

De această liniște avînd la bază o cum-pănită prevedere și o bună înzestrare tehnică ne convingem, tot în noaptea de

Noapte de revelion la Marele Pavilion al Expoziției din Piața Scintei. Peste 7.000 de tineri din Capitală și-au urât ani mulți și plini de bucurii, fericire și succes în viață. Le-o dorim și noi din toată inima. (sus).

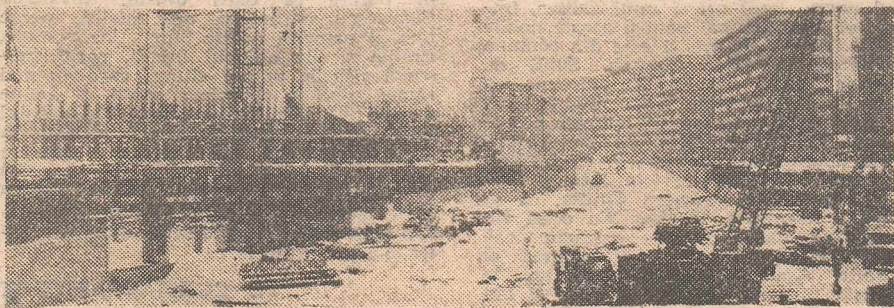
Primul născut în 1979 la Spitalul Colțea este de fapt o fetiță. Ioana sau Ruxandra, părinții, Mioara și Silviu Grăia, nu s-au hotărât încă asupra numelui, primește primul său „la mulți ani” de la medicul Ion Dumitru.

Revelion cu muzică tină

Un grup de vreo 200 de tineri din mai multe județe ale țării a hotărât să-și petreacă noaptea Anului nou prin Biroul de Turism pentru Tineret fiind oaspeții braseriei „Intim” din Cimpulung Muscel. Lucru normal, firesc. La fel de firesc li s-a părut acestor tineri, după cele 12 bătăi ale ceasului, după minunatele cuvinte ale Mesajului adresat de președintele țării, ridicând cupele de șampanie să cinte „Trăiască România, trăiască Tricolorul”, iar în puține clipe de

răgaz pe care și le-a îngăduit formația ce-a cîntat acolo să se simtă bine ascultînd la casetofonul ghidului interpreții „de-ai lor” și cîntecul „de-ale lor”: Mircea Vintilă (Dulce Românie), Dan Andrei Aldea, Valeriu Sterian (Vinare de vin)... Dar mă întreb: mai e cineva care să nu fi aflat pînă acum că mulți, foarte mulți oameni din țara noastră (după cum spun statisticile cam 50 la sută din populație) au totuși sub 30 de ani... Fiindcă din păcate, chiar și la Televiziune în programul nopții de revelion muzica tină de calitate a lipsit.

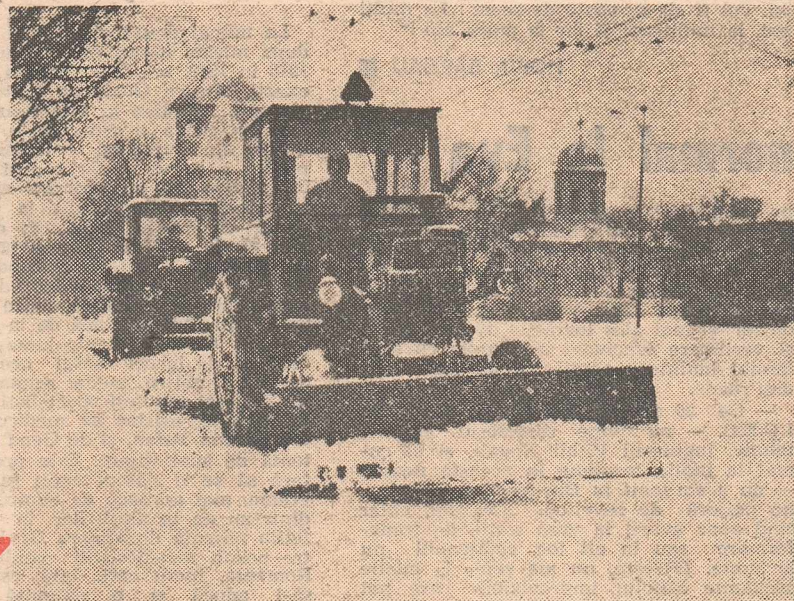
FLORIAN PIȚIȘ

Constructorii Pasajului Obor nu țin seama de zăpadă și lucrează intens pentru a-și respecta angajamentul — terminarea cu un an înainte de termen a pasajului, adică la 1 iulie anul acesta.

Meteorologii calculează vremea probabilă iar echipele de dezapezire intervin prompt: ea și ietebistii; primii fulgi au fost întimpinați cu 12 tramvaie-plug, 38 platforme sare, 27 sărărițe și 36 de echipe de muncitori la curățat macazurile.

Brazi argintii pentru revelioanele viitoare. Brazi cu pricina, obținuți prin altoire de tehnicianul agronom Voicu Prunaru de la pepiniera de la Ștefănești, vor constitui subiectul unui reportaj dintr-un număr viitor.

● În prima zi de lucru a anului maistrul Gheorghe Preda și muncitorul Gabriel Domian din secția „automate” a Întreprinderii de mecanică fină-București le-au făcut o surpriză tovarășelor lor de muncă: au venit cu o oră mai devreme ca să ungă și să încălzească strungurile semi-automate pe care lucrează numai femei. Încă din primul minut al programului toate mașinile mergeau din plin.

● În primele două zile ale anului, la Reșița, s-a înregistrat un plus de 350 tone oțel.

● Năstase din nou în frunte! Numai că de această dată nu este vorba de Ilie, ci de nepotul său Mihnea care, la prima participare la un turneu internațional de anvergură, a ieșit învingător la categoria rezervată jucătorilor sub 12 ani. Ștafeta tenisului românesc pare să fi încăput pe miini bune.

● Pentru Anul nou, bucureștenii au avut la dispoziție, printre altele, 200 kilometri cîrnați de casă, 300 tone de curcani, 250 vagoane de mezeiuri, 170 vagoane de vin, 14 vagoane de cozonaci, 7 vagoane de torturi etc. Pe de altă parte librăriile au vîndut toate volumele „Hrana rațională — temelia unei sănătăți de fier”.

● Pe secretarul Comitetului de partid Constantin Cîrșaru, de la Întreprinderea de prelucrare mase plastice — București, îl găsim la prima oră a dimineții zilei de 3 ianuarie împreună cu o echipă de muncitori degajînd de zăpadă căzută în timpul nopții spațiile de depozitare și de transport.

Aflăm că prima echipă care a început astăzi lucrul a fost cea condusă de Ilie Iancu. Oamenii lui Iancu au pornit toate mașinile întreprinderii, astfel ca la ora de începere a programului, întreaga întreprindere avea să lucreze la întreaga capacitate.

● În prag de an nou, Sibiu s-a îmbogățit cu o nouă și modernă construcție: magazinul universal „Dumbrăva”. Înălțat în Piața Unirii, vizavi de hotelul „Continental”, cel mai mare magazin al Sibiului este dotat cu toate instalațiile necesare realizării unui comerț modern. Cîteva detalii: suprafața 12.000 metri pătrați, 34 de raioane al căror spațiu echivalează cu cel al tuturor magazinelor textile-încălziminte existente pe Bulevardul Nicolae Bălcescu și Piața Republicii (sus).

FLACARA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 50 20, interioare: publicistică social-politică (L. Irimbus, I. Purcaru, L. Niteșcu — 16 17); reportaj (Nicolae Cristache — 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu — 16 18); scrisori, anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu — 17 87, 16 06); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Burlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian — 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie — 17 53 16 și interior 17 86); redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex: 1 12 26. București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU